

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Matca istoriei și vieții noastre

Poporul român a gravat pe cremenea veacului al XIX-lea două cuvinte deopotrivă de lapidare și deopotrivă de profunde: **Unirea și Independența.**

Timpu care a trecut de la înfăptuirea lor, 118 de la cea dintii și un secol de la cea din urmă, n-a făcut decît să le adîncească și mai mult în conștiința tuturor românilor și să le dea un sens care se confundă cu însăși istoria și viața noastră.

Ce-am fi fost fără Unirea din 1859, desăvîrșită apoi prin Unirea din 1918? O simplă populație anonimă risipită sub jugul unor imperii reacționare, împiedicată de a-și valorifica marile sale virtuți creatoare și marele său potențial național. Unind vechile sale provincii istorice într-un singur stat — **România** — poporul român și-a creat astfel pavăza ocrotitoare pentru toți fiii săi și a deschis în același timp calea tuturor energiilor sale pentru un ideal de civilizație și cultură.

Ce-am fi fost fără independența din 1877? Un stat constrins să lincezească în umbra unui imperiu anacronic, să-i plătească tribut ca și în urmă cu patru sute de ani, să aștepte de la el investitura domnitorilor săi, să nu-și poată purta numele cu mindria cuvenită printre celelalte state, să nu-și poată manifesta ființa sa politică integrală.

Prin dobîndirea Independenței statul român a devenit un stat stăpîn pe toate elementele sale de manifestare interne și externe, pe întreaga forță sa de creație, pe un vast aparat chemat să sprijine și să consolideze viața tuturor fiilor săi.

Temeliile Unirii și ale Independenței, bazate pe voința întregului popor român, au fost atît de puternice, atît de solid fixate, încît nici una din furtunile care ne-au amenințat de atunci încoace, nici una din marile încleștări europene care și-au abătut urgiile deasupra noastră, nici una din adîncile schimbări ale continentului și ale lumii nu le-au mai putut inițura și nu le-au putut slăbi puterea de afirmare și dezvoltare națională.

Uniți am fost, uniți am rămas și vom rămîne. Independenți am fost, independenți sîntem, independenți vom fi de-acum și pînă la sfîrșitul ființei noastre etnice.

Unirea și Independența stau la baza întregii noastre vieți sociale și naționale, la baza întregului nostru progres economic și cultural, și ele ne-au ridicat pe o înaltă treaptă de afirmare și strălucire mondială.

Iată de ce toți fiii patriei, din orice parte a pămîntului românesc, din Maramureș ca și din Dobrogea, din Oltenia ca și din Bucovina, din Moldova și vechea Țară Românească, ca și din Transilvania și Banat, nu au decît o singură dragoste și o singură credință: **România unită și independentă.**

Pentru ea toată puterea noastră de iubire și de muncă, de creație și de progres.

Avem în urmă un trecut aureolat de personalități care au dat strălucire inesei istoriei Europei: Basarab I și Mircea cel Bătrîn, Vlad Tepeș, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Constantin Brâncoveanu, Tudor Vladimirescu, Avram Iancu, Alexandru Ioan Cuza.

Creația noastră spirituală, prin M. Eminescu, N. Iorga, Tudor Arghezi, Liviu Rebreanu, George Enescu, Constantin Brăncuși, ne-a deschis larg poarta spre consacrarea universală.

Tehnicienii, inginerii și arhitecții români, formați de regimul socialist, își arată astăzi îndeminarea și spiritul creator construind masiv în Europa, Asia, Africa și America.

În marele progres contemporan al umanității, în știință, în industrie, în arte, se relevă cu distincție și vigoare contribuția românească.

Ea e prezentă, datorită președintelui Nicolae Ceaușescu, și în marile dezbateri politice ale timpului, în lupta din ce în ce mai îndîrjită pentru o lume mai dreaptă și mai generoasă.

Datorăm toate aceste lucruri Unirii și Independenței naționale, solidarității și libertății noastre, disciplinei noastre naționale, coeziunii noastre desăvîrșite, Unirea și Independența fiind însăși matca istoriei și a vieții noastre.

VASILE NETEA ■

VASILE CHINSCHI ■

Bucuriile și durerile neamului

Precum frunza în virful plo-ului freamătă la cea mai tainică adiere, este poetul astăzi sensibil la cele mai invizibile ca și la cele mai aspre dureri și suferințe și bucurii ale neamului său. E mai acum, luna trandafirului, simbolul spiritului, și voi spune că asemeni trandafirului este poetul astăzi în România.

Prin lujerul verde și fragil ce licăre din pămînt s-a scurs mireasma curată a singelui

(Continuare în pag. 7)

IOAN ALEXANDRU ■

O veche tradiție la noi

Există la noi o veche tradiție în ceea ce privește traducerea literaturii române, clasică și contemporană în limba maghiară. Putem spune că nu există nici o lucrare literară românească valoroasă — mă refer la literatura clasică — care să nu fi fost tradusă în limba maghiară. Și totodată trebuie să constatăm că și cu literatura română de azi traducerile în limba maghiară reușesc să fină destul de bine pasul. Cînd am întocmit cartea

(Continuare în pag. 7)

BEKE GYÖRGY ■

Oamenii au chipul moral al pămîntului

Se spune că oamenii au chipul moral al pămîntului pe care îl locuiesc și îl trudes, pe care ei îl poartă lîngă suflet, inimă din inima lor. Pămîntul nostru străvechi, acoperit cu aurul holdelor, e frumos și armonios, plin de amintiri eroice, generos și drept ca acel cîntec neasemuit al ciocirlei. Și noi, scriitorii, făuritori de frumos din marea familie de artiști, dăruim acestui pămînt creațiile noastre într-un totu asemănătoare lui. Anul

(Continuare în pag. 7)

NIKOLAUS BERWANGER ■

Conferința unor oameni inspirați

Nu mă pot gîndi la Conferința noastră altfel decît în starea în care mă aflu. E o stare de neschimbat. N-aș schimba-o pe tot aurul din lume și nici în ruptul capului. Tot ce vîd și aud e în funcție de ea și de lumina ei. E o stare încîntătoare. Mîninc altfel, pășesc altfel, mă uit altfel în jur și la mine. Mă simt vesel, oricite mă supără. Veselia, deodată, mă întristează. Întristarea se modifică într-un soi de tenacitate care

(Continuare în pag. 7)

RADU COSAȘU ■

Refuzul provincialismului

Conștiința scriitorului român tînde să fie o conștiință a secolului în care trăiește. Dorință legitimă, orgoliu sau uneori pură veleitate: dar aspirația există la mulți dintre poeții, prozatorii, dramaturgii și criticii de azi. Toți refuză „provincialismul”; sînt spirite receptive, atente la nou; resping închiderea conservatoare. În momentele ei de vîrf, literatura română a avut totdeauna această ambiție. Să ne gîndim la

(Continuare în pag. 7)

NICOLAE MANOLESCU ■

Prodigioasa activitate a președintelui Republicii — unul din marile temeuri care ne luminează existența și munca

În perioada 17—19 mai a.c., o delegație de partid și de stat, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat o vizită oficială de prietenie în Polonia, la invitația tovarășului Edward Gierek, a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri ale Republicii Populare Polone.

Delegațiile de partid și de stat ale celor două țări au purtat convorbiri asupra tematicii actuale a relațiilor bilaterale și a problemelor internaționale.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a exprimat, și cu acest prilej, Partidului Muncitoresc Unit Polonez, Guvernului Republicii Populare Polone și poporului polonez sincere mulțumiri pentru ajutorul acordat poporului român, greu încercat de cutremurul de la 4 martie a.c., văzând în acest act o nouă expresie a solidarității care leagă cele două țări și popoare.

În timpul convorbirilor s-a efectuat o trecere în revistă a realizării celor convenite cu privire la dezvoltarea colaborării economice în timpul întâlnirii de anul trecut a conducătorilor Partidului Comunist Român și Partidului Muncitoresc Unit Polonez, precum și cu prilejul convorbirilor din acest an ale primilor miniștri ai guvernelor Republicii Socialiste România și Republicii Populare Polone, stabilindu-se direcțiile de adâncire în continuare a colaborării și de perfecționare a formelor acesteia.

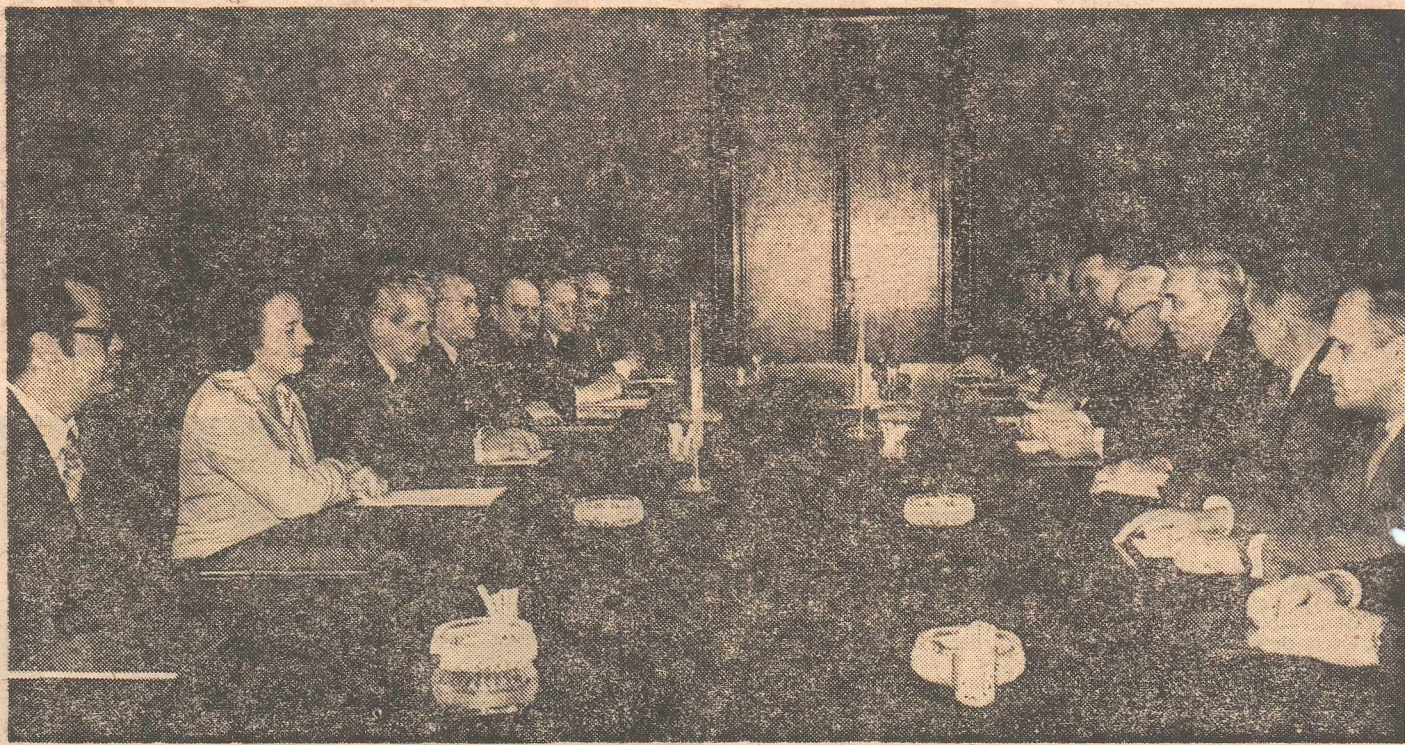
Luând în considerare nivelul actual și perspectivele dezvoltării economice a celor două țări, părțile au hotărât să majoreze valoarea schimburilor reciproce de mărfuri pentru actualul cincinal de la 2,8 miliarde ruble la circa 3,3 miliarde ruble.

S-au purtat discuții privind pregătirea unor noi convenții și înțelegeri de colaborare în domeniile materiilor prime, semifabricatelor, industriei metalurgice, construcțiilor de mașini, electronicii și electrotehnicii, chimiei, industriei alimentare, agriculturii și transporturilor.

A fost relevată dezvoltarea pozitivă a colaborării tehnico-științifice și în domeniul cercetării și li s-a recomandat ministerelor de resort să continue eforturile în vederea promovării progresului tehnic, mai ales în ramurile principale ale științei și tehnicii contemporane. Aceasta se referă în special la elaborarea unor propuneri concrete de colaborare economică în industria construcțiilor de mașini, în industria metalurgică, în specializarea și livrările reciproce de produse siderurgice în perioada de după anul 1980, în colaborarea și cooperarea în domeniul mașinilor agricole și mașinilor pentru industria alimentară, în cercetarea posibilităților de creare a unor întreprinderi comune pentru industria chimică, în domeniul coloranților, al semifabricatelor și mijloacelor auxiliare, elaborarea propunerilor de colaborare și specializare în domeniul industriei chimice pentru anii 1981—1985 și până în anul 1990, largirea colaborării în domeniul culturilor agricole și creșterii animalelor, largirea și diversificarea sortimentelor de mărfuri pentru piața internă, convenirea propunerilor care urmează să asigure efectuarea transportului volumului de mărfuri în continuă creștere între Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă.

Au fost semnate următoarele înțelegeri economice de lungă durată :

- Acordul de cooperare în producția de strunguri grele ;
- Protocolul privind realizarea în Republica Socialistă România a unui laminor de țevi din oțel cu diametrul mare ;
- Convenția de specializare în fabricația de produse siderurgice pe perioada 1978—1985 ;
- Protocolul de largire a acordului de cooperare în domeniile cuprului și aluminiului pe perioada 1981—1985 ;
- Convenția privind colaborarea în domeniul industriei extractive de petrol și gaze ;
- Protocolul pentru extinderea specializării în domeniile producției de coloranți, semifabricate, articole farmaceutice și articole din cauciuc ;
- Protocolul adițional de largire a acordului comercial de lungă durată.

Moment din timpul convorbirilor

S-a recomandat Comisiei guvernamentale româno-polone de colaborare economică și organelor centrale de planificare să elaboreze, până la finele anului 1977, direcțiile fundamentale de dezvoltare a colaborării economice și tehnico-științifice între cele două țări până în anul 1985. În cadrul acestui program vor fi cercetate și alte posibilități de dezvoltare a colaborării, cu prospectarea concomitentă a altor forme și domenii de colaborare.

Părțile reafirmă hotărârea de a participa în continuare activ la realizarea „Programului complex” și a programelor speciale de lungă durată îndreptate spre dezvoltarea tuturor țărilor membre ale C.A.E.R., în conformitate cu principiile și țelurile prevăzute în statutul acestei organizații. Cele două țări vor dezvolta, de asemenea, colaborarea economică și tehnico-științifică cu celelalte țări socialiste.

Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă, apreciind că aplicarea strictă și respectarea consecventă în viață a principiilor și hotărârilor consemnate în Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, care constituie un tot unitar, reprezintă baza întăririi păcii pe continentul nostru, sint hotărâte să concluzeze mai departe activ în acest domeniu.

În conformitate cu înțelegerile de la Helsinki, cele două țări se pronunță pentru dezvoltarea în continuare a colaborării constructive în Europa în toate domeniile și, în acest scop, pentru încheierea unor acorduri corespunzătoare bi și multilaterale și pentru organizarea unor reuniuni multilaterale, cu participarea statelor semnatare ale Actului final al C.S.C.E., care să servească dezvoltării unei colaborări reciproce avantajoase, mai bune înțelegeri și adâncirii încrederii între statele europene. Ele și-au reafirmat sprijinul pentru realizarea propunerilor Uniunii Sovietice privind convocarea unor reuniuni general-europene în problemele colaborării în domeniile energeticii, transporturilor și ocrotirii mediului ambiant.

Republica Socialistă România și Republica Populară Polonă consideră că interzicerea folosirii forței sau amenințării cu forța trebuie să constituie un principiu indestructibil în relațiile internaționale. Ele acordă sprijin deplin ideii încheierii în acest scop a unui tratat mondial.

Cele două părți se pronunță totodată pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale, inclusiv a dezarmării nucleare. Ele consideră că sint imperios necesare oprirea cursei înarmărilor, înghețarea și redu-

cerea bugetelor militare, a forțelor armate și a armamentelor. Ele sprijină inițiativele constructive în domeniul dezarmării, precum și propunerile prezentate de țările participante la Tratatul de la Varșovia vizând lichidarea împărțirii Europei în grupări militare opuse.

Ambele țări consideră că orice neînțelegeri, în orice parte a lumii, trebuie rezolvate prin tratative pe calea înțelepciunii și își manifestă solidaritatea activă cu popoarele care luptă pentru a-și făuri libere propria lor soartă.

Cele două părți au evidențiat necesitatea de a se acționa pentru lichidarea subdezvoltării, pentru așezarea relațiilor economice dintre state pe principiile de egalitate și echitate, pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor țărilor și, îndeosebi, a celor în curs de dezvoltare, pentru o nouă ordine economică internațională.

Cele două delegații și-au exprimat deplina satisfacție față de convorbirile avute și față de rezultatele lor.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a transmis invitația ca o delegație de partid și de stat, condusă de tovarășul

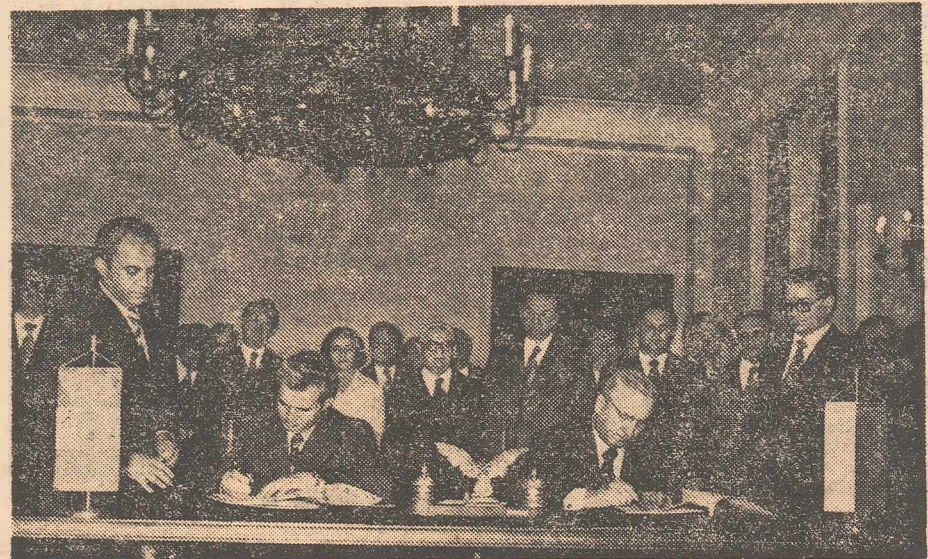
Edward Gierek, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, să efectueze o vizită oficială de prietenie în Republica Socialistă România. Invitația a fost acceptată cu plăcere.

Delegația de partid și de stat condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a întors, joi seara, în Capitală.

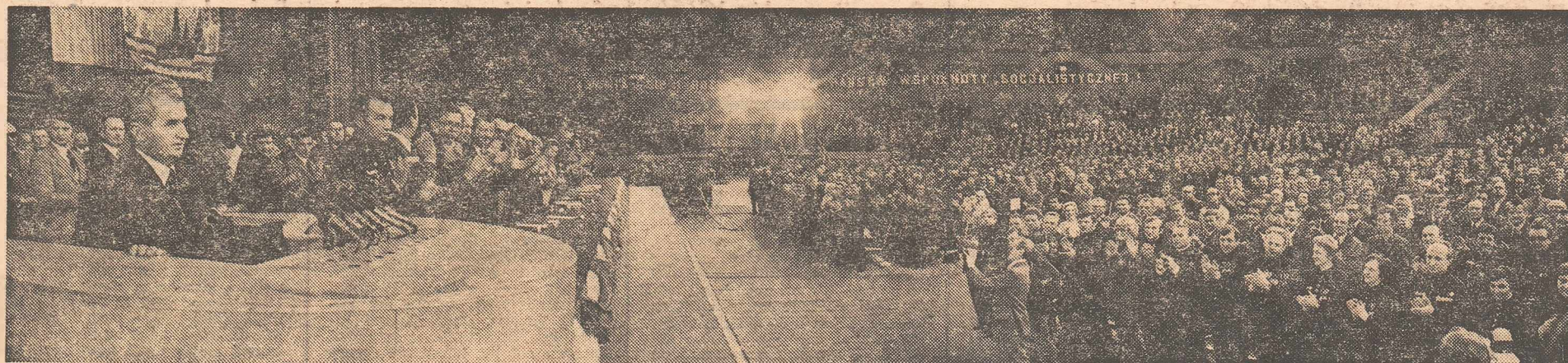
Marți, 24 mai, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, au avut loc lucrările ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În cadrul ședinței, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost înmințată prima plachetă jubiliară de aur creată cu ocazia sărbătoririi centenarului Independenței de stat a României.

În numele Comitetului Politic Executiv, tovarășul Ștefan Voitec a subliniat că placheta jubiliară se acordă tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru marile merite în conducerea partidului și statului, în îndelungata luptă revoluționară închinată cauzei poporului, pentru contribuția inestimabilă la mărețele victorii în edificarea socialismului în România, apărarea

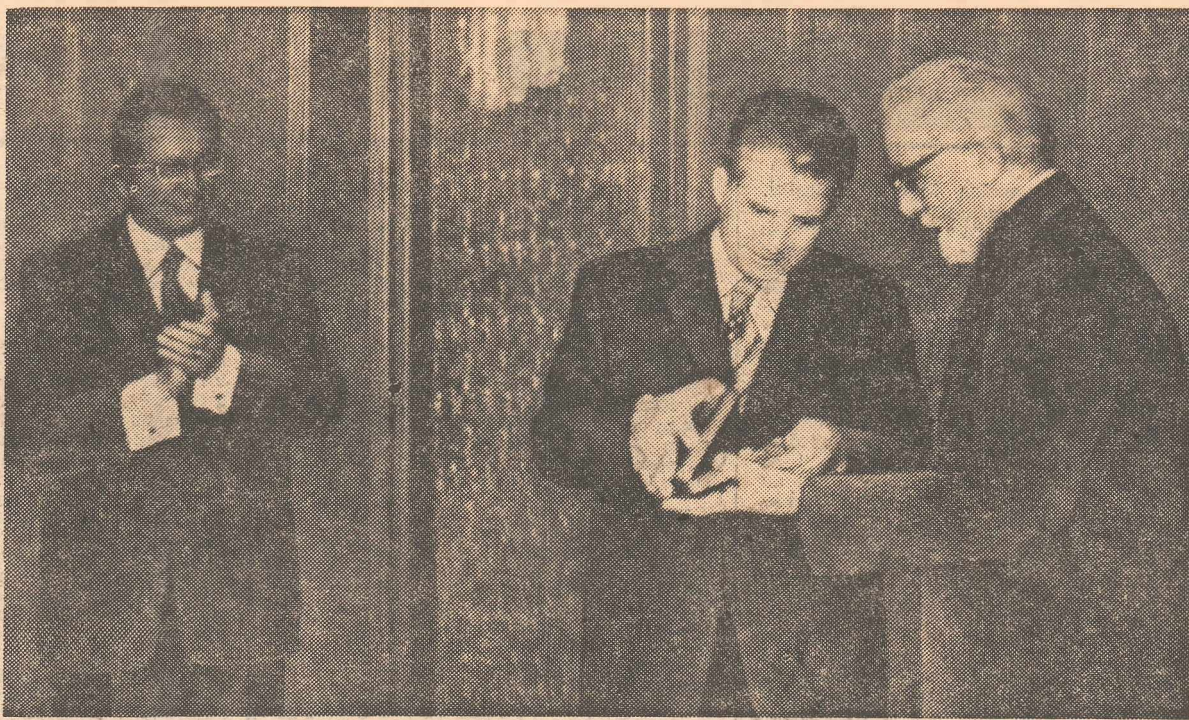

Aspect de la solemnitatea semnării documentelor oficiale

Vibrantă manifestare a unor sentimente sincere, la marele miting al prieteniei româno-polone

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost înmănată prima plăchetă jubiliară a centenarului Independenței de stat a României

și consolidarea continuă a independenței și suveranității patriei noastre, precum și pentru aportul strălucit în lupta mondială consacrată progresului social și colaborării între popoare.

La primul punct al ordinii de zi — la dezbaterile cărui au participat și membrii guvernului — Comitetul Politic Executiv a examinat proiectele Planului național de dezvoltare economică-socială a României și Bugetului de stat al Republicii Socialiste România pe anul 1978.

Apreciind pozitiv modul de întocmire a proiectului de plan, Comitetul Politic Executiv a indicat, totodată, să se aducă unele îmbunătățiri. Astfel, planul trebuie să prevadă acoperirea integrală a producției globale cu produse fizice. S-a dat, de asemenea, sarcina includerii în plan a tuturor programelor speciale de creștere suplimentară a producției, atât în ramurile industriale, cât și în cele agricole, precum și a obiectivelor programului de dezvoltare a serviciilor pentru populație, în deosebi de către cooperatie, industria locală și consiliile populare de la orașe și sate. Comitetul Politic Executiv a stabilit, totodată, să se prevadă în plan măsurile necesare pentru asigurarea dezvoltării armonioase, proporționale, a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, în toate județele, precum și mai buna valorificare a forței de muncă. S-a indicat, de asemenea, să se găsească noi resurse pentru reducerea în continuare a consumurilor materiale și creșterea economiilor, pentru aplicarea mai hotărâtă a măsurilor stabilite în această direcție de conducerea partidului și statului. Ținând seama de corințele sporite de import, s-a indicat să se prevadă în plan măsurile pentru creșterea exporturilor în vederea asigurării unei balanțe echilibrate.

Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat în continuare propunerile cu privire la majorarea pensiilor. S-a hotărât majorarea, de asemenea, a unor ajutoare sociale. Au fost aprobate, totodată, criteriile de majorare a pensiilor de urmaș, pentru pensionarii de invaliditate, I.O.V.R., militari, precum și ale membrilor cooperativelor meșteșugărești.

În continuarea lucrărilor, Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat Programul de măsuri pentru îmbunătățirea activității în domeniul stringerii și reintroducerii deșeurilor în circuitul economic, pentru realizarea sarcinilor suplimentare de colectare și valorificare a acestora, prevăzute pentru anul în curs.

Comitetul Politic Executiv a luat în dezbateri un raport cu privire la utilizarea și asigurarea surselor de energie pentru prepararea hranei în locuințe. S-a stabilit ca toate apartamentele din mediul urban ce vor fi puse în funcțiune începând din 1978 să fie prevăzute cu instalații care să asigure folosirea în bucătăria a mașinilor de gătit electrice.

Comitetul Politic Executiv a luat în dezbateri și a aprobat propunerile privind creșterea rolului unităților socialiste,

al organizațiilor obștești, al maselor populare în infăptuirea principiilor legalității socialiste, în reeducarea prin muncă a persoanelor care comit abateri și încălcări de la normele de conviețuire socială și legile țării. O atenție deosebită s-a acordat modalităților de combatere a abaterilor și încălcării normelor de conviețuire socială săvârșite de minori, educării lor morale, civice și recuperării lor pentru societate.

Grija neîntreruptă a șefului statului pentru calitatea vieții noastre, pentru creșterea dreaptă și demnă a tinerețului, pentru sănătatea morală a acestuia, alăturată — prin acțiuni concrete — celorlalte griji ale omului de la cîrma acestui popor este o permanentă garanție a ascensiunii drumului nostru de azi și de mâine.

În cadrul ședinței, Comitetul Politic Executiv a adoptat o serie de măsuri în domeniul seismologiei, ingineriei și protecției seismice. În acest sens s-a aprobat constituirea Centrului de fizica pămîntului și seismologie, dotarea lui cu mijloace corespunzătoare, precum și crearea unui sistem național de veghe seismică. Totodată, va lua ființă Centrul național de inginerie seismică în construcții.

Comitetul Politic Executiv a adoptat „Hotărârea cu privire la cea de-a 60-a aniversare a mării sărbători a statului sovietic, a popoarelor Uniunii Sovietice — Revoluția Socialistă din Octombrie” și a stabilit ca aceasta să fie dată publicității.

În cadrul ședinței, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat o informare cu privire la vizita oficială de prietenie pe care a întreprins-o, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Republica Arabă Egipt, la invitația președintelui Mohamed Anwar El Sadat și a doamnei Gihané Sadat.

Comitetul Politic Executiv, reliefînd bilanțul bogat al vizitei, a aprobat în unanimitate înțelegerea convenite cu acest prilej și a stabilit măsuri pentru transpunerea lor în viață, în vederea amplificării și întăririi bunelor relații româno-egiptene.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a informat apoi despre vizita oficială de prietenie pe care a efectuat-o în R. P. Polonă, în fruntea unei delegații de partid și de stat, la invitația tovarășului Edward Gierek, a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, a Consiliului de Stat și a Consiliului de Miniștri ale Republicii Populare Polone.

Aprobind în unanimitate documentele, înțelegerea și concluziile la care s-a ajuns cu prilejul vizitei, Comitetul Politic Executiv a hotărât să se întreprindă tot ce este necesar pentru infăptuirea în cele mai bune condiții a celor stabilite, pentru dezvoltarea tot mai puternică a prieteniei și colaborării frățesti dintre țările, partidele și popoarele noastre.

În timpul ședinței, Comitetul Politic Executiv a soluționat o serie de probleme

curente ale activității de partid și de stat.

Comitetul Politic Executiv a hotărât convocarea plenarei C.C. al P.C.R. la sfîrșitul lunii iunie a.c.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, secretar general al Partidului Comunist Român, a adresat o telegramă tovarășului Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia, președintele Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, care împlinește 85 de ani de viață și 40 de ani în fruntea partidului comunistilor iugoslavi.

Vineri după-amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit delegația Sovietului Suprem al U.R.S.S., condusă de tovarășul Artur Pavlovici Vader, membru al C.C. al P.C.U.S., vicepreședinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al Republicii Sovietice Socialiste Estone, aflată într-o vizită oficială de prietenie în țara noastră, la invitația Marii Adunări Naționale.

Intrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă de căldă prietenie și cordialitate.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit, sîmbătă dimineața, pe Laurent Radoddy Rakotondravao, membru al Biroului Politic al Partidului Avangardă Revoluționară Malgașă, trimisul special al președintelui Republicii Democratice Madagascar, Didier Ratsiraka.

Intrevederea a decurs într-o atmosferă cordială.

Președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit, luni la amiază, pe directorul general al Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.), Bradford Morse, care face o vizită în țara noastră.

Exprimîndu-și aprecierea față de eforturile depuse de poporul român pentru depășirea greutăților provocate de distrugătorul cutremur de la 4 martie, Bradford Morse a arătat că P.N.U.D. înțelege să contribuie la înlăturarea urmărilor pricinuite de seism.

Oaspetele a reliefat interesul pe care-l prezintă, în special pentru țările în curs de dezvoltare, facilitățile oferite de România în vederea pregătirii cadrelor de conducere în domeniul economic.

Șeful statului român a subliniat importanța deosebită pe care România o acordă programelor sale de cooperare cu P.N.U.D. și cu alte organisme ale O.N.U. și a reafirmat hotărîrea de a sprijini și în viitor infăptuirea proiectelor acestei organizații.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român,

s-a întîlnit, luni după-amiază, cu tovarășul Luis Corvalan, secretar general al Partidului Comunist din Chile, care, la invitația C.C. al P.C.R., efectuează o vizită de prietenie în țara noastră.

În cursul întîlnirii a fost relevată hotărîrea comună de a extinde și adînci bunele relații de prietenie, colaborare și solidaritate dintre P.C.R. și P.C.C.

Atmosfera convorbirilor a fost dominată de căldă prietenie și înțelegere tovarășească.

Marți, 24 mai, au continuat convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și tovarășul Luis Corvalan, secretar general al Partidului Comunist din Chile.

Cu acest prilej s-a procedat la o informare reciprocă privind preocupările celor două partide și a avut loc un schimb de opinii în legătură cu probleme ale situației internaționale ale mișcării comuniste și muncitorești.

Tovarășul Luis Corvalan a exprimat mulțumiri pentru ajutorul acordat de P.C.R., de secretarul său general comunistilor, celorlalte forțe progresiste și democratice chiliene, precum și grațitudinea pentru primirea în țara noastră a numeroși revoluționari și patrioți chilieni.

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, marți după-amiază a avut loc, la Palatul Republicii, ceremonia conferinței Ordinului „Tudor Vladimirescu” clasa I tovarășului Luis Corvalan, secretar general al Partidului Comunist din Chile, pentru merite deosebite în activitatea revoluționară consacrată idealurilor de libertate, democrație și progres social, pentru contribuția adusă la dezvoltarea relațiilor de prietenie între poporul român și poporul chilian, cu prilejul împlinirii vîrstei de 60 de ani.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășa Elena Ceaușescu au oferit, marți seara, un dîneu în onoarea tovarășului Luis Corvalan, secretar general al Partidului Comunist din Chile, și a tovarășei Lili Corvalan.

În timpul dîneului, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Luis Corvalan au rostit scurte toasturi.

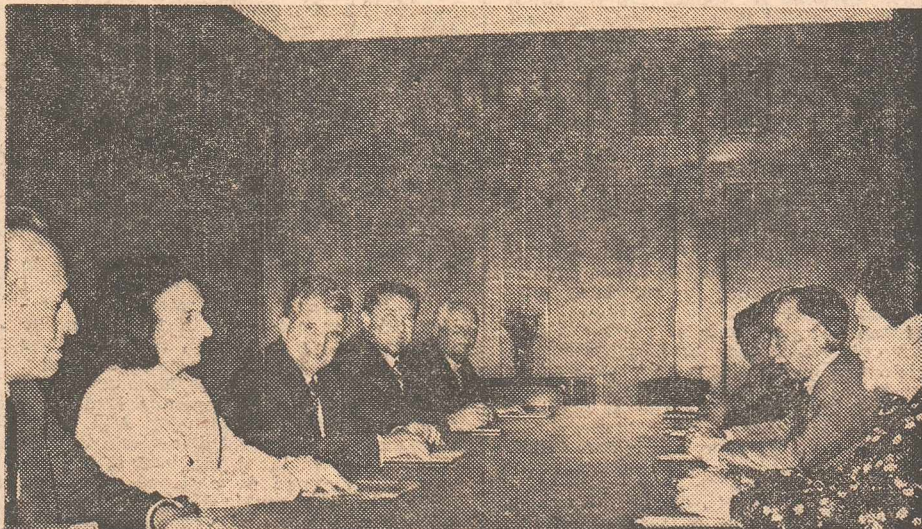
Rîndurile de mai sus ilustrează activitatea fructuoasă a conducătorului partidului și statului nostru. Săptămîna de lucru a secretarului general al partidului îmbină — așa cum ne-a deprins cu extraordinara sa putere de muncă — grija, neîncetata grijă pentru dezvoltarea impetuoasă a economiei naționale și, implicit, ridicarea nivelului de trai al poporului, cu înalta înțelepciune, hotărîrea fermă și demnitatea prin care întiul reprezentant al României socialiste sporește prestigiul țării militînd fără răgaz pentru pace și cinste, pentru o lume mai dreaptă și mai bună, pentru o nouă ordine economică internațională, pentru ca toate popoarele planetei să-și poată consacra din ce în ce mai mult eforturile progresului și bunăstării, în liniște și fără zăngănit de arme.

Prodigioasa activitate a președintelui Republicii este pentru noi toți, prin încărcătura valorică și continuitatea ei, unul din marile temeiuri ale certitudinilor esențiale care ne luminează existența. Pe tot cuprinsul patriei milioane de oameni muncesc din răsputeri cu brațele, cu mintea și cu inima la neîncetată ridicare a țării; și pentru toți e bun, e tonic, e neprețuit — ca adierea piinii calde și ca răcoarea pasnică a pridvoarelor noastre — sentimentul de liniște, de încredere, pe care îl dă, prin demnitate și clarviziune, truda neobosită și incununată de succes a omului din fruntea țării, pentru destinul luminos al ei, pentru pacea și îndestularea căminelor noastre. Astfel, săptămîna de lucru a primului bărbat al țării este — ca de fiecare dată — încă una din săptămînilor de biruință și de liniște ale întregului nostru popor.

DORIN GHERGHINESCU

Imagine de la primirea delegației Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Marți, 24 mai, au continuat convorbirile cu secretarul general al Partidului Comunist din Chile

La C.E.T. vest, turbinele funcționează normal

La Centrala Electrică de Termoficare București-vest, fiind de întreprinderea „Electrocentrale”, simbată, 21 mai, activitatea se desfășura normal, cele 2 turbine, cu o putere instalată de 250 megavați, debitând energie electrică în sistemul național și energie termică, după programul obișnuit, mai ales către beneficiarii din cartierele Drumul Taberei și Militari. Dacă nu s-ar lucra la acoperișul sălii turbinelor și dacă, pe ici, pe colo, n-ar mirosi a tencuială proaspătă și a vopsea, n-ai avea nici un motiv să crezi că aici, unde totul poartă acum pecetea normalului și a firescului, catastrofa din 4 martie a izbit din plin, producând prăbușirea plafonului și transformând într-un maldăr de fiare contorsionate sute și sute de aparate, cauzând pagube dintre cele mai mari, declanșând un incendiu și amenințând cu explozii distrugătoare. Dacă seismul s-a întâmplat și dacă plafonul sălii turbinelor s-a năruit, în schimb celelalte pericole au fost îndepărtate sau limitate prin prezența de spirit, eroismul și cetezanța lucrătorilor aflați atunci în schimb, după care întreaga suflare a întreprinderii, căreia i s-au alăturat, după cum vom vedea, importante forțe umane și materiale din alte unități ale Capitalei și ale țării, s-a angajat într-o titanică muncă de reconstrucție, la capătul căreia C.E.T. vest a putut raporta — la 1 Mai — intrarea în funcțiune la parametrii maximi a tuturor utilajelor.

Aitfel spus, din ziua de 1 Mai, cel de-al doilea turboagregat a început să producă, dar ce s-a întâmplat până acolo?

Mai întâi, maestrul Gheorghe Pașca, șef de tură la sala de mașini, a dat drumul, riscându-și chiar viața, buteliilor de hidrogen, îndepărtând pericolul unei explozii catastrofale. Împreună cu inginerul Sorin Zaharescu și cu operatorul Sandu Ion, au izolat uriașele recipiente cu ulei, fiecare de cîte 25 de tone, limitînd dimensiunile unui incendiu care, în condițiile unei extinderi ce părea iminentă, amenința întreaga unitate. La un ceas după seism, oamenii întreprinderii s-au prezentat la locul lor de muncă și de piine, nechemati, ci din proprie inițiativă, părăsind, mulți dintre ei, ca lăcătușii Florea Nedelea sau Alexandru Văduva, ca electricienii Serban Apostolescu sau Gheorghe Rădulescu, ca inginerii Eugen Toma sau Nicolae Rădoi, locul de intervenție și nesomn după multe zile și multe nopți. Directorul general al întreprinderii, inginerul Constantin Fulga, recunoaște că, în primele momente, în ciuda mobilizării extraordinare a tuturor oamenilor, lucrurile n-au mers chiar pe roate, consumîndu-se multă energie pentru progrese neînsemnate, ritmul de înaintare al muncii de înlăturare a dărîmăturilor și al celeia de recuperare a unei părți din aparatura compromisă de cutremur arătîndu-se greoi, poticnit. În momentele acelea cu adevărat grele, energicienii de la C.E.T. vest au primit vizita primului bărbat al țării, a tovarășului Nicolae Ceaușescu care i-a criticat aspru, atît pe ei cît și pe cei care proiectaseră și realizaseră, cu elemente grele și încărcate, acoperișul sălii turbinelor, oferindu-le totodată cele mai nimerite soluții, pline de înțelepciune și importanță practică, pentru grăbirea ritmului de lucru. Vizita secretarului general al partidului care, cu neoboseala ce-i caracterizează întreaga activitate, a găsit timp și pentru întreprinderea noastră, criticîndu-ne pe drept și sesizînd exact lipsurile, a fost pentru noi ca un duș rece. Ne-am dat seama unde și cum am greșit, am analizat cu luciditate și responsabilitate comunistă minusurile, le-am remediat, declanșînd o muncă susținută, aprigă, în care fiecare om și-a făcut datoria pînă la capăt, cu eroism, cu abnegație, dormind pe genunchi, mîncînd pe apucate. În rîstimpul dintre 5 martie și 20 aprilie, data cînd am repus în funcțiune primul turbogenerator, ne-au vizitat o sumedenie de specialiști în energetică, români și străini. Puțini din ei, o spun fără vanitate, au crezut că vom putea raporta partidului și țării revenirea la parametri normali înainte de 1 Mai. Unii au zis că va fi ceva dacă vom izbuti să intrăm cu ambele turbine în sistemul național înainte de toamnă. Am reușit mult mai devreme, așa cum ne-am angajat în fața secretarului general al partidului, în fața tovarășului Nicolae Ceaușescu, întregul colectiv demonstrînd o capacitate de muncă exemplară, un profund atașament față de interesele întreprinderii, fiecare muncind atît cît a fost nevoie și atît cît l-au ținut puterile, nu o dată trebuind să intervenim spre a trimite la odihnă oameni care nu se mai întinseseră într-un pat de zile și nopți în șir.

Dacă turbogeneratoarele de la C.E.T. vest au început să producă conform angajamentului, protejate de carcase, de amenajări locale și provizorii, în aprilie sub cerul liber, acum sub un acoperiș aflat în plină construcție, dar proiectat și realizat din elemente ușoare, acest lucru s-a datorat, o spun toți oamenii cu care am vorbit, și solidarității muncitorești care a ac-

ționat, în zilele acelea de efort colectiv, pe tot cuprinsul țării. Astfel, au lucrat zilnic la C.E.T. vest peste 1 000 de oameni, lucrători ai întreprinderii și lucrători veniți din alte unități ale sectorului 7 și de mai departe, tineri și vîrstnici care au pus un umăr solid și brațe zdravene la înlăturarea urmelor catastrofei și la recuperarea bunurilor materiale. I.T.I.A. și IREMOAS-ul au trimis regulat ajutoare, după cum, zi de zi, s-au aflat pe șantierele de aici studenții și cadrele didactice ale Facultății de energetică din cadrul Politehnicii. Deși angajate în colaborări ferme și avînd de respectat planuri bine stabilite de livrări, multe întreprinderi au răspuns cu promptitudine cererilor formulate, în termeni de urgență, de C.E.T. vest, unitate avariata de seism găsind peste tot — după spusele directorului adjunct Vladimir Constantinescu — „o înțelegere totală”. „Electroputere” Craiova a livrat imediat echipamente de comutație, izolatoari, reductori de curent și de tensiune, „Semănătoarea” a executat cu repeziune anumite reperi, „Vulcanul” a trimis la C.E.T. vest răcitoari pentru instalațiile din ciclul regenerativ și capace pentru coloanele de degazare, elemente aduse pînă atunci din import, I.U.P.S. a turnat în rîstimpuri foarte scurte sute de reperi din echipamentele distruse, Uzina de utilaj chimic din Ploiești a furnizat preîncălzitori de aburi, „Automatica” și F.E.A. au răspuns pe dată cererilor vizînd necesarul de aparataj de măsură, control, protecție și automată, înlocuind multe din echipamentele cumpărate pînă la 4 martie din străinătate, I.M.G.B. a livrat elemente și subsansamble pentru preîncălzitorii turbinelor cu aburi etc. etc., unitatea despre care scriem ajungînd să intre în funcțiune la termenul promis nu doar prin eroismul și devotamentul lucrătorilor săi, ci și prin intermediul minunatei solidarități muncitorești, a ajutorului primit fără întîrziere și fără ostentație din întreaga Capitală, din întreaga țară.

La Centrala Electrică de Termoficare București-vest, unul din obiectivele industriale cele mai afectate de seism, simbată, 21 mai, activitatea se desfășura normal. Pentru a se ajunge aici, la respectarea unor angajamente dintre cele mai ambițioase și chiar la devansarea unora dintre ele, a fost nevoie de cele ce am scris mai sus. Adică, de eroism, de solidaritate muncitorească, de muncă plină de abnegație, de spirit de sacrificiu și de patriotisme, calități tradiționale ale românilor, confirmate și întărite în zilele de grea încercare de după 4 martie.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Despre reconstrucție, de fapt, despre construcții

Duminică, în primele ore ale dimineții, pe șantierele de locuințe din cartierul Doamna Ghica, mai precis la blocul numărul 1 — tronsonul 3. O parte din muncitorii grupului de șantier numărul 2 lucrează intens la montarea stîlpilor și planșelor în vederea cofrării de la etajul 9. Echipa de fierar-betonisti a lui Grigore Petrișor, echipă formată din 30 de muncitori, este prezentă pe șantier.

— Ce facem astăzi? Muncim în ritm normal, îmi spune șeful de echipă. Pregătăm și planșele de la etajul 6 al tronsonului 5 în vederea realizării cofrării și armăturile pentru etajul 7. Miine vrem să turnăm mult beton. Lucrăm cu tot efectivul, lucrăm cu răbdare, cu toată priceperea noastră, astfel ca elementele de rezistență a clădirii să nu fie afectate de eventuale greșeli de construcție. Sînt fierar-betonist din '41, iar din '49 sînt șef de echipă. Pe lingă mine au trecut mulți tineri.

În noaptea de 4 martie au venit la mine acasă cîteva tineri din echipă. Le-am spus să se ducă liniștiți acasă. Nu aveam nici un fel de emoție. Știam cum lucrasem. La ora trei noaptea mă aflam pe șantier. M-am dus la blocul 3 din Doamna Ghica și la blocul 54—60 din Șoseaua Colentina, am trecut și pe la celelalte blocuri din apropiere la care lucrasem. Le-am luat pe toate la rînd, m-am dus prin apartamente, am intrat prin magazine. Din punctul de vedere al elementelor de rezistență, nu era nici un pericol. Între anii '60—'69 am lucrat la cartierele Tiglina I și Tiglina II din Galați. Am luat legătura imediat cu niște prieteni de acolo, care mi-au comunicat că totul e în regulă. Ne-am liniștit și ne-am apucat de treabă. De atunci lucrăm, ca la oțelării, în flux continuu, în fiecare zi. Pe șantier avem și muncitori din alte orașe care au venit să ne dea o mînă de ajutor.

— Eu, îmi spune Vasile Mihalache, sînt din județul Vaslui, din comuna Duda. Lucrez în București de prin '68. Aici, în această echipă, am învățat meseria de fierar-betonist. În iarnă, am vrut să mă întorc mai aproape de casă, să lucrez pe șantier la Huși sau la Vaslui. Am tot așteptat, iar acum, cînd văd că în Capitală este mare nevoie de constructori.

— E cald, foarte cald astăzi aici la etajul 6. Lacul se vede de la înălțime în toată splendoarea lui și te tentează să

faci o baie grozavă. Este la doi pași și baia aceasta am așteptat-o de cîteva zile. Dar astăzi, mai spre seară, dacă nu o să plouă, înainte de a pleca spre casă voi face o baie pe cînte. Șeful echipei de electricieni, Nicolae Stan, îmi spune aceste lucruri, scoțîndu-și grăbit casa de protecție și ștergîndu-și sudoarea frunții cu o batistă pe care apoi o pune cu grijă la uscat. Ce face acum aici o echipă de instalatori lingă fierar-betonisti? Odată cu ei montăm tuburile instalației electrice, iar apoi se toarnă betonul la planșee. Lucrăm mină în mină cu ei, astfel că odată planșeau turnat să nu mai trebuiască spart pentru a introduce conductorul.

— Vezi, tovarășe, îmi spune Grigore Petrișor, azi e o zi bună de lucru, dar miine timpul s-ar putea să se schimbe și să nu mai putem lucra aici, să nu putem turna beton o zi sau chiar două. Trebuie să-i dăm „bătaie”, să asigurăm front de lucru la interioare. Noi, toți muncitorii de aici, înțelegem, așa în cuvinte puține, că reconstrucția înseamnă de fapt, construcție.

SORIN POSTOLACHE ■

Idei cu geneză comună: colectivul. Împlinirea lor, o forță comună: colectivul

Aici la întreprinderea „Autobuzul” și, dealtfel, nu numai aici, C.O.M., cum este denumit pe scurt consiliul, și-a statuat cu fermitate un mod de acțiune continuă și eficientă.

Trebuie spus de la început că ideile lansate în consiliu au originea în secții și ateliere, adică acolo unde se și rezolvă probleme. Ca, de pildă, aceasta: utilizarea judicioasă a suprafețelor de producție.

Preocupare a existat mai dintotdeauna. Cînd în ateliere au apărut primele marcaje, pentru căile de acces și locurile de depozitare, nimeni n-a ridicat din sprincene a mirare, ce-o mai fi și asta?, fiindcă se discutase pe această temă și soluțiile fuseseră cunoscute de toți. Au apărut, apoi, containerele vopsite în culori diferite, pentru tipuri diferite de piese. Ideea a plecat de la montaj, unde maldărele de piese începuseră să se amestece îngreunînd ritmul muncii. Acum, indicii de utilizare a suprafețelor au fost corecțai din nou în sensul pozitiv prin supraetajarea unor zone din apropierea locurilor de montaj. Cine a avut ideea acestor rafturi? — I-am întrebat pe secretarul consiliului, Petre Dominian: „Problema s-a discutat de mai multe ori în consiliul oamenilor muncii. Directorul tehnic, care este și membru al consiliului, a condus întreaga acțiune. Principalul este rezultatul și anume că au fost cîștigați 6 000 de metri patrați pentru spațiul productiv”.

Lamar, consiliul oamenilor muncii analizează îndeplinirea planului de producție. Cu acest prilej sînt propuse măsuri care pot aduce corective în sensul sporirii efortului general. (Să notăm dealtfel că pe trimestrul I planul producției-marfă a fost chiar depășit.) Analiza aceasta a relevat, la un moment dat, un aspect oarecum ciudat: în unele ateliere, la aceeași producție, timpi mari de lucru, alternînd cu timpi mici. Este limpede — s-a spus

atunci — se încarcă pontajul cu ore suplimentare. În consiliu a fost aspru criticată atitudinea aceluia care urmăresc interese personale cu orice preț. S-a hotărît, totodată, ca derogările pentru ore suplimentare să nu mai fie acordate decît de cei doi ingineri-sefi. Într-o adunare mai recentă C.O.M.-ul a votat introducerea carnetului de abateri pentru protecția muncii. Este vorba de un carnet cu taloane care pot fi ridicate în raport cu abaterile săvîrșite. Cînd au fost ridicate toate taloanele, celui în cauză i se poate desface contractul de muncă. În fața consiliului oamenii muncii se ridică și alt gen de probleme. Recent au fost discutate cererile de anulare a unor sancțiuni. Ingerului Ion Dăncilă i-a fost menținută, iar lui Dobre Alexandru anulată. Și, tot în fața consiliului, directorul general raportează cum duce la bun sfîrșit sarcina de a acorda audiențe și de a rezolva scrisori. Adnotarea cu roșu, de care vorbeam la început, se referea tocmai la un asemenea caz. S-a vorbit atunci despre: 418 scrisori, dintre care 188 rezolvate favorabil; 516 audiențe cu 310 rezolvări favorabile. Desprinzîndu-se ideea că audiențele sînt eficiente, consiliul a recomandat extinderea lor.

Exemplele pot continua. Ar mai fi de spus ceva despre un fapt nou intervenit în viața consiliului: denumirea lui prescurtată C.O.M. apare de vreo cîteva luni pe imprimare de calculator. În memoria acestuia sînt introduse sarcinile stabilite de consiliu și sînt urmărite în mod incrușat: executant-beneficiar. Și cum un calculator nu minte nicodată, se poate spune că îndeplinirea hotărîrilor este urmărită într-un mod total riguros.

La o altă întreprindere bucureșteană „Textila Grivița”, C.O.M.-ul funcționează, firesc, după aceleași criterii. Am întilnit oameni inimoși care se ocupă cu multă atenție de rezolvarea problemelor ivite în viața colectivului. Tovarășă Florica Toma mi-a vorbit despre cea mai recentă acțiune: amenajarea căminului pentru fete. Inițial, fetelor nou angajate și trimise la întreprindere pentru calificare nu li s-au promis locuințe. În C.O.M. s-a discutat totuși faptul că ele trebuie ajutate într-un fel avînd în vedere faptul că sistemul închirierilor la gazde este în defavoarea bugetului tinerelor lucrătoare. A fost căutat și găsit un local, cel drept cam vechi, dar în momentul de față el este reamenajat cu grijă de către bărbății din întreprindere și în curînd va fi dat în folosință. Muncitoarea Vasilina Alexandru, membră în C.O.M., îmi vorbea, la rîndu-i, despre rezolvarea unor greutăți ivite în producție. „Au venit la mine fetele din secție și mi-au demonstrat cît timp pierd atunci cînd nu sînt aprovizionate cu materie primă încă de la prima oră din schimb. Am hotărît atunci să vorbesc în ședința C.O.M. S-a văzut atunci că și în alte locuri există vicii de aprovizionare. Acum lucrurile merg ceva mai bine”.

Recent, într-o adunare a consiliului directorul a informat pe membrii acestuia despre faptul că întreprinderea a fost criticată în continuare, la nivelul centralei industriale, pentru insuficiența folosirii a fondului de timp. L-am întrebat pe maestrul Ion Sirbu, cum se explică aceasta. „Este vorba de unele absențe și învoiri nejustificate. Cam multe, ce-i drept”. Neîntînd de acord cu răspunsul am sondat spre adevărata cauză a pasivității. Maistrului și sefii de echipă nu iau măsuri ferme pentru curmarea actelor de indisciplina.

Tovarășul maistru Ion Sirbu declară că trebuie făcut ceva în viitor.

„În viitor... de două ori am auzit aceste cuvinte în discuțiile avute cu membri ai consiliului. Dar de ce în viitor și nu în prezent?”

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Cafeaua și forța de convingere

CÎNTAREA ROMÂNIEI

Simple reflecții de spectator (II)

Confratele întru poezie și verb publicistic Hans Schuller, corespondentul la Brașov al cotidianului de limbă germană „Neuer Weg”, are reputația unui mare degustător al muzicii de fanfară, hobby explicabil și prin proveniența sa dintr-o zonă unde fanfara se află în mare cinste. Trebuia să știu deci că ori de câte ori apărea el în sala Teatrului muzical din Brașov, unde se desfășura concursul formațiilor muzical-coregrafice, urma, în mod cert, o fanfară și încă una de calitate. Mai întinșisem un asemenea „microbist” al acestui gen de muzică în concursurile de la București ale elevilor și pionierilor, în persoana tot a unui confrate, Petre Cristea de la ziarul județului Ilfov „Steagul roșu”, care nici el nu scăpase evoluția nici unei fanfare. Acum, după ce am ascultat nu mai puțin de patru fanfare, de la cea din Turnișor-Sibiu, atât de strălucit și complex interpretând selecțiuni din opereta lui Ciprian Porumbescu „Crai nou”, sau cea din Bod-Hălchiu, amintită chiar la începutul însemnărilor noastre, la cele din Bușteni sau Covasna, înțeleg pasiunea prietenilor mei și este îmbucurător că acest gen de muzică se bucură de o tot mai largă audiență la copii și tineri. Precum se știe, chiar din comentariul nostru, întrecerea fanfarelor pionieresti a fost una dintre cele mai disputate, iesenii, sub bagheta micuțului și extraordinarului Radu Postăvaru, câștigând înțietatea. Repertoriul atât de divers, de la marsurile și imnurile patriotice la alertele dansuri populare sau trăgănatelile doine de dragoste, căruia îi dă glas o fanfară e un argument artistic care trebuie avut în vedere de animatorii cultural-artistici.

★

Fiind și mai modest reprezentate în concurs, spectacolele bazate cu precădere pe text literar — teatrul, montajul, brigada artistică, miniaturile umoristice, recitarea — le-am și frecventat mai puțin.

Rapsodul Ghiță Baciu din Intorsura Buzăului, prezentându-și poeziile proprii „Eroilor din 1907” și „Neatîrnare”, ne-a cucerit însă cu sinceritatea și elanul patriotic al versului său, nu o dată memorabil.

Ne-a fost dat însă, imediat după marele meci de fotbal de la Zagreb, urmărit pe micul ecran, să asistăm la „o repriză de satiră și umor” ai cărei protagoniști au fost reprezentanții Brașovului. Formația de estradă și orchestra de muzică ușoară ale Intreprinderii „6 Martie” din Zărnești, avînd ca textier pe Nicolae Strimbu, conducător muzical pe Ioan Popa și soliști pe Laura Nicorovici, Gh. Mihăescu și Matei Rapolti ne-au făcut demonstrația, unanim aplaudată și de către juriu, că și într-un asemenea orașel cînd oamenii, tinerii mai ales, pornesc de la bucuriile și întîmplările vieții lor de fiecare zi, animați de bun gust, de dorința de a da harului și fanteziei lor artistice sens și culoare, totdeauna vor reuși să creeze cîntece pline de tinerețe, dansuri, ce degajă puritatea și setea de a trăi, un umor simplu, savuros, contaminant. La capitolul umor n-a fost lipsit de calitate nici grupul de la căminul cultural din Vulcan.

După ce în aceeași zi avusesem prilejul să remarcăm brigăzile artistice de la C.F.R. Ploiești și Intreprinderea de utilaj chimic din același oraș cu texte scrise cu multă acuratețe, cu o interpretare alertă, cizelată, bine îndrumată, brigada de la „Tractorul”, întreprinderea în al cărei club se desfășura această secțiune a concursului, ne-a apărut mai frustă în intervențiile sale critice și în umorul stîrnit moment cu moment. Chiar dacă o anumită structurare, regizorală înainte de toate, i-a lipsit, secvențele propuse ne-au plăcut mult pentru curajul lor fără menajament și satira directă. În plus, cei 7 de pe scenă și-au găsit excelenți rezonuri în cei 700 din sală.

★

Cu câteva zile înainte de a merge la faza interjudețeană a Festivalului național „Cîntarea României” de la Brașov am răspuns invitației pictorului Nicolai Constantin de a participa la vernisajul expoziției sale de la galeriile „Orizont” din București consacrată, aproape în întregime, evo-

cării unor fapte și figuri din Războiul pentru independență. Il remarcasem la o expoziție personală anterioară pe acest minunat pictor ca rapsod, în culoare, linie, ritm, al dansului popular românesc, postură unică în felul ei în plastica românească, deși nu-i uităm pe renumiții săi precursori. Parcă pentru a ne reaminti strălucitul succes al acestei expoziții anterioare înfățișînd cu precădere stările ludice ale locuitorului acestor plaiuri, pictorul ne propune în deschiderea recentei sale creații plastice câteva pinze pe aceeași temă a dansului. Parcurgînd treptat expoziția — din care nu lipsesc, desigur, acele celebre hore de la Grivița sau Plevna, transpuse deopotrivă în vers și muzică — ne dăm seama că între acea trăire complexă pe care o iradiază figurile lui Nicolai Constantin în timpul dansului și elanul combatant al dorobanților și roșiorilor, acele șarje de culori vii, care dau pinzelor atita mișcare și patetism, există o intimă consonanță. Întocmai ca în dans, așa cum apare acesta în viziunea lui Nicolai Constantin, omul se arată, în toată plenitudinea forțelor și trăirilor sale sufletești, în luptă. Mai ales cînd bătaile de la 1877, așa cum ni s-au imprimat ele în memoria afectivă prin odele și baladele lui Alecsandri sau Coșbuc; sint o mare dezlănțuire de energii tinere, patriotice, de avînt romantic.

Analogia sugerată de pinzele de ieri și de azi ale lui Nicolai Constantin mi-a revenit în minte urmărind formațiile de dansuri din acest concurs, neîndoielnic capitolul la care mai toate județele și în-deosebi Brașovul au dispus de forțele artistice cele mai redutabile. Nu numai dansurile românești, ci și cele săsești sau secuiești ni s-au părut a exprima cel mai complet și mai distins fizionomia atât de bogată în virtuți a poporului nostru.

Mișcările așezate, ceremonioase, zvîcnind doar din timp în timp printr-o bătaie sigură, ale bărbatilor în putere de la Felmer, solemn secundată de soțiile lor, și ele femei la cumpăna virstei, aveau o rezo-

nanță telurică, veneau parcă din adîncuri, pentru a se logodi cu înaltul. Îndrăcita crihalma a fetișcanelor de la Casa de cultură din Făgăraș, din același județ Brașov, exultînd de ardentă singelui tînar și a bucuriei de a trăi ne-a amintit, prin contrast, de cealaltă capodoperă a dansului nostru folcloric, feciorelnicul și maiestuosul dans de la Căpîlna, opus acestei „feciorești a fetelor”. Ingenioasă, „roată a morii”, interpretată de ansamblul reunit de dansuri săsești de la Turnișor-Șura Mică ne-a familiarizat, prin mișcări sugestive, cu un întreg ritual al unui meșteșug, după cum în tabloul său intitulat „Secerișul” ansamblul maghar din Aita Medie, județul Covasna, imbinînd cîntecul cu dansul, cuvîntul de duh cu povăța dată celor tineri, ne-a făcut să rețrăim prin surta de secvențe prezentate unul din marile cicluri ale naturii și muncii, care și găsește intruchipare artistică în folclor în mai toate regiunile țării. Nu putem să nu amintim în această fulgerare de frumuseți, păstrate într-un tezaur secular, viguroasa suită de dansuri călușerești din Mărginimea Sibiului interpretată de formația din Orlat, al cărei instructor este Stelian Stoica. Călușerii din Orlat, rivali indiscutabili ai celor din Rîmnicul Hunedoarei, deșteaptă în sensibilitatea noastră un întreg univers românesc, ca și formația de fluierași din Sadu, interpretînd și ea tot o suită din Mărginime. Ei ne poartă cu gîndul deopotrivă la marile semnificații relevate de Lucian Blaga privind destinul satului românesc, dar ne și îmbărbătează cu îndemnul vaticinare ale lui Octavian Goga. Pe deasupra, ochiul distinge și urechea deslusește în ținuta, mișcarea, ritmul, figurile și costumația acestui dans însăși chintesenta ființei naționale, explicația dăinuirii noastre, în condiții adesea vitrege, pe aceste meleaguri. Veșnicia s-a născut într-adevăr la sat, cum zice marele profet și poet de la Lancrăm, iar filosofia acestei veșnicii sălășluiește în dans, ca stare supremă a ființei noastre.

NICULAE STOIAN

Solista

Umanismul revoluționar

Umanismul revoluționar nu e o invenție livrescă. El este un atribut esențial al societății socialiste multilaterale dezvoltate, o caracteristică, sine qua non, a creației de la noi, a procesului de făurire a omului nou.

Dezvoltînd pe o treaptă superioară trăsăturile fundamentale ale umanismului nostru tradițional, umanismul revoluționar solicită artei socialiste o responsabilitate asumată conștient. Răspunderile față de adevărurile obiective ale vieții, față de hrana spirituală a constructorilor noii societăți, față de realismul profund și complex al existenței umane, abordat într-o viziune filozofică științifică, în centrul căreia stă respectul pentru om și omenie. Ca artist, a respecta omul înseamnă înainte de toate să respecti datele reale ale existenței, adică adevărurile obiective; și le înțelegi dialectica devenirii lor. să nu desfigurezi cu nimic, în numele nici unui principiu estetic, ființa umană, să celebrezi tot ceea ce este măreț, demn, înălțător în ea, tot ce o sustrage efemerității și o ajută să se integreze în perenitate prin valorile civilizației materiale și ale culturii. Înseamnă, totodată, să vestejești fără cruțare cu arma criticii și a satirei tot ceea ce înjosește omul, tot ceea ce reprezintă rămășițe nefaste de la vechea societate; disprețul față de om, tendințele de nepotism și căpătuaială, arivismul, neomenia, egoismul, ignorarea valorilor reale și confuzia dintre ele, să vestejești sfidarea celor ce muncesc și a muncii înseși, izvorul progresului uman și al împlinirii personalității umane. În prezența talentului autentic, munca oamenilor a putut și poate oferi substanța unor mari opere de artă. Aceasta presupune însă și respectul muncii de creație, respectul artei.

Expresie a unei viziuni dialectice asupra vieții, a unei îndrăznești a inteligenței creatoare, umanismul revoluționar îl ajută pe om să se cunoască mai temeinic, să mediteze cu folos la rosturile sale, la problemele esențiale ale existenței, și, așa zice, la problemele lui cele mai reale, nu scornite artificial, după rețetele unei alchimii anacronice.

Umanismul revoluționar nu este și nu poate fi o abstracțiune, un vag deziderat teoretic, ci o realitate obiectivă, determinată de nivelul de dezvoltare a societății noastre, de universul spiritual, moral și intelectual al epocii. De aceea în centrul umanismului revoluționar nu poate sta o noțiune vagă, o himeră ci omul revoluționar, omul concret în carne și oase, cu o conduită și o conștiință înaintată, omul în toată complexitatea lui psihică și socială, omul ca parte integrantă a colectivității care edifică și pentru care se edifică civilizația socialistă. Evident, este vorba de omul reprezentativ; nu însă de insul de excepție, însingurat în unele lucrări de proză, printr-o teoretizare sterilă, printr-un verbiș pedant, pînă la desfigurare.

Umanismul revoluționar, chiar atunci cînd abordează cu multă îndrăzneală probleme grave, vitale pentru individ și colectivitate, e constructiv și nu distructiv, e realist și străin de artificii formaliste, e militant, în sensul dialecticii vieții, e o cucerire a vremurilor noastre care ne definește înălțimea și complexitatea idealurilor și de aceea e incompatibil cu fraudă iefină și cu teribilismele puerile.

Trăsăturile umanismului revoluționar care definesc profilul spiritual al societății noastre s-au relevat cu o forță neobișnuită în zilele tragice și eroice, totodată, ale începutului de martie, ca de atîtea ori de-a lungul istoriei noastre zbuciumate, evidențiînd solidaritatea, unitatea de gînd a întregului popor, în jurul forței sale conducătoare. Neîndoios, creatorii epocii noastre găsesc în faptele eroice ale acestor zile, în chipurile și acțiunile oamenilor, în spiritul lor de jertfă și dăruire, în țaria lor morală, în înaltele lor idealuri, o sursă neistovită de inspirație, descoperă pagini memorabile dintr-o eroică epopee, caracterizată printr-un profund umanism revoluționar.

Iată de ce umanismul revoluționar nu e o invenție livrescă, nu e o teorie de import ci un atribut organic al realității noastre socialiste, un mod propriu al nostru de a simți, de a vedea, de a înțelege lumea și omul, de a acționa pentru continua lor devenire și transformare în bine.

ION DODU BALAN

Care este astăzi în România dominantă conștiința scriitoricești?

De partea vieții

Raportat la conștiința lui — singura care îl justifică și legitimează — scriitorul ultimului deceniu românesc răspunde cititorului chemării fundamentale: necesitatea să fie un exponent autorizat și inspirat al năzuințelor naționale de independență și suveranitate, în opera cărui în-săși ființa lui spirituală se pulverizează. „O generație e o patrie”, spunea Unamuno, dar o patrie e mai mult decât o generație, fiindcă le subsumează pe toate, într-un focar de idealuri. Decurge deci imperios că scriitorul se adresează tuturor oamenilor din această țară și prin ei, pe măsura adevărilor rostite, lumii. Trăim într-un univers indivizibil în durerile și aspirațiile lui de bine, iar omul a ajuns prea puternic pentru ca să-și mai permită luxul să fie și rău. Pacea, acest cuvânt, de atâtea ori rostit și, cu asemenea consecvență, ignorat, nu este, nu poate să fie doar un țel năzuit, cu bunăvoință. În 1935 un mare scriitor adresa umanității întrebarea, pusă, în primul rând, scriitorilor: „Cu cine sinteti voi, maeștri ai culturii?” Sintem astăzi, cum am fost și atunci, de partea adevărului și împotriva minciunii, de partea luminii și împotriva tenebrei, de partea aceluia care fac piine și împotriva aceluia care infometează populații sărmăne și lipsite de apărare, sintem de partea VIETII, deci s-o apărăm cu arma noastră, cuvântul, în care credem, fiindcă e o armă încărcată cu un scump proiect: VIITORUL.

AUREL BARANGA ■

O operă întocmai ca o ființă vie

Se poate vorbi despre conștiința literară (a unei epoci, a unui an, a unei etape) numai în sfera operei. Conștiința literară o impun scriitorii cei mai buni ai unei nații și nu articlerii, oricât de harnici ar fi ei. Numesc operă orice scriere care asimilează în forme superioare experiența umană și socială a timpului din care ea se naște întocmai ca o ființă vie. Ea este, în același timp, etică, estetică și morală. Una din cele mai eficiente și accesibile ipostaze ale operei este romanul. Construcție înainte de toate, interesat în aceeași măsură de politică, societate, individ, instituții, romanul fascinează atât pe omul de talent capabil să-l exprime cit și pe cititor.

Literatura română se află, cred, într-un bun moment al romanului. Se constituie, în ciuda neînțelegerilor de temperament, formație, vîrstă etc., un front al romanului. Pe o perioadă îndelungată, cu ezitări nu întotdeauna justificate, romanul românesc contemporan s-a nuanțat. Există azi, în toate generațiile, romancierii foarte buni. Și este evident că, în ultimul deceniu mai ales, semn al unei elevații spirituale generale, romanul a căpătat prestigiu și crezare. Avem însă nevoie de cel puțin încă de două ori cite cărți foarte bune avem, cărți în care să se vorbească despre problemele românești, ale omului și societății românești contemporane, cărți care să lucreze în favoarea responsabilității conștiinței, să dea satisfacție nevoii de real a cititorilor, dar să ne și scoată literatura în lume. Cărți ce se pot și ar trebui traduse, pentru valoarea lor reală, de către editorii care tipăresc în limbi de largă circulație și nu după criterii mai mult sau mai puțin comerciale. Cred cu încăpăținare, și imi rezerv un mai amplu articol cu argumente, în posibilitatea romanului românesc de azi. Nu le rămâne romancierilor decât să dezvolte ceea ce au

propus în cărțile de pînă acum. Răbdare și încredere. În fața cărții de valoare, idiosincraziile de orice fel se ameliorează. Există fără îndoială azi o conștiință literară, o responsabilitate profesională mai accentuată ca oricînd. Există, în ceea ce privește romanul, un tonus creator căruia nu-i trebuie deocamdată decât să se păstreze constant. Și în ciuiva ani vom putea vorbi fără sfială, și nu citind numai citeva titluri redate, despre marile romane noi ale literaturii socialiste.

GEORGE BALAIȚA ■

Nevoia de dreptate, de adevăr, de nou

Tendința de a cerceta omul și societatea din toate unghiurile, fără complexe și fără rețineri, adică de a sublinia atât trăsăturile nobile, cîștigurile în sine, cit și aspectele neplăcute, elementele degradante, lipsurile, balastul de inuman se face tot mai simțită în proza ultimilor ani, cu pregnanță a acestui moment. Ea este, cred, un reflex al nevoii generale, firești, de dreptate, de adevăr, de nou. Pentru că numai cei tari au curajul să se privească deschis, sincer, să accepte adevărul așa cum este și nu cum le-ar conveni. Oamenii au străbătut un drum lung, dificil, nu lipsit de accidente și căutări și cu obstinație sint interesați de propria lor soartă, vor să știe ce s-a pierdut, ce s-a cîștigat, ce mai sint și cum sint. De fapt, această pasiune pentru dreptate și omie, această sondare a conștiințelor din perspectiva activă, psihologică, filozofică este o constantă a literaturii noastre autentice — și cuvîntul mi se pare obligatoriu a fi subliniat întotdeauna.

Succesul unei asemenea „cercetări” a depins — și azi mai mult ca oricînd depinde — de curaj, cultură, talent și poate în primul rînd de conștiința profesională. Din păcate, nu toți scriitorii sint conștienți de rolul lor, de greutatea cuvîntului scris, de nevoile reale ale semenilor lor, iar servilismul, compromisul, carierismul dezlanțuit, vinătoarea de conjunctură duc la „decurtalizarea culturii” dacă se poate spune așa, la crearea unei impresii greșite despre literatură, la coborîrea ștachetei, la rătăcirii care au costat scump și pe care nimeni nu are dreptul să le uite.

De fapt, pentru un secol în care atîția confrăți au murit și încă mai mor pentru idei, au acceptat și acceptă privațiuni de tot felul, a fi tu însuși, a spune ce crezi și ce simți fără rețineri și inhibiții, a fi om pentru oameni este verdictul cel mai de preț pe care-l putem aduce celor față de care sintem enorm de îndatorați. Literatura formează conștiințe, ori numărul și caratele acestora hotărăsc destinul unui popor și îi determină rolul în lume.

Așadar, am certitudinea că această tendință — acoperită de cărți serioase, grave — dă personalitate prozei noastre și îi asigură un loc pe care nici un om de bun-simț și bun-gust nu poate să privească cu jenă.

AUGUSTIN BUZURA ■

Literatura bună e sătulă de laude umflate

După mine, conștiința literară românească, la ora de față, se manifestă printr-o căutare, în primul rînd, a autenticității. Istoria contemporană, viața citadină însăși, într-o lume supusă atîtor evenimente surprinzătoare, se vedește mai interesantă ca orice construcție a imaginației. Scriitorul se simte azi tentat să învestească o mare încredere în realitate,

să aleagă fapte trăite ca atestate de documente, folosindu-și inventivitatea ingenios și elocvent, să-i dea o expresivitate maximă uneori printr-o inserție a fantasticului pur și simplu. Cele mai izbutite romane apărute la noi în ultima vreme sint compuse astfel. Există, paradoxal, aș îndrăzni să spun, o saturație de „literaturizare”. Experiența omenească nemijlocită asaltează cu problemele ei dure planul imaginarii și reclamă răspunsuri la mii de întrebări nerăbdătoare. Ignorarea sau chiar atenuarea acuității prin „transfigurare” imprumută paginii scrise un aer de artificialitate greu suportabilă. Foamea de autenticitate se face simțită și în poezie. Mitologiile lirice au ajuns să oboască prin amplitudinea lor cosmică și îndepărtarea drept urmare de datele nemijlocite ale lumii curente. Cuiul din pantof a început să-și spună cuvîntul cu mai multă audiență decît glasul elementelor. În lirism își croiește drum, nu fără o insistență simptomatice, ironia. Un anumit „prozism” se vedește mai poetic ca toate jerbele de metafore. Aș adăuga că adevărata, buna literatură dă semne a fi sătulă de laudele umflate, împărțite cu prea multă dărnicie la fiecare răspîntie și caută aprecierea exigentă și mărunta, pe care să o confirme și publicul cititor.

Am vorbit de conștiința literară actuală în formele ei cele mai treze. Cită răspîndire efectivă are, asta e o altă chestiune.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

Conștiința valorii

Conștiința unei literaturi nu poate fi, firesc, raportată la un an. În fiecare moment ea este suma, chintesența a tot ce s-a afirmat valoros în amplul edificiu literar. Așa încît urmînd o generoasă tradiție a literaturii românești dintotdeauna, literatura contemporană se raportează fundamental la viața și aspirațiile poporului, la eroica sa istorie, conștiința literaturii derivînd logic și necesar din conștiința creatorilor ei. Care sint astăzi devotații structurali imolării sociale și morale. exact și strălucit definite în programul partidului, în documentele primului Congres al educației politice și al culturii socialiste. Conștiința scriitorului de azi și, implicit a operei sale, este conștiința unui participant implicat deplin și definitiv în vasta operă a prezentului. Nimic nu-i poate fi indiferent și, de aceea, literatura sa va cuprinde și semnele durabile ale entuziasmului față de tot ce răspunde comandamentelor revoluției, ale afirmării unui om superior, dar și semnele negației față de tot ce, obiectiv sau subiectiv, s-ar opune pentru moment unei asemenea afirmări. Literatura nu este, nu poate fi, un act gratuit. Cu condiția ca mesajul său nobil, umanist, să fie slujit de talente adevărate, ca ideile și năzuințele creatoare să găsească echivalențe artistice pe potrivă. Toate acestea sint posibile dacă modul cum se desfășoară activitatea literară dovedește că există un real climat al valorii, că literații și literatura se arată mereu preocupată conștient de acest imperativ esențial pe care l-aș numi conștiința valorii. Conștiința literaturii actuale trebuie să fie o conștiință a valorii.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Patriotismul, dominantă conștiinței noastre

Cred că un poet ar putea fi întrebare, cu mai mult folos, ceva despre munca lui, așa cum îl întrebă pe țaran despre situația cîmpului pe care îl lucrează sau despre recoltă. Țăranul propriu-zis (nu reprezentantul lui) nu-ți va da răspunsuri foarte precise, pentru că recolta depinde nu numai de ceea ce face el, de la răsăritul și pînă la apusul soarelui, ci și de unii agenți naturali, cum ar fi ploaia, de exemplu.

E bine să fim preocupați de starea literaturii, de felul în care se dezvoltă sau nu se dezvoltă ea, pentru că literatura este

una din marile avuții ale națiunii, una din moștenirile de preț pe care le lăsăm urmașilor.

Nu cred că avem motive să ne îngrijorăm. Consider, dimpotrivă, că literatura română trăiește un moment de mare efervescență și de mare patriotism. Această efervescență și acest patriotism par a constitui dominantă conștiinței literare românești.

ANGHEL DUMBRĂVEANU ■

În lumea valorilor nu există pace

Cred că ceea ce caracterizează conștiința literară a momentului actual este înțelegerea și cuprinderea totală a trecutului cultural al poporului român, mergînd pînă într-acolo încît să-l integreze pe acesta prezentului celui mai viu. Desigur, există în acest trecut și momente uitate pe bună dreptate, există și opere moarte, la care nu ne mai putem întoarce, dar azi, în linii generale, literatura noastră contemporană a dobîndit deplin conștiința integrității ei în timp și spațiu.

Nu numai că progresul nu mai poate fi înțeles ca o rupere de trecut, dar tot trecutul prin ceea ce are valabil, își face loc într-o vastă și vie carte a prezentului.

Desigur că acțiunea aceasta de înțelegere și integrare e în mers, ea nu e încheiată și nu poate avea decît forma unui proces dialectic în care totul există în măsura în care totul e pus în discuție și acceptat pe temeiul unei complexe, lucide și curajoase analize critice.

Scriitorul contemporan trebuie să înțeleagă solidaritatea cu istoria ca o răspundere și ca o obligație de a se depăși.

În lumea valorilor nu există pace și nici măcar momente „caldute”, ci continuă mișcare și viață. Creșterea, îmbogățirea literaturii noastre este și un spor de conștiință. Creația adevărată, mare, contribuie direct la aceasta modificînd necontenit reperele de judecată și neacordînd nici un răgaz criticii întru pasivism și comoditate. Ea îndeamnă la reevaluări noi, care nu pot intimida decît pe cei care sint simpli beneficiari ai unei conjuncturi sau pe cei care nu au curajul să recunoască adevărul.

ALEXANDRU GEORGE ■

Pe calea unei treptate intensificări

Conștiința literară românească merge pe calea unei treptate intensificări. A și trecut de faza de simplă conștiință a realităților noastre la aceea de știință a lor. Pe scriitor nu-l mai solicită atît obținerea „scrișului frumos”, cit o imensă curiozitate asupra omului, căutînd să scoată dintr-insul indicii încă nedescifrate pînă acum. Nu este însă vorba de o speculație gratuită, ci de o acțiune cu un pronunțat caracter etic, și, în ultimă analiză, patriotic. Putem astfel aprecia că în literatură ne aflăm în stadiul cel mai avansat al umanismului nostru actual.

Motivul etic cetățenesc, obiect pînă acum al unei proiectări exterioare — păcătuind adesea printr-un retorism diluat — a ajuns să devină la omul nou expresia cea mai intimă a dezbaterilor din universul propriei conștiințe. El poate să cuprindă în tratarea scriitorilor noștri nuanțe de cea mai neașteptată subtilitate și de cel mai bogat rafinament. Fără a sacrifica nimic din strălucirea artistică a funcțiunii creatoare, literatura noastră a atins atît complexa adîncime cit și precizia științei.

În sensul acestui fericit punct cîștigat, creația literară românească este chemată să-și sporească tot mai accentuat exigențele.

EDGAR PAPU ■

Marca prezentului

Scriitorul de azi, spre deosebire de cel de ieri, trebuie să aibă mai multă răspundere în munca sa. El nu mai scrie la întâmplare și pentru el însuși, indiferent de ecoul pe care opera sa îl are.

Aceasta nu înseamnă că scriitorul trebuie să rămână un sclav al evenimentului, că trebuie să nu piardă din vedere că opera sa se adresează nu numai prezentului, dar și eternității. Literatura noastră trebuie să poarte marca prezentului, în sensul că trebuie să aducă o mărturie despre efortul contemporanilor, să consemneze un monument istoric, dar în același timp să aibă perspectiva zilei de mâine, a unei lumi emancipate de exploatare și de opresiune. Cred că umanismul socialist este trăsătura fundamentală a literaturii către care, cu o nouă conștiință, se îndreaptă cei mai buni scriitori din România și de pretutindeni.

AL. PIRU ■

Venim de demult și mergem departe

Poate niciodată ca în acest an scriitorul român nu a avut o revelație mai tragică și mai sublimă asupra ființei poporului din care face parte, asupra semenului său. Dacă omul a fost, cum se știe, obiectul și subiectul literaturii; dacă universul cere, se vrea explorat, scriitorii adevărați au aruncat mari sonde pentru a pătrunde în lumile infinite și necunoscute ale spiritului uman, pentru a-l lumina noi zone. Anul acesta ne-a pus firește — printr-o împrejurare tragică — în fața literii sublime a ființei umane. Contemporanul nostru, eroul nostru literar, cetățeanul României socialiste, a dat dovada unui eroism care a uimit lumea, a unei solidarități umane, pentru mulți de necrezut. Pus în fața unei situații limită, individul își dezvăluie trăsăturile definitorii ale ființei sale. Aici însă nu era vorba de un individ, ori de un grup de indivizi, care în mod implacabil erau puși în fața unei „situații limită”. (Ah, cât de rebarbativ ne sună acesti termeni!) Era vorba de un întreg popor. Un întreg popor, ca o singură ființă, a dat dovada măreției sale, a omeniei sale. Cred, sint sigur, că de aici încolo scrisul nostru va căpăta un plus de adâncime, o gravitate aleasă, iar scriitorul, suflet din sufletul neamului său, va fi nu numai un martor — cum nici n-a fost — ci și pârtaș la edificarea acestei Cetăți de soare care e țara noastră dintotdeauna, curată și rotundă ca o lacrimă. Umili slujitori ai poporului nostru, să învățăm de la el ce e curajul, ce e omenia, ce e cinstea, solidaritatea, înfringerea, ingenuncherea, dezastrul, moartea și viața, surisul și tristetea și tragedia și cum să învingem dezastrul, cataclismul și cum să ne ridicăm învingători din el. Învățând de la semenii noștri, să-i învățăm la rândul nostru pe ei.

Și apoi, poate mai mult ca oricând, scriitorul român al anului 1977 a învățat să-și pretuiască trecutul. Centenarul neafirmării noastre ne-a făcut să înțelegem în profunzime că ideea de Independență a constituit și constituie o durată, o permanență a năzuințelor de ieri, de azi, de mâine, ale poporului român.

Ne-a făcut să înțelegem că venim de demult și mergem departe.

VASILE REBREANU ■

Singur doar în fața

foilor albe

Sintem la jumătatea unui an mare, tulburător. Trăim zile copleșitoare prin încălcarea lor de energie, zile fierbinți de muncă, de reconstrucție, zile de cinstire a istoriei reamintite. Încă o dată timpul părinților, timp de izbînzii și suferințe, ne-a privit în ochi. Încă o dată prezentul ne-a strigat numele fiecăruia și ne-a strîns laolaltă.

Încă o dată ne încordăm ca să înțelegem ce sintem și ce trebuie să fim, ce datorii avem față de secolii care au fost, față de vremea ce vine. Și mai întii să știm ce sintem datori pentru azi. Cei care au semănat griul în primăvara aceasta, așteaptă recolta anului, din care vor alege și semintele primăverii viitoare. Din ziua de azi incolțește ziua de mâine, sănătatea zilei de mâine depinde de sănătatea zilei de azi; înțelepciunea, frumusețea ei, pe care ne-o închipuim și în izbîndirea căreia credem, ține de efortul nostru de a face înțeleaptă și frumoasă ziua de azi.

Fiecare, precum a învățat, își face lucrul său. Teribilă trudă cere pămîntul, la fel înnoibilarea metalului. Privind cum strălucește sudoarea pe chipul celui ce construiește, m-am gândit că nu este elogiul pe măsura sa.

Pornit de la această școală, scriitorul a fost implicat de prezent în tumultul de transformări, de lupte. Din ce în ce mai în miezul marilor întâmplări, s-a descoperit pârtaș activ și pasionat la tot ce s-a făcut și se face. Creația sa este rodul participării fără limită la viața care la

rindu-i îl solicită fără preget. O pecete de foc pe traiul său și pe slovele sale. Societatea, care atît de eroic continuă să se desăvîrșească, nu încetează de a-l forma prin ceea ce dorește imperativ de la el, scriitorul neîncetînd să-i fie element formator. Legătură fără moarte, din care se nasc cărțile pentru azi și pentru mâine. Cărți în care noi toți ne citim zilele. În care cel ce le-a scris se vede mergînd în mulțimea a cărei viață o spune.

DOINA SĂLAJAN ■

Împotriva instrăinării de viață

Ca să descrii *Fructele miniei* trebuie mai întii să le culegi cu miinile tale însingurate. Cînd a scris *Fructele miniei*, Steinbeck fusese el însuși culegător de fructe într-o vară cumplită și el a fost singurul care a văzut firul de păianjen ce lega disperarea de disperăți. Cînd era foarte bogat — de pe urma cărților lui, fi-rește — Steinbeck a simțit, se pare, că s-a instrăinat de viață. Și atunci și-a cumpărat o mașină oarecare, și-a luat cu el cățelușul iubit și a traversat America, fără nici un ban în buzunar. Cînd se termina benzina, tăia lemne pe unde se nimeria, spăla vase pe unde se nimeria, munea pe unde se nimeria, stringea bani ca să mănince, ca să doarmă și să vadă America de la nivelul drumului comun. Din experiența aceasta a ieșit se pare o carte senzațională.

Avem noi curajul să ne angajăm la o fermă să culegem mere într-o vară ca să descriem culesul de mere? Avem noi curajul să ne angajăm pe un mare șantier, să răbdăm tot ce se poate răbda până se termină lucrările și se string toate utilajele? Avem noi curajul să ne angajăm la o județeană de partid o toamnă și să fim activiști pînă se culeg roadele și se ară și se seamănă din nou?

Din acest moment al acestui curaj începe să se pună, după părerea mea, problema legăturii conștiinței literare românești cu realitatea. Restul e literatură.

DINU SĂRARU ■

Pentru că omul trebuie să aibă

întotdeauna dreptate

Conștiința literară a unei epoci reprezintă, în fapt, conștiința valorilor ei. La ce gîndesc, ce scriu, ce idealuri au scriitorii români, cei mai buni, de azi? Iată ce trebuie să vedem pentru a putea răspunde la dificila întrebare pusă de revista *Flacăra*. De obicei, conștiințele unui moment se grupează în jurul citorva ideii mari, de ordin social și spiritual. Generația de la 1848 lupta pentru nașterea unei literaturi naționale originale și pentru independența țării. Junimiștii voiau să introducă spiritul critic în cultură și să dea, astfel, literaturii autonomia și demnitatea ei estetică. Generația de scriitori dintre cele două războaie mondiale voia — și a și reușit în chip spectaculos — să sincronizeze literatura română cu mișcarea vieții sociale autohtone și cu mișcarea de idei din Europa. Ideea lui Măiorescu — să fim naționali cu fața spre universalitate — a căpătat în deceniile interbelice o confirmare splendidă. Am impresia că, în 1977, scriitorul român are, înainte de orice, conștiința recuperării integrale a unei spiritualități specifice. El scrie azi avînd o literatură puternică în spate și un spirit critic în cultură care nu-i îngăduie să coboare scrisul său sub o anumită limită. Dacă acest lucru se întîmplă totuși (și se întîmplă), de vină nu-i nici cultura, nici spiritul ei critic...

Scriitorul român de azi are apoi o conștiință politizată, ceea ce înseamnă că pentru el valorile spiritului nu sint total autonome, ci trăiesc în selecția cu alte valori pe care le determină și de care se lasă determinați. În fine, scriitorii noștri cei mai buni, aceia, repet, care dau măsură și culoare unei epoci literare au înțeles că literatura trebuie să se ocupe de om și să-l aperse în lupta pe care acesta o dă cu circumstanțele istorice.

Pentru că omul trebuie să aibă întotdeauna dreptate în artă.

EUGEN SIMION ■

Totul depinde de bunul

simț al muncii noastre

O anumită cordialitate, o prospețime în relații, un anume mod lipsit de egoism și constructiv plutește în aerul acestui an și în sinea timidă a scriitorului român descurajat de vechi lupte pentru putere și încurajat de descoperirea plugului său personal.

Sufletiiștii au început să-i înlocuiască pe pietroși. Scrisul a redevenit taină, iar măr-garul pegas. Nu mai ești ministru din pricina faptului că ai scris un sonet pe schema b, a, a, b, — a, b, b, a, — abc, — abc.

Dintr-o astfel de lucrare se întîmplă să devii chiar poet.

Literatura a devenit un fapt firesc, iar scriitorul un suflet necesar sufletului în genere. După ce ne-am uluit de revoluție

și de schimbarea structurilor statului, acum ne dezluim și ce este nou în noi a început să ne miroasă a casă. Am minți dacă am spune că sintem fericiți, dar am minți de două ori dacă am spune că sintem nefericiți. Pe soare arzător depindeam de umbra copacului. Acum acesta depinde de bunul simț al muncii noastre.

M-am surprins respirînd aerul de sub aripa unei păsări. Mă s-a prăbușit în creștet. Ah, doamne, ce dulce durere!

Puneți mina pe pămînt, dragii mei, nici nu știți cit de dragăstos este el. A sădi-sădire este la fel de frumos cu a fi-fire; a ara-are este la fel de tulburător cu a cînta-cîntare.

NICHITA STANESCU ■

Starea de veghe

A ne închipui măcar gama de sentimente și gînduri pe care conștiința scriitorului român de azi o înregistrează pe seismograful conștiinței sale este, practic, imposibil. Atîtea imagini care te cheamă, atîtea sunuri care exultă în jur, vibrînd în aerul primăvăric al țării, își cer dreptul de cetate în sufletul celui chemat să fie o voce inconfundabilă a vremurilor pe care le trăiește.

Și dacă totuși putem vorbi în acest ceas despre o dominantă a sensibilității omului de artă de la noi, aceasta se poate numi starea de veghe.

Am trăit și trăim acest an cu sentimentul că a fost și este un an de excepție. Nu numai pentru faptul că el a pus la încercare puterea noastră de a supraviețui, dirzenia și calmul nostru. Nu numai

(Urmări din pagina 1)

Bucuriile și durerile neamului

jertfit de poporul nostru pe acest pămînt pentru păstrarea credinței strămoșești și ființei noastre naționale. Iar mireasma aceasta s-a prefăcut în floarea bordo închis, simbolul iubirii profunde a trandafirului. Poetul astăzi, aici, în România, este conștiința spiritului acestui popor istoric.

A ajuns în floarea acestui trandafir sensul adînc al jertfei lui Brâncoveanu cu cei patru fii ai săi pentru păstrarea sufletului poporului nostru.

Din pulberea istoriei au ajuns la aura trandafirului făpturile jertfitoare ale nobilului nostru trecut și încep să reverse mireasmă, viață și adevăr.

Poetul este astăzi aici, în România, acest potir cosmic ce priveghează pînă ce lacrimile zburcumatului nostru trecut cunosc transfigurarea în vinul bucuriei și al vieții fără de sfîrșit, pînă ce natura devine istorie și istoria Patria nemuririi.

Se simte cea mai ușoară zgîrietură brutală pe obrazul Patriei; plînge poetul cu lacrimi de sînge piatra dislocată din zidul de aur al trecutului precum și săgeata ce rănește un vîlstar din steaua viitorului acestui pămînt.

O veche tradiție la noi

mea de interviuri cu 56 de scriitori despre relațiile literare româno-maghiare m-am convins că fiecare scriitor maghiar din România consideră ca o datorie artistică și cetățenească talmăcirea literaturii românești, contribuind astfel la cunoașterea reciprocă a valorilor. Personal mă bucur că după generația unor extraordinari traducători cum sint Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, Emil Giurgiuca în momentul de față se acordă o atenție deosebită din partea unor tineri traducători pentru traducerea din limba maghiară. Convingerea mea este că literatura poate sluji cu cea mai mare eficacitate la apropierea sufletelor prin cunoașterea și stîmna reciprocă. Tocmai aceasta este una din trăsăturile fundamentale ale literaturii din România, dorința sinceră ca toți scriitorii, indiferent de naționalitatea lor, să contribuie cu operele lor la viața spirituală a patriei socialiste.

Oamenii au chipul moral

al pămîntului

1977, cu acel început de primăvară, cu imaculați ghiocei și absurditatea unei nopți de martie, cu acel Mai înălțător al Independenței și Victoriei, se întruchipează sub zodia Festivalului național al Cîntării României, festival al muncii și hărniciei.

Creația noastră literară este oglinda în care ne privim acum trecutul zburcumat, prezentul socialist și viitorul comunist. Cu urechea aplecată ascultăm bătăile inimii poporului și acest cor imens și multilateral încercăm să-l transpunem în scrisul nostru.

Sintem datori să găsim forme limpezi

pentru că rememorăm cu mîndrie acum momente cruciale ale devenirii noastre istorice. Nu numai pentru că, în jurul nostru, o lume întreagă ne privește cu încredere și respect recunoscîndu-ne ca una din cele mai înțelepte națiuni. Toate acestea și încă multe altele la un loc ne-au făcut să ne redescoperim pe noi înșine mai solidari, mai buni, mai îndrăzneți, mai inspirați. Este fericitul miracol pe care îl trăim, întîmpinînd viitorul.

CORNELIU STURZU ■

A trăi simțindu-te acasă

Fiecare scriitor adevărat este o conștiință, o conștiință care exprimă o colectivitate, un unicat care dacă nu poate vorbi în numele întregii entități, cuvîntul lui se pierde în vîntul vînturilor istoriei. Ce înseamnă să fii scriitor maghiar din România? Să exprimi conștiința naționalității din care faci parte, ca fiu al României socialiste, patria tuturor fiilor ei, fără deosebire de naționalitate. Să găsești cuvintele cele mai potrivite pentru a eterniza unul dintre cele mai plene sentimente care exprimă adevărurile umanismului revoluționar. A fi om și revoluționar și scriitor în România înseamnă să-ți iubești semenii și să faci totul ca ei să se simtă la ei acasă. A trăi simțindu-te acasă — iată deopotrivă idealul scriitorului român și al celui maghiar, german, sirb, ucrainean, idîș din România.

SZÁSZ JÁNOS ■

și convingătoare, să creăm opere transformatoare de conștiință omenească. opere ce vor dăinui în cartea de aur a literaturii românești, care de mult a făcut pași siguri și hotărîți pentru o intrare exemplară în circuitul valorilor europene și de pe întregul mapamond. Este de datoria noastră să uităm de tot lozincile oferite cîndva, este de datoria noastră să-i facem pe toți oamenii — oameni, chiar și pe cei care au rătăcit și rătăcesc pe drumul ocolit în căutarea fericirii imediate. Sint mîndru că fac parte dintre acei scriitori de expresie germană de pe meleagurile bănățene care, împreună cu confrății români, maghiari și sirbi, demonstrează participarea noastră la istoria cotidiană a patriei. Slove rostite sau cizelate cu mișcăla sint înscrise nu numai cu cerneală albăstră, ci și cu acel roșu sincer, din singele noastre, cu acea flacăra de aur din sufletul nostru, dăruit fără ezitare devenirii comuniste a României. Aici, fie în acest colț al roditorului Banat, fie în Moldova încărcată de istorie, fie în Dobrogea spălată de valurile Euxinului, scriem la noul letopisesc optimist și, cu toți semenii noștri, admirăm cerul înalt și senin, stîm necîntinți, de veghe, pentru izgonirea oricărui crepuscul din gîndirea, munca și visurile semenilor noștri.

Conferința unor oameni

inspirați

nu mă duce la voioșie ci la o arie de Mozart, cîntată în copilărie la vioară, deși nu am cîntat niciodată la vioară. Am o carte spre tipar și nu sint obsedat de ea. Starea mea nu se întoarce spre ce am scris. Ea nu caută cuvinte, nu se încurcă în cuvintele pe care le-am avut pînă acum în mine, ea vrea un ton, o muzică. Starea aceasta s-ar numi: „am în cap o carte”. Scriu în cap la o carte. Multii îi zic inspirație și o scotesc „divină”. E o stare realistă, cu piață în fiecare dimineață, cu pîine, lapte și ziare, cu viață și Marin Preda, cu Isac Babel și Șei Sonagon, japoneza din secolul IX, cu această Conferință la care vor veni frații și confrății mei, toți purtînd în cap, sper, o carte. Căci starea aceasta nu-mă aparține, aceasta-i speranța mea. Conferința noastră are ca sens să spună răsplată că această stare e o stare fundamentală a celui ce vrea să fie scriitor român, azi. Conferința noastră cred că ar trebui să consacre bucuria — dezbărată de orice egoism elitist, de orice snobism urticios — de a avea de scris o carte. Conferința noastră trebuie să fie aceea a unor oameni inspirați. Am o convingere comunistă în forța solară a inspirației. Prin nimic să n-o întunecăm.

Refuzul provincialismului

epoca marilor clasici, a lui Măiorescu, Eminescu și Caragiale; și apoi la aceea interbelică a lui Blaga, Barbu, Călinescu și Camil Petrescu. Peste orice diferențe, istorice și artisticești explicabile, ne leagă puntea aspirației de a reflecta spiritul timpului. Acest, cum a mai fost numit, „europenism”, ce devine tot mai mult o conștiință planetară integrală, reprezintă și o formă de solidaritate intelectuală. În muzeul imaginii al literaturii de azi, scriitorul român se visează alături de Malraux și de ceilalți mari contemporani.

Leția despre dragostea de vatră strămoșească, la Scorei, în Țara Făgărașului

M-am dus la Scorei, în județul Sibiu, și l-am ascultat pe profesorul de istorie Popa Gavrilă vorbind despre munca sa și a elevilor școlii de-acolo, pentru măsurarea adâncimii rădăcinilor satului lor :

„Scoreiul este unul din cele mai vechi sate din istorica Țară a Făgărașului și, totodată, din patria noastră. Omul a apărut pe pământurile satului nostru, cit și pe cele vecine ale satului Sărata, cu multe mii de ani în urmă. Descoperirile arheologice făcute pe teritoriile Scoreiului și Sărății au scos la iveală ciocane de piatră, topoare, o săpăligă de piatră, un os pietrificat și pietre innegrite, rămășițe de la o veche vatră de foc. Aceste descoperiri aparțin celei de-a doua perioade a pietrei, neoliticul, care apare pe teritoriul patriei noastre cu circa 5500 de ani înaintea erei noastre și ține aproximativ pînă la 1900 tot înaintea erei noastre. Aceste descoperiri arheologice au fost făcute cu ajutorul elevilor, la început în cadrul acțiunii „Căutătorii de comori”, inițiată în anul 1970-1971, cînd am reușit și înființarea unui muzeu școlar. În această perioadă s-au descoperit, pe teritoriul Scoreiului, în hotarul numit Plăieș, două ciocane de piatră șlefuite. În anul școlar 1976-1977, membrii cercului de istorie, cărora li s-a insuflat pasiunea pentru cunoaștere și pentru descoperirea de noi elemente privind istoria satului nostru, au început primele investigații cu caracter arheologic pe teritoriul satului Sărata, descoperind pe pîrul Mierea, unde s-au făcut săpături pentru captarea unui izvor, un os pietrificat. Acest indiciu ne-a determinat să facem cercetări amănunțite în ripa de pe malul pîrului Mierea, unde am și descoperit valorosul material neolitic aflat azi în muzeul școlii. Această importantă descoperire a înscris pe harta patriei noastre încă două localități neolitice : Scoreiul și Sărata.”

M-am dus la Scorei și l-am ascultat pe profesorul Popa Gavrilă interpretînd cu patos un text al unei Diplome domnești prin care, în anul 1391, Mircea cel Bătrîn, domn muntean, dăruia egumenului Stanciu, și urmașilor, întreg hotarul satului Scorei începînd de la „albia riului Olt” pînă la „crestele Carpaților unde chiar se sfîrșește granița acestui teritoriu” :

„Hotarul satului Scorei, donat egumenului Stanciu, este cuprins între aceste mizuini cu numiri românești : Cetatea zisă a Cîrții, Valea Opatului, Piatra Oablă, Riul Laita, locul numit Scorelul cel bătrîn, riulețul Valea Vișonilor, Unghiul cu frasinii, Pîrul Sașilor, Valea Sărății, Tolfa Tunsului și Apa Tunsului. Aceste denumiri s-au păstrat pînă astăzi, cu excepția Văii Vișonilor și Piatra Oablă care nu se mai cunosc. Ceea ce reține atenția și ni se pare deosebit de interesant la aceste denumiri este aceea de Scorelul cel bătrîn. În hotarul dintre Scorei și Sărata există și astăzi un teritoriu ce poartă această denumire. Or, dacă Scorelul este numit tot „cel bătrîn” și-n diploma lui Mircea de acum 586 de ani, se poate afirma că Scoreiul a existat cu multe secole înainte de atestarea lui documentară din Diploma aceasta.”

M-am dus la Scorei și l-am ascultat pe profesorul Popa Gavrilă vorbind despre vechile familii ale satului :

„Cea mai veche familie din Scorei este familia Stroza, atestată documentar din 1188 și familia Score, existentă în anul 1330. Multe familii din Scorei și din Țara Făgărașului cu fost innobilate pentru fapte de vitejie, pentru dovadă de credință și merite în timp de război, de către principii Transilvaniei și chiar de către regi. Prima familie innobilată a fost familia Vulk de Scorei, prin diploma de innobilare oferită chiar de regele Mathias, Matei Corvin, în anul 1486 pentru primirea armelor.”

M-am dus la Scorei și l-am ascultat pe profesorul Popa Gavrilă demonstrînd că Scoreiul se înscris în istoria noastră națională nu numai prin vechimea sa neolitică, ci și prin prezența sa - conștientă - de-a lungul secolelor în istoria neamului :

„Așezați la poalele celui mai înalt masiv muntos al Carpaților - Munții Făgărașului - scoreienii au folosit potecile munților numai de ei știute, ascunse de umbra pădurilor de fag și carpen, tănuite de tăcerea pădurilor de brad, ca să mențină o permanentă legătură cu frații de dincolo de Carpați. Prin aceste poteci au trecut oierii cu turmele lor, în căutarea de noi pășuni. Pe aici au trecut iobagii, în ambele sensuri, atunci cînd exploatarea socială și națională nu mai puteau fi suportate. Primele legături au rămas săpate în urmele bătătorite ale potecilor. Prin „Vama Cucului” a trecut în 1663, cu turmele, oierul Andrei Scorei care, ajuns în ținutul Gorjului, datorită destoiniciei și faptelor sale este numit căpitan de plai. Este înmormîntat la Mănăstirea Polovraci, în anul 1692. Urbariile satului Scorei consemnează numărul crescînd al fugarilor. Numai în 1688 au fugit 40 de iobagi. După ocuparea Transilvaniei, austriei încearcă să oprească exodul iobagilor punînd pază, în 1726, pe potecile de la Bilea și Bărcaciul. La întrebările anchetatorilor imperiali din 8 mai 1726 privind cauzele pustiirii și sărăcirii satului - ancheta s-a făcut în 33 de sate din districtul Făgărașului - reprezentanții Scoreiului aduc 11 acuzații ocupației habsburgice, făcînd, cu această ocazie, o uimitoare remarcă : „Dacă în Țara Românească ar fi acum situația din timpul lui Constantin Vodă Brâncoveanu, puțini oameni ar mai fi rămas în satul nostru.” Această remarcă este deosebit de semnificativă ținînd seama că ea a fost exprimată de simpli țărani în urmă cu 250 de ani. Ea dovedește o înaltă conștiință de neam, de frățietate și o temeinică cunoaștere a realităților sociale și politice din Țara Românească.”

M-am dus la Scorei și l-am ascultat pe profesorul Popa Gavrilă rostind vechi istorii locale, pe care la rîndul său le-a auzit și le-a cules de la Bărdas Nicolae, născut în 1893, Ciungu D. Ioan, născut în 1890, Pampu D. Gheorghe, născut în 1900, Ciungu N. Ioan, născut în 1896, Stroza Ioan Vulcu, născut 1893, precum și de la alți bătrîni ceva mai tineri ai satului :

„Tricolorul românesc, purtat de revoluționarii de la 1848, înfipt pe parapetul redutei de la Grivița de eroii legendari ai războiului din 1877, devine simbolul unității întregului popor într-o singură țară. În plină campanie de deznaționalizare, dusă de autoritățile maghiare reacționare, tinerii din Scorei, Vulcu Ioan zis Burii, Ciungu Ioan, Hampu Ioan zis Berilucă, și Ciungu I. Năcută înalță tricolorul românesc, în iunie 1911, pe cel mai înalt brad din mijlocul satului. Spre a împiedica urcarea, toate crengile bradului au fost tăiate la coborîre. La vederea tricolorului, sute de oameni din satele vecine s-au strîns la fața locului, îmbrăcați în frumoase costume naționale, ca să sărbătorească evenimentul împreună cu scoreienii. Cînd „jandarmii cu pene” au încercat să se urce în brad au fost atacați din toate părțile de către femei, copii și tineri, îndrumați de Hampu Ioan. Autoritățile au fost silit să aducă un „escadron de husari” de la Turnu Roșu, care a cantonat în Scorei trei săptămîni, pentru „restabilirea ordinii.” Tineri și bătrîni, femei și copii au fost bătuiți și schingiuiți spre a denunța pe făptași. Pentru a scăpa de pedeapsă, tinerii Hampu Ioan, Vulcu Ioan și Ciungu I. Năcută își părăsesc familiile și trec peste munți, în România. La fel procedează și primarul satului, Marcu Dionisie, implicat și el în această acțiune. Lupta scoreienilor pentru eliberare și unitate națională continuă cu mai multă amploare în perioada primului război mondial. În august 1916, cînd armatele eliberatoare pătrund pe teritoriul Transilvaniei pînă în zona Porumbacului de Sus, Ioan David pleacă pe ascuns în satul eliberat Racovița, unde, împreună cu alți preoți, oficiază un Te Deum în cinstea armatelor române eliberatoare. La întoarcere este denunțat de crișmarul Löbel din Scorei, arestat și întemnițat la Tîrgu Mureș, purtat apoi prin mai multe închisori. Moare în anul 1918, în închisoarea din Seghedin. La vestea intrării României în război, tînrul Ciungu Victor dezertează din armata austro-ungară și parcurge distanța Cluj-Sibiu călărînd noaptea pe cali găsiți pe cîmp la pășune. De la Sibiu spre Scorei, la trecerea podului peste Olt, este oprit de san-tinele, chiar la mijlocul podului. Folosește unica soluție de salvare, aruncîndu-se în apele involburate ale Oltului. Scăpat cu viață, se prezintă la comandamentul armatei române, punîndu-se în slujba acesteia, conducînd ca ghid unitățile armatei române de sub comanda generalului Berindei, prin potecile de sub poalele Munților Negoii, Tunsul și Tolfa, după care

coboară pe valea Scorelului, în spatele armatei inamice, contribuînd prin fapta sa de adevărat erou național la istorica victorie a armatelor române pe frontul Porumbacu de Sus - Sărata - Scorei. În fruntea armatelor române eliberatoare s-a aflat și sublocotenentul Victor Balea, originar din satul apărîntor Sărata, al cărui părinți au trecut în România după cîștigarea independenței. Ajuns ofițer în armata română, în august 1916, Victor Balea se află în fața celei mai frumoase perspective ce poate fi oferită unui ostaș: eliberarea propriului sat natal, Sărata. Cuprins de emoția evenimentului, eroul sublocotenent Victor Balea se adresează ostașilor cu aceste cuvinte : „Înainte băieți, nu vă temeți că ajungem în satul meu !” În înclăștarea ultimei ofensive cade, răpus de un glonte inamic, la numai trei sute de metri de satul său natal. În toiul luptelor continuau să funcționeze firele telefonice de legătură dintre comandamentul armatei austro-ungare, instalat în școala din Scorei, transformată în spital, și unitățile de luptă de pe frontul Porumbacu de Sus. Este meritul învățătorului Stroza Iosif, zis lojă, care, în momentul acela critic, a interceptat și tăiat firele telefonice. De înaltă conștiință națională au dat dovadă și scoreienii Halmaghi Traian, Stroza Ioan Vulcu, Bica Gheorghe și alții aflați pe frontul din Italia, care, la vestea intrării României în război, au dezertat din armata austro-ungară, plecînd la frații italieni. Actele de eroism ale scoreienilor, impulsionați de dorința eliberării și unirii cu România Independentă din 1877, depășesc caracterul lor local, înscriindu-se ca o contribuție la unirea întregului popor român într-o singură țară. Un ideal pentru care în primul război mondial și-au sacrificat viața 24 de tineri din Scorei.”

M-am dus la Scorei și l-am ascultat pe profesorul Popa Gavrilă rostind contemporane istorii locale :

„După reforma învățămîntului din 1948, școala din Scorei se dezvoltă pe o linie mereu ascendentă, pe măsura cerințelor societății socialiste pe care o construim. Școala devine obligatorie și gratuită, iar frecvența atinge cota de sută la sută. Materialul didactic s-a îmbogățit an de an, învățămîntul căpătînd un conținut științific realist și practic. În 1965 se generalizează învățămîntul de 8 clase și în Scorei, unde predau zece cadre didactice. Biblioteca ajunge la 1950 de volume. Tot în anul 1965, cu sprijinul statului și prin muncă voluntară, scoreienii construiesc un nou local de școală, cu multe săli de clasă, cu laboratoare și cabinete. Așezată pe o terasă, înconjurată de un minunat parc - rod al muncii elevilor - școala completează în mod armonios centrul civic al satului. An de an, toți absolvenții școlii noastre își continuă studiile în școli post-generale de zi, serale sau fără frecvență, avînd deschise toate posibilitățile spre învățămîntul de toate gradele și spre toate profesiile.”

M-am dus la Scorei, l-am ascultat pe profesorul Popa Gavrilă vorbind despre istoria satului în care dumnealui trăiește și predă istoria țării și m-am simțit dator să scriu această cronică despre un profesor al timpurilor noastre, despre un profesor „de țară”, care depășindu-și sarcinile strict didactice, face cu elevii școlii și muncă de cercetare istorică în general, de arheologie în special. Sau, mai exact spus, o cronică despre un profesor de istorie care nu-și depășește sarcinile pedagogice, lecțiile adică, ci le respectă, dîndu-le viață nu numai cu multă știință, ci și cu fărîme aprinse din sufletul, din conștiința dumnealui legată de pămîntul țării, de neamul țării.

I. NICOLAE ■

Ilustrăm acest număr cu fotografia de ELENA GHERA ■

„Unele din obiectele comerțului au fost întemiate”.

Conform obiceiului, s-a desfășurat recent în stațiunea Neptun operațiunea contractărilor, reunind vreme de două săptămâni reprezentanții ai industriei ușoare, mai exact din compartimentul confecțiilor și reprezentanții ai comerțului, mai exact din întreprinderile comerțului cu ridicata, specialiști veniți să ofere și să aleagă modelele de confecții pe care le vom găsi în magazine în semestrul II al anului, acțiune pusă sub egida Ministerului Comerțului Interior și a Ministerului Industriei Ușoare. Ultimul exprimându-se prin intermediul Centralei Industriei Confecțiilor, în cadrul căreia de mai multă vreme răspunde de contractări directorul Lucian Blaga, ale cărui opinii le vom infățișa mai târziu. Dat fiind faptul că menționata centrală produce cam trei sferturi din întreaga producție industrială de serie din sfera confecțiilor, restul revenind cooperăției de consum, se acordă, în mod firesc, o deosebită importanță acțiunilor de contractare de genul celeia la care am avut ocazia să asistăm, hotărându-se în cadrul ei ce anume modele, din ce țesături și în ce nuanțe coloristice vor intra în producția curentă a industriei și, implicit, vor fi scoase la vânzare. De fapt, contractarea presupune mai multe etape distincte: alegerea țesăturilor, crearea modelelor și prezentarea acestora, urmată de nominalizarea lor și de întocmirea anexelor de contract, adică a comenzilor prin care comerțul, reținând unul sau altul dintre modelele propuse de industrie, solicită o cantitate sau alta de la un anumit furnizor. În condițiile economiei noastre socialiste, în care nimic nu e lăsat la voia întâmplării, operațiunea se desfășoară centralizat, adunând în jurul aceleiași mese reprezentanții celor două foruri implicate, sistem utilizat numai de cîteva ani, dar dînd — după opinia celor cu care am discutat — rezultate superioare încercărilor mai vechi, rezultate care se disting nu doar la nivelul specialiștilor, ci la nivelul mării mase de cumpărători. La dispoziția cărora se găsește în ultima vreme confecții de mai bună calitate, mai moderne și mai variate, capabile să satisfacă un număr mult sporit de gusturi și exprimînd, ca o consecință logică a exigenței contractanților, creșterea vertiginosă a nivelului de trai din țara noastră. Ajungînd aici cu expunerea, trebuie să precizăm că ne-a fost dat să auzim, la Neptun, un punct de vedere critic asupra actualului sistem de contractări, pe care unii specialiști îl consideră prea puțin eficient, datorită perioadei lungi de desfășurare (la Neptun, unele delegații au rămas mai bine de două săptămîni), a cheltuielilor exagerate (în medie, o unitate industrială a trimis 8 persoane, ceea ce presupune, socotind o distanță mijlocie pe calea ferată, cazare, diurnă, transportul modelelor etc., un decont de minimum 10 000 de lei), a obligativității prezenței cîtorva din factorii de conducere ai fiecărei întreprinderi (cel puțin directorul comercial), opinîndu-se pentru o relație directă furnizor-beneficiar, realizabilă pe două căi. Fie prin vizite ale specialiștilor din comerț în unitățile respective, fie prin trimiterea modelelor către toate I.C.R.T.I.-urile din țară. După calcule stricte, acest sistem, practicat în multe țări ale lumii, s-ar recomanda cu o oarecare reducere a cheltuielilor, dar directorul Lucian Blaga ne-a demonstrat — pe puncte — avantajele economice covârșitoare ale contractării centralizate.

În primul rînd, ne-a spus dînsul, actuala manieră de contractare presupune avantajul utilizării integrale a colecției unice, întocmită pe baza unui plan de creație stabilit în deplină cunoștință de cauză, în ideea că un producător contractat direct de beneficiar ar avea tot interesul să limiteze la maximum numărul de modele, lucrînd seril cît mai mari pentru produsul solicitat de comerț, cunoscut și acceptat fiind faptul că productivitatea muncii crește în cazul unor serii cît mai extinse. Firește, pentru noi productivitatea muncii rămîne un factor de care ținem seama în toate acțiunile, dar este de datorია noastră să ținem seama și de gustul publicului, de cerințele acestuia de a îmbrăca modele cît mai variate, care să nu semene unele cu altele, spre a evita situațiile — poate numai comice, poate altele — de acum cîteva ani, cînd întîlneau la fiecare pas același, să zicem, raglan, cu aceeași țesătură și din același material. În al doilea rînd sistemul de contractare folosit acum stimulează inventivitatea colectivelor de creație din diversele întreprinderi, determinîndu-le să caute și să găsească mereu noutăți. Aș putea da unele exemple concrete. Astfel, întreprinderea de confecții din Marghita, județul Bihor, nu cu cine știe ce tradiții, a realizat anul acesta o colecție de cămăși foarte frumoasă și la un preț mai mult decît accesibil. Dacă la „Mondiala” Satu Mare, unde există o veche și recunoscută specializare în confecții, s-au obținut, bineînțeles, rezultate remarcabile, iată că acum s-a prezentat, surprinzător, la un nivel foarte înalt și întreprinderea de confecții din Focșani, unitate tinăra care a depășit unele poticneli inerente începutului, aducînd la contractare îmbrăcăminte de tip sport de cea mai bună calitate. Asta nu înseamnă că, la acest capitol, nu avem și

CONTRACTĂRI

unele dezamăgiri. Întreprinderea de confecții din Craiova, care ne obișnuise cu modele frumoase și calitative, a prezentat la Neptun produse, confecții pentru băieți, mai slabe, care n-au intrunit adevăratele oamenilor din comerț. Imitația de blană pe care a încercat-o „Adesgo” București, deși a făcut o excelentă impresie în faza mostrelor prin aplicabilitatea la paltonașele pentru copii, nu s-a impus, căci modelele infățșate au fost mult sub nivelul mostrelor.

Găzduind în continuare avantajele contractării centralizate, așa cum le-am dedus din cele văzute și așa cum ne-au fost explicate (asigurarea cantitativă pentru necesarul pieței, la toate categoriile de confecții, pentru bărbați, femei și copii, garantarea creșterii ponderii creației etc.), credem că e momentul să infățșăm cîteva rețineri, consecințe ale observațiilor directe, vizînd nu fondul problemei, cît anumite detalii. Susținînd ideea contractării centralizate, după argumentația expusă mai sus, sintem nevoiți să scriem că, după opinia noastră, timpul de desfășurare al operațiunilor, mai ales al celor de întocmire a anexelor de contract, este dilatat fără rațiuni suficiente. Jucînd după ritmul de lucru de la Neptun — cînd aproape jumătate din durata celor opt ore din program zilnic se consuma pentru revederi emoționante sau suete — treburile ar putea fi duse la bun sfîrșit mult mai repede. De asemenea, delegațiile diverselor întreprinderi s-ar cuveni substanțial reduse ca număr, urmînd a participa la contractări numai persoanele de care este imediată nevoie, reprezentanții ai serviciilor de desfacere și aprovizionare în primul rînd, și mai apoi, numai în măsura necesităților bine argumentate, factorii de răspundere din unități, în sarcina cărora rămîne mai ales munca în perspectivă, de anticipație.

O discuție întreagă s-ar putea face în ceea ce privește locul de desfășurare a acțiunii. La Neptun, nimic de zis, organizarea contractărilor încredințată saloanelor restaurantului „Dunărea”, a fost la înălțime, în ciuda atmosferei semînd pe undeva a bazar, forurile locale, obișnuite de cîteva ani cu asemenea manifestări ample (au fost prezente, cum spuneam, vreme de două săptămîni aproximativ, peste 500 de persoane) străduindu-se ca oaspeții lor să se simtă cît mai bine, în hoteluri confortabile, cu piscine și așa mai departe. Din acest punct de vedere, jos pălăria! Cîndatî nî se pare însă plasarea contractărilor într-o localitate de la una din marginile țării, ceea ce presupune cheltuieli foarte mari de deplasare pentru reprezentanții industriei sau comerțului veniți tocmai din celălalt colț al țării, de la Oradea, Timișoara sau Arad, să zicem. Firește, ni s-au semnalat unele avantaje ale Neptunului (spații de cazare, spații de lucru etc., dar e greu de crezut că nu pot fi găsite condiții asemănătoare și în orașe așezate mai către centrul țării, către care să se ajungă mai lesne și mai ieftin. Înaintăm această părere forurilor răspunzătoare de bunul mers al contractărilor, așteptînd o argumentare mai riguroasă.

Scriînd toate cele de mai sus spre a-l lămuri pe cititori asupra tehnicii contractărilor, să vedem — în detaliu — ce au adus ele nou anul acesta, prin ce se pot deosebi de acțiunile similare din trecut, la capătul cărora s-au găsit în magazinele de confecții produse mai multe și mai frumoase, mai variate și de mai bună calitate, fără ca gustul publicului larg, în continuă rafinare, ca urmare directă a creșterii nivelului de trai din România socialistă, să fie pe de-a întregul satisfăcut. Considerăm necesar să subliniem că, deși desfășurate în condițiile unor interese diferite — chiar dacă subordonate interesului general ca lumea să se îmbrace mai elegant, mai trainic și mai ieftin, imperativul care stă la baza politicii înțelepte a partidului și statului nostru, în conformitate cu care toate realizările societății trebuie puse în slujba ridicării nivelului de trai al cetățenilor, al satisfacerii nevoilor lor mereu crescînde — contractările din industria confecțiilor au cunoscut în general o ATMOSFERĂ DE MUNCĂ TEMEINICĂ ȘI SERIOASĂ, cei doi parteneri, industria și comerțul, prezentîndu-se în VIZIBIL PROGRES față de anii anteriori. Astfel, Centrul de cercetări și proiectări pentru îmbrăcăminte din cadrul Centralei industriei confecțiilor a infățșat reprezentanților comerțului o colecție unică, remarcabilă, despre care toată lumea a avut numai cuvinte de laudă, semnalînd rezolvările ingenioase și varietatea modelelor, în număr de peste 5 000! Mai ales în ceea ce privește confecțiile pentru bărbați și femei, numărul și calitatea modelelor noi, caracterizate în adevărate parade ale modei de Odette Mihăescu, coordonator al problemelor de creație din centrul amintit, au impresionat plăcut pe beneficiari, care au avut într-adevăr de unde alege, țîieturi moderne și culori diverse, toți cei cu care am vorbit confirmînd poșii înainte realizați, fie și prin comparație cu anul trecut, de industrie. Recunoscut pentru exigența sa, manifestată din plin și la Neptun, cînd a refuzat contractarea unor produse prea pretențioase sau prea scumpe, directorul magazinului Bucur-Obor, cea mai mare unitate a genului din țară, cu o suprafață utilă de 32 000 de metri pătrați, Aurel Iacobescu, ne-a declarat că industria „a prezentat multe noutăți, modele cu linie modernă, produse diversificate, mai ales în domeniul confecțiilor de femei”. Anunțîndu-ne că, dincolo de tranzitul direct, unitatea pe care o conduce a contractat la Neptun mărfuri de peste 100 de milioane de lei, că prețurile informative înaintate de industrie s-au dovedit, în majoritatea zdrobitoare a cazurilor, acceptabile, adică pentru orice pungă, Aurel Iacobescu s-a arătat mulțumit în special de produsele confecționate la întreprinderile din Satu Mare, Sibiu și Cluj-Napoca, subliniînd noutatea multora din rochiile de damă, din țesături ușoare și practice, cu un colorit viu.

Aceleași impresii favorabile ne-au fost încredințate și de Vasile Buhoci, directorul adjunct al I.C.R.T.I. Galați, om cu veche experiență în comerțul cu ridicata, sector în care lucrează din 1953, după absol-

virea școlii de mișcare-comerț-vamă și după scurte stații efectuate într-un birou de reclamații C.F.R. și într-un trust de panificație. Exprimînd opiniile responsabililor comerțului din județul Galați, 16 oameni din I.C.R.T.I., din Direcția comercială și din cooperăție (din care 1 economist și 15 cu studii medii sau echivalente), Vasile Buhoci s-a declarat mulțumit de calitatea din acest an a prestațiilor industriei S-au înălțurat multe lipsuri, ne-a informat, s-a ținut cont în realizarea colecției unice, mai cuprinzătoare față de trecutul apropiat, de sugestiile noastre, modelele pentru tineret fiind mai variate și mai elegante ca oricînd. Lăsînd de o parte întreprinderile cu vechi state de serviciu în materie de confecții, între care, firește, locul de frunte revine I.C.T.M.B.-ului, fabrici mai noi, cum sînt cele de la Focșani sau Tîrgu Secuiesc, au oferit o varietate impresionantă de produse.

Firește, industriei i-au fost găsite, în condițiile unui avantaj bogat de modele, contractat, cum aminteam, în proporție de peste 50 la sută, și unele cusururi. Multe modele au fost refuzate. Altora li s-au cerut modificări mai mari sau mai mici, „2 slițuri e prea mult”, „72 030 e prea scump, schimbăți țesătura”, „44 376, pantalon negru și haină grena, sugerează uniforma unui ospătar”, „modelul merge, dar fără cordon”, „7 857 îl avem, în semestrul II nu mai merge” etc., reținerile comerțului fiind cel mai adesea primite de industrie cu simț autocritic și, firește, după interesul de a contracta cît mai mult (suma totală a contractărilor s-a ridicat la Neptun la peste 4 miliarde de lei), cu dorința de a satisface cît mai operativ cererile întemeiate ale beneficiarilor. Între industrie și comerț, am fost martori, se desfășoară la fiecare contractare, dacă nu o luptă, măcar o înfruntare, uneori tăioasă, de argumente (n-au lipsit nici momentele cînd s-a ridicat tonul, păstrîndu-se însă limita decenței și a manierelor alese), din care nu are de cîștigat piñă la urmă decît cumpărătorul, strădania industriei de a respecta exigența tot mai competentă a comerțului, operație de regulă dusă la bun sfîrșit, încheindu-se prin apariția în vitrine și standuri a unor mărfuri mai aproape de gustul publicului larg, pe care reprezentanții I.C.R.T.I.-urilor îl exprimă, cu excepțiile de rigoare, mai fidel decît s-ar crede. Despre exigența beneficiarilor am avut ocazia să discutăm, între alții, cu inginerul Ioan Gîndilă, director-adjunct al Întreprinderii de confecții „Steaua roșie” din Sibiu și cu Dan Cioarec, directorul comercial al unei unități similare din Focșani, despre care pomeneam mai devreme că, deși tinăra, a surprins plăcut anul acesta cu o gamă variată de produse de calitate superioară. Ambii ne-au declarat că nivelul de pregătire al reprezentanților din comerț a crescut în paralel cu exigența lor, foarte rare fiind cazurile cînd un produs mai slab poate fi contractat.

Bineînțeles că nu tot ceea ce s-a prezentat la Neptun a intrunit sufragiile comerțului, după cum e lesne de înțeles că, în ciuda progresului despre care am scris, au rămas unele minusuri, pe care — îl cităm pe directorul Blaga — industria le are în vedere, obligîndu-se să le înlăture în cel mai scurt timp posibil. Dacă au plăcut, de exemplu, foarte mult colecțiile de pantaloni etalate de fabrica din Tîrgu Secuiesc, unde fiecare lucrător produce 8 pantaloni într-un schimb și unde — după vorbele directorului comercial, Atila Magori — „s-au preluat linii de modă de la export, între pantalonii pentru export, pe care-i trimitem în întreaga lume, și cei pentru fondul pieței nemaiîntînd nici o diferență, alte modele propuse n-au plăcut, iar unele au lipsit de-a dreptul. Astfel, după cele aflate de la diversii interlocuitori sau din cele constatate de noi, putem afirma că în ceea ce privește gama de articole pentru copii s-a făcut prea puțin, nuanțele coloristice ale mării majorității a produselor suferînd prin uniformitate. Oferta la rochiile de vară, care se cer foarte mult, nu s-a ridicat la nivelul așteptat, ne-a mărturisit Aurel Iacobescu. Mai ales rochiile de vară subțiri au lipsit din colecții. Foarte multe modele au apărut pe poliester, care se vinde mai greu, s-a făcut auzită o altă voce. Se simte nevoia unei mai mari varietăți de impermeabile, în special pentru tineret. Eventual, o imitație de piele, ușoară și rezistentă, ne-a declarat Vasile Buhoci. Alt minus: inexistența unui material intermediar între tergalul de 250 de lei metru și lina de 460. Altă critică: scurtele din relon pentru copii par vechi etc., etc.

Reprezentanții industriei și-au notat cu atenție toate sugestiile și obiecțiile comerțului, însuși directorul Blaga gîsindu-le pe cele mai multe întemeiate. Cunoșcînd capacitatea de mobilizare a industriei confecțiilor, ale cărei produse circulă de ani și ani de zile prin întreaga lume, întîrînd prestigiu așezat în dreptul seriozității și puterii de muncă a românilor, avem convingerea că nu va trece decît puțînă vreme pînă cînd rezervele și propunerile înaintate la Neptun se vor transforma în certitudini, apărînd în magazine sub formă de rochii sau paltoane, de pantaloni sau bluze, pe gustul și după buzunarul mării mase de cumpărători, dornici să se îmbrace cît mai bine și mai modern. Pe drumul, nu o dată complicat, de la fabrică la mulțumirea clientului, apreciem că operațiunea contractărilor și-a îndeplinit în cea mai mare parte menirea, însemnînd un apăsător pas înainte.

OVIDIU IOANITOIAIA ■
EMANUEL TÂNJALĂ ■

Doctorul Ioan Puscas si lupta sa cu ulcerul

mai scurt timp, de oriunde ar veni. Pe usa cabinetului deasupra carbia e scris **Dr. Puscas Ioan**, te intimpină prima replică a doctorului, înainte de a-1 fi văzut: **NU INTRAȚI NE-CHEMAȚI!** Deviză de ordine, politicoasă dar fermă, bună de altfel să-1 intimpine pe oameni la multe uși prin care trec, ba chiar la porțile prin care-și fac intrarea într-o meserie. Alături, pe perete, este scris chiar și orarul de consultații: zilnic între orele 12-14. În realitate doctorul îl vede pe toți cei care i se opresc la ușă cu necazurile lor. Iar numărul mare al acestora — între 30 și 80, ba chiar mai mulți zilnic — face, evident, formal anunțul de aici. Până și formalismul își schimbă însă sensul în preajma acestui om care a modificat pentru întreaga lume înțelesul uneia din bolile larg răspândite, care își disputa întâietatea în ce privește durata incapacității de muncă și suferințele pricinuite. Colaboratorii doctorului Puscas depășesc, din fericire, schema formală de încadrări. Oficial, mai lucrează aici, în afară de el, doar medicul specialist Aurel Lerintiu. Ceea ce nu face schema încadrărilor, face, în schimb, pasiunea și înaltul profesionalism al unor tineri minunați. Medicii Aurel

Chiu (Dispensarul C.F.R. Șimleu), Tiberiu Kovacs (Circumscripția urbană Șimleu) și Ioan Orban (Dispensarul Pericei), împreună cu psihologul Zoltan Turji (profesor la Școala ajutoare Șimleu) își consumă aici timpul lor liber, formind o echipă de entuziaști care sub conducerea doctorului Puscas continuă cercetările în slujba sănătății oamenilor, fiind mereu la curent cu literatura de specialitate din întreaga lume și bazându-și concluziile pe rezultate clinice certe, pe o cazuistică de mii de pacienți. Spitalul are 100 de locuri. De regulă însă se află sub îngrijire un număr mai mare de bolnavi, unii locuind în afara spitalului. Cei doi radiologi, care acopăr și activitatea de aici, medicii Cantomir Resiga și Ștefan Veress, completează echipa de specialiști care se întrunește în fiecare seară să discute evoluția stării fiecărui bolnav, posibilitățile de utilizare a unor noi substanțe medicamentoase. Un bolnav de ulcer gastroduodenal, după 4-5 zile de tratament nu mai are dureri, poate să mănince și să bea practic orice dorește fără excese, iar în 10-14 zile, rareori trei săptămâni, ulcerul a dispărut și pacientul este externat putând să ia la domiciliu tratamentul de întreținere prescris. Doctorul Puscas și-a închis propriu-i ulcer în 10 zile. Un endoscop ultra-modern — Olympus Tip GIF 3 — produs în Japonia în toamna trecută dă posibilitatea medicului să cerceteze efectiv integral stomacul și duodenul, iar pacientului îi oferă fascinația de a-și vedea singur nisa și în special — după tratament — stomacul vindecat pe locul fostei ulceratii. Se realizează astfel și o excelentă psihoterapie importantă mai ales în cazul bolnavilor la care ulcerului i se alătură și tulburări nevrotice.

Toate lucrurile extraordinare, rezultatele de excepțională însemnătate științifică obținute aici și însănătoșirea a mii de bolnavi n-ar fi posibile însă dacă celor doi medici ai spitalului și entuziaștilor lor „asociați” nu li s-ar adăuga truda permanentă și conștiințiozitatea profesională remarcabilă a celor de la laborator, a întregului personal mediu sanitar. Fie-ne dar îngăduiți, cel puțin, să amintim numele chimistei Maria Borșan, ale laboranților Paula Surany și Grațela Cibru ca și pe ale asistenților Zoltan Bernat — pasionatul și neobositul Zoli — Iolanda Sziszik, Ana Morar, Paraschiva Matei, Maria Pop, Sofia Iepure, Maria Mocanu, Minerva Tâmaș, Berta Eilep, Ildiko Farkas, Viorica Dinga, Ileana Bukuvinski și Stela Puscas.

După ce am văzut spitalul și am stat de vorbă cu inimoșii săi confrăți, doctorul Puscas a găsit, într-una din serile săptămânii trecute, răgaz pentru o discuție mai lungă.

— De curind, ați brevetat 9 noi substanțe medicamentoase. Despre ce este vorba?

— De fapt, despre tot atâtea priorități ale medicinei românești. Patru din aceste substanțe inhibă secreția acidă cu efecte comparabile cu ale ulcosilvanilului; alte trei influențează metabolismul fosfo-calcic (efectele antiacide ale unora din ele apar imediat), iar celelalte două acționează prin influențarea sistemului nervos vegetativ.

— Am înțeles că, împreună cu colaboratorii războiului calicului, în acest pasnic Șimleu al Silvaniei unde se pare că stabiliți centrul de greutate al gastroenterologiei românești.

— Uite ce e, dragul meu, cit privește chestiunea asta de la urmă, cit privește greutate, sau cum i-ai zis, degeaba mă tragi de limbă că eu n-am să ti-o comentez. Da, știi cum? În nici un fel! Nici chiar nu neg. Pentru asta s-or găsi confrăți săritori. Așa că, vorba lui Aurel Lerintiu: „Fără...!” Despre calicul însă, da, am să-ți vorbesc. Lucrurile sînt absolut clare. Poti scrie că am dovedit rolul noviciv al calicului carbonic, al calicului gluconic, al calicului pantotenat, precum și al calicului lactic asupra mucoasei gastrice și agravarea ulcerelor gastroduodenale după produse pe bază de calciu. Am demonstrat că administrarea unei singure doze de calciu sporește secreția gastrică acidă la o jumătate de oră — o oră de la administrare, aceasta putînd rămîne crescută zile sau săptămîni. Am dovedit, de asemenea, că administrarea produselor pe bază de calciu produce secreție acidă continuă și în perioadele dintre digestii. Ionii de calciu interferează cu acetazolamida (ulcosilvanilul) la nivelul celulei parietale, ceea ce explică limitarea efectelor inhibitorii ale acesteia și contraindicația asocierii lor. În legătură cu aceasta am descoperit acțiunea unor substanțe de scădere a secreției acide și oprire a crizelor ulcerose prin diminuarea absorbției calicului la nivel intestinal, de fixare a lui la nivel sanguin, sau de antagonizare a efectelor acestuia prin alte mijloace.

— După cite știu, sinteți pe picior de război și cu iodul, în urma cercetărilor dumneavoastră asupra acestuia și a relațiilor lui cu secreția acidă și ulcerul duodenal. Ce puteți spune cititorilor despre acest lucru?

— Am constatat și am decis creșterea secreției acide după folosirea substanțelor pe bază de iod. Și trebuie să adaug că această secreție se poate menține crescută săptămîni și luni. Am dovedit apoi ineficacitatea, scăderea efectelor terapiei antiulcerose în cazul asocierii medicamentelor conținînd iod. E suficient să amintesc doar că două colicistografii — care se fac cu tablete conținînd iod — la un bolnav cu ulcer duodenal împiedică închiderea ulceratii cel puțin șase luni.

— Pentru că tot sintem la acești „inamici camuflați” împotriva cărora cercetările dumneavoastră au atras atenția gastroenterologilor, cred că este momentul să vă întreb acum ce v-au făcut antibiotele?

— Mie nu mi-au făcut aproape nimic. Și nici nu vreau să le vorbim de rău chiar pe toate. Unele însă să știți și te rog să scrii că fac și rău oamenilor.

crește secreția acidă, favorizînd producerea gastritelor, gastroduodenitelor, apariția crizelor ulcerose.

— Ce alte concluzii ale cercetărilor dumneavoastră ați mai putea comunica?

— Păi am să-ți mai spun vreo citeva. Am descris, de pildă, fenomenul de secreție acidă intermitentă în perioadele interdigestive la bolnavii cu ulcer duodenal. Am descris la fel, cu această ocazie, fenomenul de anaciditate spontană la acești bolnavi. Lucrul este important intrucît, pînă acum, se considera că bolnavii cu ulcer duodenal au o secreție acidă continuă, fără repaus secretor interdigestiv. Practic, noi am demonstrat că aprecierea acidității nu poate fi corectă decît după sondaje gastrice repetate.

În afară de aceasta, studiul efectuate pe mii de bolnavi cu ulcer duodenal ne-au dus la concluzia că efectuatea sondajului gastric nocturn — larg aplicat încă la ora actuală! — nu aduce informații în plus pentru simplul motiv că secreția acidă nu diferă de la zi la noapte, așa cum se credea. Să lăsam deci bolnavii să doarmă!

— Activitatea de cercetare și rezultatele dumneavoastră de pînă acum în traterea ulcerului duodenal schimbă esențial optica asupra acestei maladii.

— E drept, o parte din cercetările amintite au dus la conturarea unei noi concepții patologice asupra ulcerului duodenal. Conform acesteia, apariția bolii în tinerețe este legată de tulburări și dezechilibre neuroendocrine cu repercusiuni asupra metabolismului fosfo-calcic. Argumentele noastre terapeutice pentru această concepție ne-au confirmat presupunerile. Restabilirea terapeutică a echilibrului fosfo-calcic a dus la rezultate bune — unele de-a dreptul spectaculoase! — în suprimarea crizelor ulcerose și închiderea nișelor. Același dezechilibru metabolic ar putea explica și frecvența crizelor ulcerose de primăvară și de toamnă.

— Este cunoscut din literatura medicală că dumneavoastră ați elaborat cel mai rapid procedeu terapeutic de diferențiere a ulceratii benigne de cea cancerosă. Ce puteți spune în acest sens?

— Din punct de vedere radiologic — și deseori chiar gastroscopic — este dificil sau imposibil de stabilit originea benignă ori cancerosă a leziunii. În aceste cazuri se apelează la așa-zisele teste terapeutice, constînd în administrarea unor medicamente care să ducă la reducerea ulceratii și dispariția ei în cazul cînd aceasta are origine benignă. Testele terapeutice folosite aveau dezavantajul unei durate mari: trei săptămîni, pînă la șase luni. Testul inițiat de noi reduce durata stabilirii diagnosticului la 7-9 zile.

— Unul din lucrurile aproape incredibile pentru bolnavii care vin la dumneavoastră este lipsa interdicțiilor alimentare cu care i-au obișnuit pînă acum prescripții medicale severe. Vreți să lămuriri mai bine acest lucru?

— Sint convins că în indicația unui regim igienico-dietetic s-a exagerat foarte mult pînă acum. În acest sens aș menționa cîteva erori considerate pînă în prezent drept indicații terapeutice în ulcer. E bine cunoscut faptul că în cazul ulcerului duodenal alimentele stimulează secreția acidă mai mult decît la un om sănătos. Și este la fel de cunoscut că această secreție acidă stimulată alimentară rămîne o lungă perioadă la valori foarte ridicate. Logica acestor constatări ne duce la indicația a cel mult trei mese pe zi. Deci ideea unor mese frecvente în ulcer duodenal este, evident, greșită. Alimentația nocturnă în crizele dureroase la unii bolnavi cu

ulcere duodenale este la fel de greșită pe același temel. Desigur administrarea unei medicații alcalinizante este cea mai potrivită în asemenea situații. Cit privește regimul alimentar, la bolnavii tratați cu ulcosilvanil, acesta este liber: fără nici o restricție.

— Ce alcaline recomandați cu predilecție și — pentru că am ajuns aici — ce părere aveți despre lapte?

— Cel mai bun neutralizant, mai rapid și mai simplu, este bicarbonatul de sodiu. Experiențele unor autori străini, ca și cercetările noastre au confirmat că nu există fenomenul de rebound secretor (revenire a secreției acide cu depășirea valorilor inițiale), așa cum s-a susținut în mod empiric de zeci de ani. Acest fenomen nu era altceva decît o stimulare a acidității produse de prezența ionilor de calciu din diferitele prafuri alcaline. Terapia cu alcaline folosită abuziv produce o boală cu complicații renale din cele mai severe: sindromul lapte-alcaline. Laptele în primul moment e un calmant, ca, apoi, prin stimularea secreției acide, să împiedice vindecarea unui ulcer. Folosirea îndelungată — și mai ales în cantități mari — a laptelui înseamnă un aport crescut de calciu în organism, care se va depozita în diferite organe (depuneri calcare), producînd inclusiv pietre la nivelul rinichului și insuficiență renală. Terapia alcalinizantă pe bază de aluminiu, bismut, folosită îndelungat, produce, la fel, tulburări și ale metabolismului fosfo-calcic de tipul osteomalaciei. În concluzie, terapia cu alcalinizante este indicată în cure scurte, dar fără asocierea calicului și a laptelui.

— Pentru că numele dumneavoastră este legat în mintea oricui de ulcosilvanil, ce puteți spune cititorilor despre alte efecte ale lui, în afară de cel primordial în traterea ulcerului?

— Tratamentul cu acetazolamidă, respectiv cu ulcosilvanil, este bine tolerat de către bolnavi și nu are contraindicații deosebite. Acest tratament la care se asociază lichide, produce topirea unor pietre preexistente în rinichii bolnavilor. Descoperirea nu este a noastră, ci a unor americani care aplică acetazolamida ca tratament curativ și preventiv al litiazei renale pe bază de urați și cisteină, ani la rînd și zilnic. Topirea și eliminarea pietrelor la unii bolnavi produce în timpul eliminării, desigur, crize dureroase. Fără îndoială este un efect bun, numai că atunci cînd apare este neplăcut pentru bolnavi dacă nu dăm calmante.

Unele furnicături și o ușoară astenie care apar în primele zile de tratament sînt ne semnificative.

— V-ați consacrat de ani de zile acestor cercetări. De unde a venit cel mai eficient sprijin, cînd ați avut nevoie de el?

— Se cuvine nu numai să amintesc Ministerul Sănătății dar și multumesc conducerii acestuia pentru condițiile pe care mi le-a creat. Țin de asemenea să subliniez contribuția deosebită a C.N.S.T.-ului în sprijinul nostru, printr-o dotare tehnică modernă, sprijin în care rolul primordial l-a avut profesorul Ion Minzatu. De asemenea, ne-a ajutat mult colectivul Institutului pentru cercetări farmaceutice din Cluj-Napoca, cu care am realizat majoritatea produselor noi. Și ar fi nedrept să nu amintesc ajutorul primit din partea revistei „Flacăra”. Te rog să nu tai asta, n-ar fi corect dacă n-ăs spune-o. Dacă cineva m-a făcut cunoscut în țară și iubit de public, apoi aceasta o datorez în cea mai mare măsură acestei reviste, care a scos efectiv din anonimat și a contribuit la propulsarea multor valori românești.

— Știu că la un moment dat vi s-a propus, în condiții avantajoase, un angajament pentru cercetări în străinătate. Ce ne puteți spune?

— Am mai fost întrebare despre ceea ce am refuzat, după mine firească. În fond e ceva nefiresc în faptul că nu m-am gîndit niciodată și că nimic, chiar așa, simplu, nimic nu m-ar putea face să-mi părăsesc țara, care este patria părinților și a neamului meu, singura țară din lume care e țara mea? Da, mi-a propus odată directorul unui mare centru de cercetări din străinătate un contract pe trei ani la suma de 750 000 de dolari. Pentru că am refuzat, omul acela n-a înțeles, la început, decît că vreau mai mult. A continuat să-mi spună că mi-ar putea asigura niște premii cu care suma s-ar putea rotunji la un milion. Ce putea el să înțeleagă din legătura, mai presus de aural și de toți dolarii lumii, a sufletului meu cu acest pămînt, cu acest Sălaj, al cărui nume — nu-mi ascund bucuria — au învățat de-atunci destul de mulți să-l ortografieze? Am fost nevoit să-i spun că pur și simplu nu sînt de vinzare. Calm, frumos, fără supărare. Nu era vorba de pret. A renunțat.

— După succesele altor ani de cercetări și cu autoritatea cîștigată în materie, cum vede doctorul Puscas viitorul gastroenterologiei românești?

— Mai întii, pentru că ulcerul gastroduodenal este o afecțiune deosebit de frecventă — este zece la sută din populație — care creează, cred, cele mai multe zile de incapacitate temporară de muncă și aduce serioase prejudicii economiei naționale, consider că trebuie îmbunătățite o serie de aspecte în dezvoltarea gastroenterologiei noastre. În serviciul de boli interne, explorarea bolnavilor presupune a avea ulcăr este obligatoriu să se facă corect, adică explorarea secreției gastrice să se facă prin stimularea cu histamină în doză maximală, sau pentagastrină, eliminînd odată pentru totdeauna, metodele depășite de stimulare cu alcool, cofeină sau prafuri de probă.

Explorările radiologice gastroduodenale trebuie făcute cu serigrafie și, unde este nevoie, să se aplice tehnica dublului contrast.

Chirurgii gastroenterologi trebuie să opereze — în fine! — numai la indicațiile internistului și endoscopistului gastroenterolog.

Mai cred, de asemenea, că revista „Medicină internă”, care apare la două luni, nu satisface nevoile de informare medicală din țară. Un supliment de gastroenterologie — pentru început — este necesar și ar fi binevenit, în vederea publicării, așa cum e logic, a descoperirilor românești, fără întîrziere, în literatura de specialitate românească. Ca să nu depindem uneori de bunăvoința unor redacții străine de specialitate care să ne publice priorități românești. Socot de asemenea că este necesară organizarea unor mese rotunde de specialitate, ba chiar să facem din acest lucru o tradiție.

Am convingerea că gastroenterologia românească se va dezvolta spectaculos. Este nevoie însă pentru aceasta să acordăm atenția cuvenită endoscopiei digestive printr-o dotare tehnică eficientă și prin formarea, cit mai urgent, de specialiști în endoscopie. Trăim doar cîincinalul revoluției tehnico-științifice și nu e acesta ultimul dintre motivele care mă îndreptățează să nu sînt deloc un idealist crezînd cu strănsnicie în viitorul gastroenterologiei românești.

ELEODOR CORBU ■

Rubrica mea

Pesimist sau optimist?

„Problema” este pusă de mai mulți scriitori, în cartea **Pagini vechi despre Eminescu** (Antologie, texte stabilite, note și prefață de Gh. Bulgăr, Editura Eminescu, 1976, București, Biblioteca „Eminescu”). Întrebarea, de altfel, se ridică de câte ori este vorba nu numai de un gânditor de profesie, adică de un filosof, ci chiar de un creator de frumos, scriitor, artist plastic sau compozitor. Orice viziune asupra lumii reflectă pe de o parte un temperament, pe de altă o conceptie. Nu rareori un temperament foarte robust, pe care l-am crede, pe drept cuvânt, un optimist, este dublat de o gândire pesimistă. Somatic, înainte de a fi fost minat de un morb necruțător, Eminescu putea fi clasat, cu toată talia lui mijlocie, ca un tip athletic, după descrierea pe care ne-a lăsat-o fratele lui, căpitanul Matei Eminescu. Colegii săi de gimnaziu și de universitate, Th. V. Stefanelli, în savuroasele lui amintiri despre genialul poet, ni l-a prezentat ca pe un tinăr exuberant și vesel, care nu se dădea îndărăt de la cele mai năstrusnice farse. Precocele mincări de cărți nu-l citise încă, peșemne, pe Schopenhauer, sau chiar dacă l-ar fi consultat, nu socotea necesar să-și compună masca interesantă a unui june melancolic, așa cum și-l închipuiau cititorii pe poetul romantic în genere. Numai lipsurile bănești, încă de pe atunci, izbuteau să-l smulgă euforiei și să-l scufunde în marasm (care nu are nimic de a face cu pesimismul).

Partizan hotărât al tezei optimiste, profesorul Simion Mehedinți și-a intitulat în 1934 un articol comemorativ, reprodus în acest volum: **Optimismul lui Eminescu**. „Pe lângă creația artistică” ne spune ilustrul antropogeograf, „Eminescu mai avea și alte izvoare de bucurie”. Desigur așa este, și enumerarea lor nu s-ar isprăvi, deoarece din copilărie și până la accidentul fatal, „Luceafărul” a gustat din plin plăcerile vieții, nefiindu-i crutate, firește, contrarietățile și dezamăgirile, ca și nouă tuturor, care n-avem nici geniu, nici sensibilitatea sa. Bucuriile nu împiedică însă exercitiul unei gândiri speculative pesimiste, mai ales sub imperiul unui maestru ca acela care scrisese „Die Welt als Wille und Vorstellung” și „Parerga und Paralipomena”. Această din urmă lucrare am citit-o și eu, la vârsta de 16—17 ani și m-am trezit după lectură discipolul gânditorului german și ca atare obligat nu numai la pesimism, dar și la tristete. De bună seamă, mi-am venit apoi în fire și nu m-am mai simțit dator să supralicitez teza Nirvanei. Viața biruie totdeauna nălucile gândirii neguroase.

Simion Mehedinți mai relevă ceea ce numește, greșit, credem, „optimismul energic al prozei și activității sale practice”. Pentru aceasta din urmă, de fapt, eroul nostru a fost de-a lungul întregii sale existențe, total nepregătit, dovadă lipsa de îngrijire fizică și vestimentară, sau de economie. Cît despre proza sa, — Simion Mehedinți o vizează desigur pe cea politică, — ar fi greu să ni se dea citate probante că Eminescu a fost, dacă nu chiar optimist, măcar meliorist. Gazetarul combătea liberalismul, în timpul vizitatului brătenist, care a durat doisprezece ani (1876—1888), care va să zică trei legislaturi, din care Eminescu, în plină forță, nu le-a apucat decât pe primele două. Minia lui se inversuna împotriva celui mai curat dintre adversari. — I-am numit pe C. A. Rosetti, — care avea priză asupra maselor. Politica lui Eminescu era una de cabinet. Închis în chilioara lui, gazetarul vedea totul în negru, dar cu ce talent!

Optimist sau pesimist?

ȘERBAN CIOCULESCU

Faptele și vorbele

Compensații literare

Răscumpără o carte foarte bună altele nu știu cite, îngrozitor de proaste, printre care a răsărit? O primă pornire îmi suflă un răspuns: da! Într-adevăr, versurile lui Eminescu pot singure să facă jerttate tonele de stihuri anemice ale vremii. O uriașă grămadă de romane, fabricate după același șablon, într-o anumită perioadă, a pierit fără urme împreună cu tot tam-tam-ul din jurul ei. Morometii sau Bietul Ioanide, în schimb, au rămas. Cînd facem bilanțul unei epoci literare ne oprim de fapt aproape exclusiv asupra realizărilor. De cite scrieri avortate au fost însoțite ele, tinem prea puțin socoteală. Cine stă să numere multimea poeziilor anoste, scrumute care s-au publicat în anii cînd apăreau Flori de mucigai, Lauda somnului ori Joc secund?

Pe considerentele acestea s-a născut și o mică teorie a „compensațiilor literare”. Unde se publică mult există șanse sporite să se ivească printre puzderia de scrieri mediocre și o capodoperă. Pînă la un punct, ideea nu e greșită. În literatură se simte

nevoia unui humus bogat; fără el e imposibil să ai copaci falnici.

Apoi, experiența arată că marile opere nu sînt recunoscute îndată, din capul locului. Uneori, sînt chiar ignorate, ca să fie descoperite abia mai tîrziu. Cum au fost primite la tipărirea lor într-o editură obscură Cîntecele lui Maldoror? Dar și versurile lui Bacovia cînd a ieșit volumul **Plumb**?

Să ne asigurăm așadar, nefiind prea tranșanți, altfel cine știe ce operă genială riscă să rămînă în manuscris.

Spuneam că teza aceasta are o relativă îndreptățire. Mai ales împotriva spiritelor contabile care-și imaginează munca scriitoricească aidoma producției industriale și ar vrea să aibă cultura socialistă cu beneficii maxime și imediate. Dar și altfel, absolutizată, teoria „compensatiei literare” poate conduce la efecte dezastruoase.

Dacă stăm și ne gîndim bine, publicarea unei mari cantități de cărți proaste nu creează humusul necesar literaturii bune. Dimpotrivă, face sterp solul, ca iarba rea.

Peste un număr în sus, scrierile plate dau o anumită fizionomie jalnică peisajului literar întreg. Mai exact spus într-un ocean de tipărituri plicticoase și fără har, crește riscul să naufragieze și puținele cărți izbutite, pe care cite o minune le mai scoate la iveală.

După oleacă de reflecție, mă indoiesc că legea numerelor mari funcționează în literatură. Am să vă dau un singur exemplu: Azi, în țările mari din Europa occidentală, se tipăresc înfinit mai multe titluri ca înainte de război. Au Franta, Anglia sau Germania o pleiadă de scriitori care se măsoară cu cea din anii '20, să zicem? Oricine bagă de seamă îndată că nu.

O literatură își atinge cu timpul un anumit nivel artistic. A-l cobori, prin reducerea exigențelor create constituie un atentat împotriva gustului public, fiindcă duce la stricarea lui.

Să-mi precizez atunci gîndul: publicînd fără nesfîrșite șicane descurajante mai multe scrieri cu merite certe, facem să crească posibilitatea apariției și de cărți excelente. Mărim numeric volumul producțiilor fără nici o valoare și destinate doar să umple diferite „goluri” tematice, nu obținem nimic. Ba micșorăm șansele nașterii cărților realtamente bune, fiindcă eliminăm orice emulație autentică și mediocrizăm climatul literar. Cu alte cuvinte, ne furăm singuri căciula, zicem că am făcut și am dres, dar nu îmbogățim nicicum patrimoniul culturii naționale.

Sadoveanu spuse odată, dacă nu mă înșel, că din fosta „școală de literatură”, ca să iasă ceva, trebuia mai intii să intre.

Veritabilul humus literar al operelor mari ia naștere dintr-o acumulare și sedimentare de talente. Cînd ele lipsesc, orice strădanie rămîne zadarnică. A lăsa spiritul critic competent, corect și responsabil să funcționeze fără diverse presiuni conjugate, care-i împiedică exercitiul neintimidat, aceasta e soluția!

OV. S. CROHMALNICEANU

Cronica literară

Dan Verona: „Dați ordin să inflorească magnolia”

Cu ultima sa carte **Dați ordin să inflorească magnolia** (apărută la Cartea Românească) Dan Verona a evoluat în direcția unui lirism de concepție. Nu e vorba de ceea ce s-ar putea numi poezie de idei. Ci doar de o „înțelepțire”, prin cultură, a imaginației, de fapt a materiei epice. Poemele, aproape toate, sînt discursive. Conținutul lor, într-o privință, e reflexiv, de unde și tonul suav ironic, în amplele retrospective demitizante, destul de numeroase în acest volum. Cu toată prozaitatea versului, n-a dispărut orice urmă de ritual. Poetul are mai ales simțul **ca-denței**, prilej de a comunica uneori, în chip subtil, cu cosmicul. Incit, în ciuda aglomerării de imagini și secvențe narrative, el pare stăpîn pe mijloacele sale, urmărindu-și pas cu pas „programul” sentimental, de resurrecție a inocenței pierdute. Pledoaria se face mai rar cu accente ale disperării, mai des într-un registru melancolic (dar și dintr-o pornire lucidă, controlată). Trăim într-un „veac care vine”, zice poetul în **Pietă**. De asemenea, are oroare de „viața pe roți”, metaforă a mașinismului modern. În altă poezie, lumea e văzută ca infern, cu personaje mitologice, chiar și cu un Homer al roboților (**Recviem pentru fumători și nefumători**). Printre rînduri, în alte poezii direct, citim despre o utopie a inocenței. Din această perspectivă, de fapt, poemul e strigăt, avertisment: „E dreptul poetului să creadă că Avertismentele sale /

VOR FI AUZITE”. Sîntem departe însă de poezia socială. Poetul vorbește din „Provincia lui de Aur” și se adresează celor din singurătate. E ca și cum nu s-ar adresa nimănui sau doar lui însuși. Aici e paradoxul. Ne-am aștepta ca aceste poeme să zguduie conștiințele. Așa ceva nu se întîmplă. Nu numai fiindcă nu sînt deloc orale, dar conținutul lor e mult prea sofisticat și cultural. Poetul vrea mai mult să convingă, în sensul inițierii, decît să mobilizeze. O face într-un mod ceremonios și calculat, care îngheață.

Într-adevăr, volumul se deschide cu **Lecția de anatomie**, o parabolă despre ce a fost și ce este acum Omul, considerat „o rană imensă”. Poemul se termină îndecis, sporind încălcătura enigmatică, în așteptarea unei alte lecții, cu aceleași personaje. Poezia este așadar inițiere, dialog permanent între discipol și magistru. Mai multe poeme se intitulează simplu **Fișă**. Aflăm, dintr-o notă, că fac parte dintr-o carte, ce nu va fi terminată niciodată, **Destinele**. Autorul e bineînțeles **Discipolul**. Mai rămîne credința în poezie, în puterea ei miraculoasă de a regenera prin cunoaștere, ca opusă instrăinării: „Știu că mi-i trupul uneori iubit / De-o Mare Moartă blindă-n insomnie / Dar știu că-n lumea asta nu-i nimic / Străin unui boian de poezie”.

Poemele mai ample presupun o regie destul de complicată. **Bătrînul povestește** ne promite de la început o „ciudată aventură”. Dialogul dintre Eumeu și Argos, într-un fel, deziluzionează, prin teza inocenței pierdute. Poate că aceasta e și intenția, de a deziluziona. Odiseu a devenit **homo tehnicus**.

Un alt poem vrea să cuprindă întreg scenariul vieții, pe capitele, cu epitaf cu tot. Il transcriem (epitaful), ce poate fi un exemplu de concizie, suprimînd restul: „AICI ZACE UN OM ÎNGHITIT DE UN SURSIS. / Prieteni n-a avut, nici dușmani. / Cea mai mare neghiobie e că a trăit. / Moartea a lăsat în urmă totuși un gol”. **Structural Dan Verona** e înclinat mai degrabă spre vastele desfășurări de cuvinte și idei, către scenariul total, care să cuprindă tot universul. De unde și senzația nu de interminabil, ci de neterminat. Fiecare poezie pare să fie o eboșă, o secvență numai din **Marele Poem**, o altă carte a **Destinelor**, cum zice poetul în nota de care am mai vorbit.

Poemele lui Dan Verona ne obligă să le percepem și în detaliu. Poetul spune multe lucruri interesante. Are spirit, cultură, multă fantezie. Efectul e firește gratuit, chiar cînd rostește propozițiile cele mai grele de sens. Poetul n-are totuși superstiția filozofică, de care mai suferă la noi unii. Aspectul ludic ar fi totuși un exces, dacă de aici n-ar rezulta ceva mult mai de preț: ironia. Rareori discursul atinge punctul revoltel: „Să știe ce-i compuși numai din fraze / Nu se poate face la nesfîrșit contrabandă / Cu inocența inimii noastre”.

Nimic extraordinar în acest volum al lui Dan Verona. Poate doar efortul poetului de a fi el însuși, optînd paradoxal pentru inițiere și singurătate. Mai sînt încă imagini de recuzită (cum s-a zis), ca și ecouri de la alții. Într-un fel chiar formula acestei poezii le implică. Vocea poetului se distinge însă cu claritate. Și-a anexat un teritoriu al ei, o felie de univers. Orgoliul poetului, am văzut, merge mult mai departe. Credem însă că dilatarea exagerată a discursului nu-l servește. Ne-au plăcut în special poemele care au alternat deschiderea hiperbolică (narația) cu concizia, patetismul cu ironia.

CORNEL MORARU

Controverse

Mihai sau Mihail Eminescu?

Deși, aparent, tranșată definitiv, în urma apariției celor două contribuții călănesciene privind viața și opera Luceafărului, problema numelui literar al lui Eminescu stă sub zodia arbitrarului. E adevărat că de citeva decenii varianta cea mai des întilnită e **Mihai**, dar actul de naștere de la Biserica Uspenia din Botoșani, luat ca literă de lege în privința nașterii, indică pe **Mihail**, fără putință de tăgădat. Dealtfel, pe coperta primei ediții de **Poesii**, apărută la „Socec”, în decembrie 1883, sub îngrijirea lui T. Maiorescu, numele poetului apare, ca și în Registrul „Junimii” — **Mihail** Eminescu; și toate cele 11 ediții ce-i vor urma păstrează neabătut varianta conformă cu mitrica din Botoșani, fapt ce scoate încă o dată în evidență subiectivitatea celor ce iscălesc opera Luceafărului cu **Mihai** Eminescu.

Lui G. Călinescu însă **Mihai** i-a părut mai... neaș, preferîndu-l lui **Mihail**, ca dealtfel și pe **Ion** lui **Ioan** (v. **Ion Creangă. Viața și opera**). Va fi contribuit la această subiectivă opțiune și sfortarea lui Leca Morariu (**Eminescu. Note pentru o monografie**, 1943) de a determina (pe baza unei frecvente statistice ce ia în calcul mai ales scrisorile particulare ale poetului) primatul lui **Mihai** asupra lui **Mihail**? Pare posibil. Oricum, faimosul **Buletin Mihai Eminescu**, „redactat cu concursul lui G. Bogdan Duică și G. Ibrăileanu” de

către același Leca Morariu, apare în 1930, deci cu doi ani înaintea celebrei **Vieți a lui Mihai Eminescu**. Un an mai tîrziu după ilustra biografie, ieșeau Constantin Botez scoate și el la „Cultura Națională” mult discutata-i ediție critică **Mihai Eminescu — Poesii**, demonstrînd astfel că noua variantă a numelui Luceafărului găsise destul de repede adepți și partizani. Așa încît astăzi intitularea unei colecții de studii și documente eminesciene (ajunse la volumul al IV-lea) drept **Cătețele Mihai Eminescu**, nu mai poate surprinde pe nimeni.

În realitate, însă, atît mai vechea variantă **Mihail** Eminescu, cit și cea mai nouă — **Mihai** Eminescu — ignorau cu obstinație numele literar al bardului de la Ipotesti, — nume cu care acesta, în viață fiind, și-a semnat opera. Or, aici nu mai există îndoieli și variante, poetul iscăind mereu, începînd cu **De-aș avea**, din **Familia**, și sfîrșind cu **Kamadeva** din **Convorbiri literare**, într-un singur fel: **M. EMINESCU**!

Primul dintre editorii operei eminesciene care adoptă această semnătură este V.G. Mortun și, după el, Nerva Hodoș, Ilarie Chendi și Ion Scurtu — toți respectînd astfel voința poetului însuși.

Din fericire, acest unic scop l-a călăuzit și pe marele editor al lui Eminescu — Perpersicius — pe coperta, ca și în filigranul monumentalei sale ediții optite la volumul șase figurînd iscăltura literară a poetului — acel simplu **M. Eminescu**.

După acest luminos exemplu ar trebui să se ia și îngrijitorii de miine ai operei Luceafărului, adoptînd ca unică variantă a numelui poetului pe aceea voită de el însuși. Tot așa după cum, în temelul aceluiași just criteriu, scriem astăzi: G. Ibrăileanu, E. Lovinescu, G. Călinescu sau I.L. Caragiale, adică cu inițialele consacrate, și nicidecum cu prenumele lor întreg — respectiv: Garabet, Eugen, George sau Ion Luca.

ION ROȘU

Lumea diafană

Ca și poeziile din celelalte volume ale sale, versurile cuprinse în **Lumea diafană**, noua carte a poetului Vasile Nicolescu, aparțin unui intelectual care a învățat mai intii temeinic legile poeziei citînd o sumedenie de autori și apoi, supunîndu-se canoanelor lirice descoperite, poate să compună la rînduși sau poeme. **Lumea diafană** îl dezvăluie pe scriitor preocupat de conturarea unui univers transparent, gata parcă să se destrame la orice adiere, gata să se lase purtat de orice pală de vînt, aidoma unui uriaș balon, atît de populat este cu obiecte aproape lipsite de greutate, de viețuitoare ce sugerează îndeosebi fragilitatea, tandrețea. Nu lipsesc din inventarul acestei lumi libelulele, mieii, zăpezile, fluturii, albinele, greierii, lebedele, ciocirliile, iepurii. Nu întîmplător o seamă de poeme — **Masa tăcerii**, **Sărutul**, **Testoasa** etc. — îl evocă pe Brâncuși sau lucrările lui tocmai ca o expresie a luptei artistului cu materia căreia aspiră să-i confere fluiditate, desprinderea de povara legii gravitației: „Parcă inot sub mare dar marea nu m-apasă. / Un munte mă strîvește fluid, nepămîntesc.” Dacă sub aspectul acestei tendințe de a crea o lume armonioasă, echilibrată, de o limpezime de cristal, desăvîrșită nu numai din punct de vedere al înfățișării, dar și moral, cartea este unitară, nu înseamnă că este și monotonă. Versurile ei revelă o multitudine de sentimente, de la nostalgia față de pierderea inocenței copilăriei, la bucuria de a trăi, la celebrarea dragostei de țară și infierarea trădătorilor ei, la evocarea unor privesți de pe meleaguri străine.

Poemele lui Vasile Nicolescu sînt de parte de încercările curente de dinamitare a expresiei poetice. Lectura paginilor sale oferă contactul cu un spațiu protector, care nu șochează prin folosirea voit neașteptată a cuvintelor și care, prin urmare, te face să te simți bine în ambianța poeziei. Versul este îndelung șlefuit, de o muzicalitate studiată, el trădează rafinament și nu gîtuie elanul comunicării. Dealtfel, cartea cuprinde, în general, poeme scurte, ca și cum autorul ar fi dorit să surprindă emoția pe toată durata ei. Cele mai bune poezii sînt acelea în care poetul se supraveghează mai puțin și care, fără a da în nici un caz impresia de neglijență, exprimă sentimentele de spontanitate, fără teama că aceasta i-ar alunga viziunile. Din starea aceasta de abandon, de lipsă de atenție față de uneltele poetice s-au născut poezii ca **După miezul nopții**, **Păsărarul**, **Parcă...**, **Dacă și caii** etc. în care sentimentele sînt exprimate mai direct, înainte de a interveni o elaborare excesivă. Remarcabil este poetul și atunci cînd fixează ca un pictor într-un tablou imaginea unora dintre făpturile planetei: bufnița, risul, struțul, cămila, jaguarul, pescărușul, capra neagră.

Prin **Lumea diafană**, Vasile Nicolescu, fără a-și lărgi teritoriul liric, îi fixează mai temeinic reperele în conștiința cititorului.

A. GEORGE

De la Plenița la Unirea-Risipiți — de la recolte mari la recolte mici — e o distanță nu de hărnicie, ci de forme, care fac eficientă hărnicia

Comuna doljeană Plenița (65 km de Craiova, 20 km de Dunăre, lângă hotarul județului Mehedinți) este una din cele peste 100 de localități rurale ale românilor care vor deveni, în acest cincinal, orașe.

De fapt, în cazul Pleniței e mai corect să spunem nu că „va deveni”, ci că „va redeveni” oraș. Plenița a mai fost oraș, mai exact spus a avut această titulatură, această investitură, s-a plimbat cu ea, prin istorie, niște ani, purtată la grumazul ei, țărănesc, peste dimia aspră a vieții sale, precum o strălucitoare eșarfă, pe care însă, nu se știe cînd și cum, a pierdut-o. Adică se știe cînd Plenița a fost declarată oraș (1921), dar nu se prea mai știe cînd numele i s-a destrămat, cînd și-a pierdut și ultima fișie de semnificație, cînd între el și realitatea asprei dimii pe

rilor lui. Reluarea titlului de oraș — plastru așezat cu alte miini pe un nou plastru istoric — se leagă totuși, într-un anume chip, printr-o anume cheie de boltă, cu celălalt capitel, rămas mai jos, în deceniul al treilea al secolului. Ce fel de cheie de boltă, ce arhitecti o pun?

O pun, ne spune Ion Glodeanu, cei ai locului. „Orășeni” sau „rurali”, ei sînt, ei au fost, ei au rămas aceiași, o titulatură sau alta a lor ori a vetrei lor netransformindu-i în altceva, nefăcîndu-i mai buni, nici mai răi, făcîndu-i doar să aibă sau să nu aibă un anume cadru de viață sau de civilizație, făcîndu-i doar să aibă sau să nu aibă niște elemente stimulative, emulatoare, declanșatoare de energii, fructificatoare de energii, de fapt niște repere sau frontiere în construcția propriului lor univers de muncă, de existență,

răsrîntă egal asupra tuturor așezărilor românești. Dar ei, cei ai locului, beneficiarii acestui efort, ai acestei opere, ce fac ei pentru vatra lor, pentru viața lor?

Ei au făcut și fac foarte multe, ei, încă din anii de început ai noii întemeieri a satului, s-au străduit să mențină, în istoria lor, un sens, s-au străduit să nu lase ca vechea sferă a noțiunii de „oraș” să se golească cu totul (chiar dacă „orașul”, pînă atunci, fusese doar o decizie administrativă, o hirtie fără acoperirea vieții), s-au străduit să apere o idee, să încerce s-o repropună istoriei prin fapta lor. Ei, cînd istoria le-a devenit prielnică, ei, în acești ani ai Congreselor IX, X și XI ale partidului, și-au asumat niște sarcini, niște ambiții, punînd la bătaie niște virtuți, ale lor, ale ființei lor, cîndva stăvilită sau risipite, aruncîndu-le din nou în

Aceiași oameni, înhămați la carul tuturor marilor proiecte edilitar-urbanistice vizînd orașul de mine, dînd sudoarea ce le-a rămas de la muncile cîmpului pentru muncile obștii, au cucerit, acum doi ani, locul I pe țară în întrecerea patriotică dintre comune și Ordinul Muncii clasa I.

Sînt acești oameni mai alții ca alții? Sînt, să zicem, mai alții decît cei de la Unirea-Risipiți, satul vecin, aflat la numai cîțiva kilometri, sat cu același sol, cu aceleași condiții, dar cu rezultate mai mici? „Tot două miini avem”, va răspunde surprins pleneceanul, va răspunde jignit vecinul lui, la o astfel de întrebare, și, evident, amîndoi au dreptate. Oricum i-ai măsura, fiecare din ei are două miini, oricum i-ai număra, nu va ieși, pentru fiecare, decît o bucată. Amîndoi sînt oameni dintr-o bucată. Îi despart nu procente sau grade de hărnicie și de pricepere, ci modul în care hărnicia și priceperile se invrednicesc într-un rod, adică modul sau forma care fac dăruirea eficientă. Este deci vorba despre organizare, despre respectul unor anume legi ale muncii, ale disciplinei și eticii muncii, este deci vorba despre agrotehnică, despre chimizare, despre selecție de răsaduri și plante, este vorba și despre agrotehnică anticomodității, despre chimizarea ambiției, despre selecția de răsaduri a noului. Este vorba, mai presus de toate,

Erupție

Reconstrucție

care voia s-o acopere s-a pronunțat, prin nepotrivire de caracter, divorțul. Se pot, desigur, cerceta niște acte îngălbenite de primărie, dar prin redactările lor birocratice și confuze, ades sibilinice, prin filtrul lor deformat și deformat, nu se prea vede mare lucru, nu se prea pot discerne nici problemele grave de viață, nici cele subtile, ascunse, țînînd de jocul politic al vremii, ce-au coincis în a subscire la declararea și apoi abolirea unei investiții cu care satul n-avea nimic de-a face. Ce-a stat, de fapt, sub această investitură, atunci cînd satul a fost decorat cu ea? Au stat pretențiile mici pe care în epocă le avea România de la orașele ei? A stat o înțelegere defectuoasă a noțiunii, a conceptului de „urban”? Sau au stat, pur și simplu, interesele unui Virgil Potirică, moșier plenecean, demnitar țărănist și ministru în două rânduri, de a culege, de la oamenii locului, niște voturi, făgăduindu-le o viață de „orășeni”? Cînd, în 1921, acest sat din cîmpia olteană a devenit „oraș”, el a fost dăruit, e adevărat, cu niște elemente de viață „orășenească”, precum o judecătorie mixtă, o percepție comunală („pentru a se încasa mai ușor impozitele de la locuitorii”, după cum ne informează o veche monografie a urbei), un corp de poliție („14 gardieni publici, un șef de secție, un agent detectiv special și doi comisari ajutători”, înlocuind o pază comunală ce „se făcea cu rîndul, serile, de cîțiva oameni din sat ce se numeau patrulă sau streajă”), un subcentru fiscal, apoi un centru premilitar... și cam atît. Autorul monografiei din care-am citat (Const. I. Papa-Plenița: „Monografia orașului Plenița-Dolj”, 1938) constată, după mai bine de un deceniu și jumătate de „viață urbană”, că localitatea are încă niște „absolute nevoi”, cum ar fi iluminatul („orașul”, în 1938, n-are „nici felinare cu gaz”, are, că să-și doboare nopțile, copleșitoarele nopți ale unui sat de cîmpie, „doar 4 lămpi Petromax, cari și acelea deteriorate, ce se aprînd la primărie și la biserică”), printre „nevoile absolute” mai fiind și apa („te miri cum s-au putut împăca acești oameni cu lipsa de apă, care a fost foarte accentuată de la început și persistă și astăzi”), celelalte „nevoi absolute” țînînd de viețile unor „orășeni” ce se nevoiau cu plugul de lemn pe pămînturile moșierilor, nemaiajungînd, evident, în pagina cărții.

După părerea lui Ion Glodeanu, tînărul primar al Pleniței de astăzi, ar fi totuși greșit să simplificăm, respingînd total un trecut, cu toată puținătatea înfăptui-

de creație.

Altfel spus prin ce calitate a muncii și vieții lor justifică ei „orașul”, ce aduce ei — în replică la ce li se dă — la înfîlțirea cu viitorul?

Întrînd în Plenița de astăzi intri de fapt, de pe acum, într-un oraș, nu numai virtual, ci și vădit, de necontestat prin pregnanța în peisaj a elementelor noului, ale civilizației citadine. Plenița, ca toate așezările acestei țări, a rezolvat de mult, în socialism, „nevoile absolute”, chiar și pe cele neabsolute, adică neîndrăznite în visurile mai vechi. Plenița are asfalt, are lumină electrică (în toate casele), are aducțiune de apă potabilă prin conducte (în 70 la sută din gospodării), are sute de case noi (multe din ele cu etaj), are blocuri de locuințe (140 de apartamente, alte 150 prevăzute în planul acestor ani), are un mare spital (secții de chirurgie, interne, pediatrie, obstetrică-ginecologie, stomatologie), are policlinică, liceu, casă de cultură (toate cu încălzire centrală), are muzeu (secția de științe naturale, etnografie și istorie), are centrală telefonică automată (peste 150 de abonați), are vreo 40 de unități comerciale, are sectoare de industrie locală și de servicii, are o auto-colonană I.T.A., are baze sportive moderne, are locuri de agrement (precum, în chiar coasta comunei, „Pădurea cu bujori”, o rezervație de 80 de hectare cu superbe „Paeonia Peregrina” roșii ca singele, monument al naturii unic în țară), are, crescute în răstimp de ani, o mie și una de privesți și de întemeieri ale noului. Ele reprezintă fructul unui proces înăuntrul căruia germinația, nașterea, creșterea, adică metamorfoza trecut-viitor, s-au petrecut și se petrec într-un ritm intens, cu o circulație iute a sevelor, s-au petrecut și se petrec, deopotrivă, în cuprindere, arborecent, osmotic, pe principiul vaselor comunicante, astfel încît corpul tendințelor evolutive, dominînd centrul tabloului (adică ceea ce se numește, edilitar, „centrul civic”), să pună probleme și marginilor, periferiilor, lucrurilor în aparență „mici”, frunzelor celor mai îndepărtate de tulpină. Pleneceanul de la „periferie” are și el trotoare în fața casei, are apă la robinet și brutăria ori aprozarul la cîțiva pași. Această nouă înfățișare și, implicit, calitate a vieții locului sînt însă, în primul rînd, opera statului, rezultată dintr-un mare efort material, economic, tehnic, financiar, deci o operă „din afară”, cu putere modelatoare

balanța vremii cu o vigoare unică.

Plenița are o cooperativă agricolă de producție cu pămîntul încă neirigat (irigația este încă o chestiune de perspectivă, dar de una apropiată, țînînd de construcția sistemului Vinju-Mare). Plenița are o cooperativă agricolă care, anul trecut, a fost distinsă cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. (Argumentul înaltei distincții: o producție de 6 250 kg porumb boabe, în 1975, pe 1 030 ha în sistem neirigat). Anul trecut, cînd au primit distincția, ei, pleneceanii, încă au scos, în condițiile unei toamne dramatice, invadată de puhoai de ploii și de geruri și de zăpezi premature, 5 700 kg porumb boabe la hectar, depășîndu-și planul cu 1 500 kg boabe/ha, obținînd și la grîu 3 700 kg la un hectar, deci cu 400 kg peste plan. Pămîntul lor nu-i încă irigat, nu-i, pe deasupra, nici strălucit, nu-i numai luncă, ci și coline, și, ca în toate satele, el a cam fost părăsit de bărbăți în putere și de feciori, plecați cu sutele la orașe, la fabrici. Plenița e un sat bătrîn, populația lui e cîruntă, de fapt e albită, din cei 7 000 de locuitori aproape 3 000 sînt pensionari. Dar, pensionîndu-se, slobozîndu-se la vatră, la odihnă, acești bătrîni se reintegrează vetrei și neodihnei, ei muncesc pe tarlalele C.A.P.-ului, în zootehnie și în podgorii, suplinînd prin osîrdie și experiență ardoarea și forța tinerilor, suplinînd printr-o fierbinte iubire a vetrei lor răceala pămîntului golit de oameni. Plenița, în plus, are mulți oameni desprînși de cîmp, desprînși prin profesiile lor de azi, unii muncesc în sectoarele industriei locale, alții în ramurile anexe (nuclee de nouă industrie) ale C.A.P.-ului, alții, mulți, în comerț și cooperație, alții (vreo 200) sînt medici, profesori, ingineri și economiști. Plenița are 750 de angajați, 750 de hectare ale cooperativei agricole de producție sînt în miinile și-n răspunderea lor, preluate în acord global. Cooperativa, adică pămîntul, adică viața, prin energiile și pasiunile convergente, aparținînd tuturor vîrstelor și profesiilor, pe care a știut să le stringă, să le atragă, să le înmănucheze, să le fructifice, printr-o organizare superioară a muncii, care nu lasă să se piardă nici un strop de efort, ca și prin răsplata dată efortului (anul trecut, o valoare a normei convenționale de 45 de lei), cheamă din zări în care-au plecat „să-și caute norocul” și pe alți fii ai acestui pămînt, care, întorși în sat, se reintegrează efortului lui și răsplatei lui.

despre chestiunea mobilizării oamenilor, despre importanța mobilizării, despre forța mobilizării. Cîndva, nu prea demult, adică prin anii '70-'71, C.A.P.-ul Pleniței, actualul Erou al Muncii, oferea o valoare a normei convenționale de trei ori mai mică decît azi: 15 lei. Dar pe atunci, pe cele 5 000 de hectare ale „culturii mari” lucrau doar vreo 300 de inși, nu ca acum, un sat întreg, cu bătrîni și cu femeile (căci muncesc și femeile, toate femeile!), cu angajații și navetiștii (căci muncesc și ultimii, cînd se întorc de la lucru!). Nici un fel de organizare a muncii nu se poate întemeia decît pe oameni, ea nu poate avea efect, ea nu poate face dăruirea eficientă, atunci cînd omul e prea mic, cînd e covîrșit de pămînt, de întinderea lui, de pretențiile lui, ea nu poate avea efect decît atunci cînd omul este mai mare decît pămîntul. Se pare că pleneceanii au înțeles înaintea altora — și, înțelegînd, au trecut la faptă — acest adevăr, de fapt, vechi de cînd lumea.

Cei din Unirea au chiar condiții mai bune (o parte din pămîntul lor e irigat!), cei din Unirea scot recolte mai mici (anul trecut, toate sub plan!), fiindcă pămîntul lor suferă, fiindcă lucrările s-au făcut cu intîrziere, în contratimp cu calendaristica științei, fiindcă celula vitală a C.A.P.-ului, care-i echipa și munca ei, n-a prea fost irigată cu simțul coeziunii și al răspunderii, cu perspectiva clară a devenirii ei. Conducerea C.A.P.-ului (prea guralivă, prea certăreață, prea sfîșiată de ostilități intestinale) a oferit astfel, în loc de fapte, vorbe. Pămîntului nu-i trebuie vorbe. Cu pămîntul, socotelile sînt simple: nu-i dai, nu-ți dă. Se pare deci că pleneceanii au înțeles înaintea vecinilor lor — și, înțelegînd, au trecut cu temeinicie la treabă — și acest adevăr, de fapt cel mai vechi de pe lume.

Ei, acești pleneceanii, vin la scaunul orașului cu o conștiință a muncii, cu o rigoare a disciplinei muncii, care-i alinază muncitorilor din oraș, travaliului lor, disciplinei lor, ei deci sînt pregătiți pentru noul statut — și pentru noile exigențe — de muncă, de viață și de creație care-i așteaptă. Potrivirea grupelor sanguine între două tipuri de muncă și viață, între două civilizații, între două culturi, se refuză transfuziilor inabile, sau, ca în cazul vechii „investituri citadine” a locului, devine inoperantă, face ca una din grupe să se use și să moară. Orașul care va fi, în curînd, Plenița, va fi și un oraș al piinii, o vatră fierbinte a grîului, o capitală dunăreană a porumbului, dar va

fi, în egală măsură, un centru industrial de largă iradiere, guvernând viața acestui loc și pe cea a celor vreo zece comune ce gravitează în jurul lui. Pleșița, la ora de față, este deja un șantier industrial, sint în construcție sau se pregătesc de construcție o secție a I.R.A. 8 — Craiova, cu cîteva mii de locuri de muncă, profilată pentru piese de schimb și reparări de autobuze, apoi o Distilerie de uleiuri eterice, ce va prelucra oleandru, nezta, lavanda etc., culese de pe cele 500 hectare cu plante medicinale cultivate de S.A.P., apoi o Fabrică de brinzeturi (capacitate anuală: 500 de tone), una de cheață, un sector de industrie locală (cu peste 500 de muncitori, meșteri de moliță și de obiecte de uz casnic), apoi un complex meșteșugăresc, unul comercial, un ingrasătorie de berbecuți etc. Acestea oate se fac în lumina marilor planuri ale partidului, sub dictarea unor mari interese ale acestei țări, vizind raționala, armonica repartitie a forțelor de producție, centrul de iradiere a energiei naționale, a nucleelor de nouă civilizație, vizind ridicarea tuturor zonelor patriei a unisonul unei tot mai dinamice dezvoltări, acestea toate se fac, crede primul Glodeanu, și fiindcă aici, la Pleșița, sînt niște oameni pe care te poți bizui.

Faptele lor de azi o confirmă. Ei vin a scaunul orașului cu aceste fapte, ei în cu faptele lor de oameni de azi, fapte care, sub incidența fertilității a unui nou notimp istoric, a unei clipe istorice leosebit de prielnice, au irumpt toate ecele, toate energiile sublimite, un inreg capital de surprize, de calități, de irtuți, ignorat cindva, stăvilît cindva. Ei es, mai exact spus, reies acum, fulgerător, la zi, la o istorie majoră, pe care indva au avut-o, dar au pierdut-o, ei eaga niște capete ale timpului, ei leagă iste capete ale neamului. Ei se reapleacă - transformîndu-l, înobilîndu-l cu faptele muncii și vredniciei lor — asupra nuș pămînt de străveche civilizație, de străveche luptă pentru mai bine. În pămîntul lor sînt urme dacice, sînt ruine de astre ale strămoșilor de pe Tibru, scindiază vetre strămilenare de ființă, de ănuire, propagîndu-și jeraticul de la ilpile vremii și pină la noi. Ei, acești keniceni, au fost vechi oameni liberi, echi moșneni, ei, spun istoricii, au înercuit cu armele și cu trupurile „una în cele mai sudice insule moșnenești din ură”, post avansat de viață liberă, purndu-i întregi și jertfele, și mindria. Ei, t 1907, cînd vechile drepturi le fuseseră zurpate, s-au răscolat cu toții, tot natul, t dintre ei au fost ucîși, satul a fost ombardat cu tunurile. Oamenii vechi, ameni teferi și mindri, purtînd pe ipuri și-n fapte o neincovoiere care te ubură ca un memento, ei, cînd clipa le-a est prielnică, atunci cînd istoria a revenit e partea lor, au făcut din pămîntul lor o ădină, au făcut și fac din vatra lor o ezare-podoabă, cu care pleacă mai de arte, în viitor.

În cîmpia Pleșiței e un loc ce se cheaă „La copacul lui Trancă”. „Copacul lui rancă” e un stejar bătrîn, vechi, se zice, e cîteva sute de ani, ultim vestigiu din-o pădure arhaică, „martoră” (ne increnșează monografia citată) a unei lupte ntre Mircea cel Mare și turcii. La tiva pași e stația de alimentare cu apă așezării, construcție care, pentru așezarea cea însetată, cea arsă de sete de nd se știa („te miri cum s-au putut imca acești oameni cu lipsa de apă...”), însemnat enorm. Lîngă stejarul erotic al i Mircea cel Bătrîn, ce irigă cu energii nintile, fîntina modernă, care adapă setea, care irigă și pașiștile, se aliniază mbolic, făcînd ca viața, pe-aici, să fie foarte veche, și foarte proaspătă. E o sibilă definiție a Pleșiței. E o posibilă ablemă a chipului ei, purtînd pe avers, și pe revers, aureola unor ape vii.

ILIE PURCARU

Cintec de pace

Atîtea încăperi ale istoriei pe ușa cărora stă scris „intrarea strict interzisă”, ca să nu se vadă cum mai plutește prin ele vîntul trădării, să nu se vadă mobilele fastuoase pătate de sînge. Dolarul îmbrăcîndu-și veșmintele de leu, „regele animalelor”, lira îmbrăcîndu-și veșmintele de leu, destinele popoarelor stabilite la mese rotunde, de vreun dictat la vreo vienă, pe ochi dulci. (Obtuzitatea, prozaismul, intîmplările sociale se spune că nu prea încap în cămașa delicată a poeziei, dar eu cred că trebuie să le facem cu hotărîre loc dacă vrem cu poezia să le învingem!) Cerul de azur jucat în picioare de unii, aceiași descoperind mlaștinile, bălțile mocirloase și făcîndu-și din ele totemuri, idealuri de o viață. Rațiunea arătată cu degetul, arșă pe rug, libertatea arsă pe rug, la fel și virtutea, iar lașitatea — premiata, frica — un colier care se poartă, absurdul — domnul care se plimbă cu biciul de mătase în mină. Și pasărea primului război mondial, Și pasărea celui de-al doilea război mondial stînd gata să inghită în pliscul lor straniu lumea aceasta toată, cu prunci și cu rouă, ca pe un grăunte oarecare, ca și cum nu ar conta... Nu, sigur nu, mă aliez cu izvorul, cu frunza și mă ridic împotriva crimei și sclaviei de flori, de păsări, de oameni — și șoptesc dar și tun și fulger cu glasul meu și cu glasul mării și al pădurilor și al stelelor un cîntec de alungat norii, un cîntec pentru coacerea piinii, un cîntec pentru nașterea mierlei...

M-am născut în o mie nouă sute cincizeci și patru, s-or zice că pe vreme de pace, dar suferința trupului meu începe cu mult mai înainte, odată cu veacul, odată cu omul. Ființa mea e un dosar unde viu, dureros sînt întipărite înălțările, dar și degingoladele, dar și suferința omului.

Nu e vorba de suferința individuală, gratuită, cea din capriciu.

Puțin imi pasă de Merlin, atotștiutorul, ce-a fost ferecat de iubita lui Viviana într-un castel din văzduh, invizibil. Puțin imi pasă și de Perseu, moartea lui nu mă doare. Murînd, vai, lui i se pregătea o altă viață, mai roză — să se transforme într-o constelație...

Ci despre cealaltă, adevărata, suferință e vorba, atunci mi se impușinează zilele,

atunci mi se usucă mina, ochiul, vorba —

cînd, într-o iarnă, într-un sat de cîmpie țărani erau impușcați fiindcă ceruseră piine —

pentru ei nici o speranță, nici o alinare dincolo,

ei mor lăsînd aici o casă

des vizitată de crivăț, o femeie uscată

care trebuie să facă din lacrimile sale

turtă caldă pentru plozi. Da,

atunci mi se impușinează zilele

atunci mi se usucă mina, ochiul, vorba —

cînd pe o autostradă europeană care spintecă aiudoma

unui cuțit pădurea fremătătoare, străveche

niște „fii ai vitezei” cu un automobil confortabil

lovesc (cu bună știință?)

o căprioară duioasă ca o țară a copilăriei,

ca un cuvînt pe care l-a rostit liniștea

și ni l-a dăruit nouă... De aceea murmur,

dar și tun și fulger cu glasul meu, al mării,

al pădurilor, al stelelor acest cîntec

de alungat norii,

acest cîntec pentru coacerea piinii... Celui a cărui inimă bate direct proporțional cu numărul de gloanțe care sînt trase zilnic în lume, celui care se pregătește cu mînuși fine să mai astupe gura încă unui pian, să mai bată în cuie încă un cocor, celui care se ferește de lumină ca de un șarpe, iubitorului de subpămîntene galerii, celui care s-a obișnuit să respire doar aer rafinat, laserizat de un milion metru cub, aceluia eu le opun un sentiment, numai atît : cum te întorci tu sau tu, frate, în satul îndepărtat unde te-ai născut, acasă, asuprî de dorul sfînt, primăvara, vinșind prin troienele de grea, sonoră lumină. Din crucile părinților tăi, iată, au izbucnit muguri fierbinți, o sămîntă a nimerit sub casa părintească și cînd a fost gata, plină de seve, s-a înălțat ridicînd și casa bătrînească pe umeri, doborînd-o. Turmele (ca o ninsoare celestă) pasc. Bărbații muncesc pămîntul. Mamele alăptează pruncii. Din ogor, prin tălpi, în trupul tău urcă un zvon cosmic, o căldură nepieritoare.

Cîntec de alungat norii, cîntec pentru nașterea mierlei.

Știu că nu mai poți cu poezia să ridici pietrele în văzduh, sub furtuna versurilor bastiile nu mai cedează — dar poate acest poem va izbuti să invețe măcar un singur prunc că una e să fii grindna unei case și alta e să fii vîntul unei case, dar poate acest poem va izbuti să prelungească cu cîteva clipe viața unui bob de rouă pe petala unui trandafir — și-atunci el își va fi atins scopul...

de aici eu tac, dar poemul continuă : să ascultăm iarba reamintînd cîteva adevăruri elementare, cite ceva din experiența sa și a poporului român privind pacea —

unu : niciodată pămîntul acesta nu a născut otravă, pumnale, numai rouă (care la nevoie inecă!) și scuturi

doi : verdele din frunză de frunză nu poate fi înștrăinat, steaua de pe cer nu poate fi smulsă, nici valul din mare. Marea ar fi aceste țînuturi, iar valul ar fi oamenii aceștia

trei : mulți au încercat, repetat, să ne convingă de superioritatea coliviilor. Dar noi, oricît de sirguincioși am fost, colivii de cristal și colivii de aur, nu le-am înțeles deloc rațiunea. În schimb, dintotdeauna, ne bucurăm copilărește cînd zărim o ciocirle zburînd liberă spre soare

patru : aici pină și raza de soare vorbește limba română (tot ce avem al nostru e din veci în veci!) omul rău teiului nostru dacă-i rupe o floare, teiul durerea tot pe românește o să-și spună.

GABRIEL CHIFU

Anchetă socială

O afacere cu măsline

Există, fără îndoială, în lume escroci și escroci. Mai mici sau mai mari adică, cu mai mult sau mai puțin curaj și abilitate — dar tot escroci, la urma urmei oameni prea puțin interesați în a respecta litera legii, fie ea cu minusculă sau cu majusculă...

O escroacă de mai mică rezonanță ar fi fără îndoială și gîngasa Anisoara Ilie, de profesie telefonistă și instalată în orele de serviciu chiar în Palatul telefoanelor, de unde pare legată prin mii de fire de întreg universul bucareștean al telecomunicațiilor. În firea ei, însă, Anisoara nu a tîns niciodată spre o asemenea amplă rezonanță, spre o asemenea largă personalitate — ea s-a multumit întotdeauna cu mici ciubucuri de la viață, numai 8 clase elementare, un copil minor în întreținere, un sot părăsit. O mai cheamă Marcu (după numele tatălui, Marcu Tudor — mama poartă numele de Boldorac Vera) și uneori, Nuți, așa cum îi spun cîlețele la serviciu de obicei. Anul acesta, la 14 iulie, va implini abia 20 de ani. O vîrstă fragedă oricum ai lua-o, dar suficientă pentru un cazier : 4 luni închisoare pentru comiterea infracțiunii de înșelăciune în paguba particularilor. Fapt

este că o anumită credulitate a oamenilor a împins-o pe drumul ce-l vom arăta în continuare, fără îndoială alături de dorința sa de bani obținuți ușor intrucit, se spune despre ea, din fire este cam chel-tuitoare...

Altfel, afacerea rămîne destul de comică. Anisoara nu vindea nici case, nici mașini, nici măcar visuri. Ea vindea pur și simplu măsline, adică un cunoscut aliment natural de proveniență din import și care, într-o vreme, s-a găsit mai greu pe piață. Totul e să te gîndești! — iată o reflecție demnă de un filozof celebru, iar Anisoara s-a gîndit probabil că pină la ea nimeni nu avusese o asemenea idee. Drept pentru care mai întîi se duce la matusa unui „prieteni” (Gheorghe Popa pe nume) căreia îi incredințea un secret : la ea la serviciu s-ar vinde măsline! — lucru dealtfel puțin posibil în incinta Palatului telefoanelor. Dar, după cum spune rechizitoriul procuraturii, „reclamanta fiind amatoare de măsline și dînd crezare celor afirmate de invinuită, îi dă acesteia suma de 50 de lei, necesară pentru cumpărarea a 3 kilograme de măsline”. Cîteva zile mai tîrziu, Anisoara trece pe la serviciul mamei „prieteniului” său, de unde, fiind zi de leafă, pleacă cu suma de 230 lei, chiar și fără a mai spune nimic de măsline. Constatînd că a mers relativ ușor această înșelăciune, după numai zece zile vizitează familia Popa (părintii „prieteniului”), căroră le spune că fiul lor tocmai trebuie să primească un apartament cu două camere, în cinstea zilei festive care se apropia. Sotii Popa, țărani simpli din

comuna Vărăști (Ilfov), iau minciuna drept bună, mai ales că Anisoara își întărește poziția cerîndu-le și certificatul de naștere al surorii „prieteniului” său, de care ar fi avut nevoie pentru intrarea în spațiu! Pleacă în cele din urmă cu suma de 800 lei (necesară pentru... cheltuieli de întreținere, chirie, mutare etc.) și cu un certificat de naștere total netrebuincios. Fiul soților Popa va apărea însă peste cîteva zile în vizită la părintii săi și aflînd toată tărăsenia ia hotărîrea să rupă „prietenia” cu Anisoara. Sotii Popa iau însă hotărîrea să reclame la miliție. Sfirșitul anului o găsește însă pe Anisoara din nou vinzînd măsline. Mai întîi Mariei Marin, care dorește două kilograme (32 lei deci, e bine de știut că Anisoara nu „vindea” decît la pretul oficial!), apoi vecinilor sale, Costina Muclea și Anica Marmenche, care însă se lăcomesc la cîte 6 și, respectiv, 8 kilograme.

A cincea înșelăciune se va petrece chiar la Școala generală numărul 76, acolo unde Anisoara a fost elevă. Cunoaște desigur cîteva cadre didactice, așa că nimic nu o împiedică să se prezinte într-o bună dimineață cu mărturisirea că ar vrea să vîndă ceva măsline (25 de kilograme), rămase de la nunta surorii sale. Nu există nici un fel de nuntă desigur, și cu atît mai puțin măsline, dar se string imediat mai multe amatoare, care adună suma de 240 lei. Anisoara sustinea întotdeauna că ea are o cunoștință la magazinul BIG din Berceni și numai astfel poate intra în posesia pretiosului aliment. Invătătoarele o delegează însă pe o anume Păuna Șerb

să o înșoțească, lucru care nu-i convine desigur Anisoarei. Pe drum însă, escroaca noastră simulează că i se face rău, apoi îi propune înșoțitoarei sale să facă drumul înapoi, pină își revine ea, să ia bani și pentru ulei de salată — dar să lase în paza ei banii și sacosa pentru măsline. Bineînțeles că dispere imediat ce înșeală increderea omului de lîngă ea.

La anchetă s-a mai descoperit o înșelăciune, bineînțeles tot cu... măsline : „Declar că în luna octombrie am mers la Spitalul de contagioși din Șos. Mihai Bravu, de unde am luat de la mai multe persoane suma de 400 lei pentru a le cumpăra măsline!” Anisoara s-a apărut cum a putut — adică destul de prost, mai ales că evidența faptelor comise era împotriva ei. A susținut că de o serie de fapte a știut și „prieteniul” Gigi Popa, lucru negat cu desăvîrstire de acesta, intrucit prietenul adevărat numai la nevoie se cunoaște. Judecătorii s-au amuzaț în sinea lor de o asemenea capodoperă de (mică) înșelăciune. Sigur, există oameni care ar dori să înșele cu mii de lei. Lucru care și reușește uneori! Dar Anisoara Ilie nu si-a înșelat partenerii decît cu sume modeste — cit patru, cinci kilograme de măsline — lucru care i-a ușurat infracțiunea în fața credulilor din fata ei, amatori dealtfel, în marea lor majoritate, de a se vedea în posesia unui produs cumpărat pe sub mină. Aceste amănunte n-au scutit-o însă, desigur, pe Anisoara de condamnarea la patru luni închisoare.

DUMITRU GRAUR

9 martie 1962. Ora patru după masă, o zi dumnezeiască, de mai, pe terasă la Mogoșoaia. Oscar Lemnaru îmi demonstrează, de două ore că, de fapt, noi nu ne aflăm pe pământ, pe scoarta planetei, în afară, ci înăuntrul ei: — „Și cerul?” întreb. — „Un nor în mijlocul pământului”. — „Și stelele?” — „Fenomene, înseletoare, de refracție a luminii”. Are răspunsuri sigure la toate întrebările. Recunoaște, onest, descoperirea nu îi aparține. E a unui genial savant neamț, **Horbiger**, care — nefericitul — n-a reușit să-și impună cosmologia, fiindcă a fost unul dintre întinșii lui Hitler. Și trece, fără tranziție, la Spinoza, marota lui, și, apoi, la paradoxul lui Zenon, Catastrofa acestui om, realmente, foarte deștept este că a descins, prin 1928, de la Brăila la Capșa, unde a fermecat, cu sueta lui scăpărătoare, cafeneaua. Și, de atunci, nu face altceva. Simulez că-l ascult și privesc această minune care se numește Mogoșoaia. Mă gândesc cit de nedrept e **Pașadia**, în „Craii”, când îi cășunează pe Brâncoveanu, căruia, „smulgându-i cuca domnească”, îi reproșează că a lăsat în urma lui, în veacul când furia barocului era în toi, „o mardă opăcită”, fiindcă, uite, la ora asta, când ziua nu se îndură să plece și noaptea nu se holărăste să vină, Mogoșoaia e o corabie de o irealitate magică. De data asta, am ajuns, aici, în împrejurări bizare. Acum trei seri, mă aflam acasă la noi, M. se întorsese de la teatru și se odihnea, într-un fotoliu, în hol. — „Și cu scrisul, asta, al vostru”, îmi spune M. cu dulcea ei inconștiență, „o bazaconie. Aș putea să scriu o piesă de teatru, oricând”. — „Da?” îi răspund, atunci să încercăm. Uite, îți propun o temă. Să presupunem că e vorba de un cuplu marital, amenințat de criza rutinei. Să ne închipuim că pe el îl cheama **Cristofor**, un compozitor în plin succes, și că pe ea, profesoară de liceu, o ființă adorabilă, dar cu mici manii conjugale, firești după zece ani de căsătorie, o cheamă **Emma**. Și acum, situația: imaginează-ți că eroul nostru **Cristofor**, a alunecat pe panta plictisului și dornic de o aventură, — te previn că atmosfera e de vodevil —, vrea să-și expedieze nevasta de acasă, pentru că, în absența ei, s-o primească pe **Anca**, — bună prietenă cu **Emma**, o femeie fascinantă și acrită de prestigiu. — „Asta e tot?” — mă întrebă M. — „Tot”. — „Foarte simplu. **Cristofor** îi spune soției lui: dragă, am treabă. **Emma** pleacă supărată, și vine **Anca**. Izbucnesc în ris și ca să-și demonstreze precaritatea ei „scriitoricească”, îi joc aceeași scenă, improvizând, o jumătate de oră. M. mă urmărește cu ochii ei mirati, uită că e vorba de un joc, se amuză, ride, aplaudă „la scenă deschisă”, iar la sfârșit, când mă prăbușesc în fotoliu, îmi spune: „miine dimineală — aici tot vin zugravii — îți faci valiza, te duci la Mogoșoaia și-mi scrii piesa”. Și cum deciziile ei nu se discută, cum ideea unei case în care se zugrăvesc imi dă fiori, lată-mă la Mogoșoaia, într-o cameră impersonală, cu o valiză în care am îngrămădit câteva cărți, luate la nimereală, un Balzac, un Simenon, „Les paradis artificiels”, cu un top de hirtie și trei creioane ascuțite de M. în față, terorizat de colile albe, nescrise, născocindu-mi mereu motive ca să fug din odaie. Și totuși, încet, pe nesimțite, povestea lui **Cristofor**, o glumă, inocentă inițial, începe să mi se lămurească: nu va fi doar un simplu „courageur des jupes”, ca în atâtea confecții boulevardiste, amator de aventuri inferioare, ci tipul „vedetei” hipertrofiate, care își închipuie că are dreptul la toate și la orice, fiindcă notorietatea îl absolvă, iar succesul îi dă drepturi discreționare. Ideea mi s-a limpezit cu o asemenea spontaneitate, că încep să cred și eu în paradoxul: „întîi găsește și pe urmă caută”. Ieri, toată ziua, a doua de când sint aici, — desi noaptea fusese infernală, cred că în odaie sint soareci —, am scris febril, amuzat, într-o stare de euforie, fericit, trezindu-mă rîzînd. La oot seara, telefon de la M. — „Ce e cu tine, nu esti la teatru?” — „Sint în pauză. Cum merge?” — „Perfect” — „A sunat, intru în scenă, am uitat: te ador!” De când sintem împreună, nu mă mai mir la M. de nimic. Am ajuns s-o cunosc, știu că pentru ea realitatea n-are decît o valoare relativă, singura realitate, fericită sau, dimpotrivă, dureroasă sau tragică, fiind cea a teatrului. Femeia asta, înzestrată cu o memorie absolut fenomenală, în stare să învețe în trei zile un rol interminabil sau să reia, cu o singură lectură, o piesă jucată în urmă cu zece ani, poate să uite date elementare ale realului cu o ingenuitate dezarmantă. În urmă cu o săptămînă, discutăm și, nu știu cum, a venit vorba de **Al. Ei**, bine, îi uitase numele de familie, nume care fusese, șapte ani, și al ei. La zece, alt telefon. — „Sint acasă, caut o mașină și vin să-mi citești”. — „Nu, te rog, lucrez”. — „Dacă lucrul e mai important decît mine, n-am nevoie”. Și trosce, telefonul. **Ora unu noaptea**. Terminat și transcris prima scenă a piesei, așa cum i-am jucat-o lui M., îmbogățită cu o mie de detalii suplimentare. Fiindcă nu pot să dorm, citesc zece pagini dintr-un Simenon mediocre. E neaipomenit cite dobitocii pot spune ge-niile. Discutîndu-l pe Simenon, Gide afirmă că e „un Balzac, fără lungimi”. Deschid, la întîmplare Balzacul și recitesc, după treizeci de ani, începutul din „Mémories de deux jeunes mariées”. Dacă e ceva unic, fără pereche, în Balzac, sint lungimile.

10 martie 1962, ora șase dimineața,

Emma a fost expediată, argumentat și plauzibil: tatăl ei, care locuiește în provincie, e grav bolnav. Început scena **Cristofor-Anca**, declarația lui patetică și delirantă de dragoste, un torrent de cuvinte sonore, o perfectă scamatorie verbală, care îl intoxică, pe el, în primul rînd, ca un drog. Mi-e din ce în ce mai clar: **Cristofor** face parte din categoria oamenilor „în vervă” — cea mai periculoasă — fiindcă întîi vorbește, și pe urmă își formulează convingerile. **Cuvîntul, vorbele, palavrele — sau jalnica decădere a logosului**, de retinut pentru un eventual viitor, volum de aforisme. **Cristofor** mi-l aduce aminte pe V. care poate susține, la un ceas distanță, două idei contradictorii, și asta cu nevinovăție, fiindcă „numai boii sint consecvenți”. Am găsit și nucleul de farsă al comediei, simplu, linear, logic, perfect articulat. În clipa în care **Cristofor** va fi fericit că a cucerit-o pe **Anca**, sătul de căsnicia lui ratată, va afla că **Emma** n-a plecat la căpătîiul părintelui ei bolnav, că a fugit cu cel mai bun prieten al lui, un belfer mediocre, bărbatul **Ancăi**, fapt care îl va arunca pe marele cuceritor, căruia nimic nu i se poate refuza și nimic nu-i rezistă, în toate chinurile iadului. Gelozie? Orgolii invinse? Nu știu, vom vedea.

Ora opt dimineața, în restaurant, în așteptarea cafelei, am impresia că visez și că văd o fantomă: la masă, lângă fereastră, R. Îl credeam mort de mult. Mare pontif al culturii române între 1946 și 1948, deși nu vorbea bine nici o limbă, fapt care nu-l împiedica să corecteze manuscrisele lui **Sadoveanu**. I-am întîlnit,

Ora zece dimineața, rup tot ce am scris și o iau de la început. Va fi un **Cristofor** mai puțin amuzant, dar cu o altă dimensiune. Maniacii cliseelor stilistice și care, oricum, vor căuta în vodevilul meu la-tura lui adulterină, incapabili să vadă dincolo de „triunghi” și de „bulevard”, vor spune: ce legătură poate fi între o tematică atît de gravă și grația unui marivaudaj? Cum să explici unui surd că în vuietul scoicii e zbuciumul oceanului, și că o simplă furnică e egală cu întregul univers? Lucrat fără întrerupere, într-un soi de transă, de la zece dimineața pînă la șase după masă, cînd am scris „**Cortina**” la actul doi. La șase și jumătate telefon de la M. — „Cum stai?” — „Terminat actul doi”. — „Îți trimit o mașină și vii acasă”. Rup toate ciornele — vorba lui Mateiu: „hîrțile incurcă” —, îmi fac valiza, plătesc camera și, pe o vreme îngrozitoare, plec spre București.

Ora unu, noaptea. Lucrurile s-au petrecut așa. M. m-a așteptat la fereastră, masa e pusă, festiv, în sufragerie, de obicei, mîncăm la o măsută în hol, fotoliul meu, cu lămpadarul aprins, mă așteaptă. — „Întîi citim, spune M., și mîncăm pe urmă”. Încep lectura emoționat, îmi găsesc treptat ritmul, M. ascultă, cum ascultă ea, cu toată ființa ei atentă, ride, aplaudă, actul întîi îi place nemaipomenit, dar pe măsură ce înaintează în actul al doilea, o văd cum se întunecă, cum se închide în ea ca într-o carapace, pentru ca, la sfîrșit, să izbucnească în furiile ei cosmice: rolul lui **Cristofor** e mult mai mare. Încerc să-i explic că e eroul piesei, că vodevilul se va numi, probabil, „**Fii**

Ora nouă dimineața, la aeroport, despărțire tandră, de ochii lumii. De pe scara avionului însă, înainte de a se închide ușa, M. se mai întoarce spre mine: „Te iubesc, scrie-mi piesa!”

Ora zece, acasă, între niște ziduri pustii. — „Nu e nimic”, îmi spun, „o să-mi organizez singurătatea. O să mi-o pun în scenă. Și mă trezesc căutînd, eu febrilitate, în bibliotecă, o carte: **Evreinov „Le théâtre dans la vie”**. Autor al unei piese geniale „**Comedia fericii**”. **Evreinov** a fost negativul lui **Stanislavski**, iar în volumul pe care îl caut și pe care, bineînțeles, nu îl găsesc dezvoltă o teorie seducătoare: toți oamenii joacă teatru. Și animalele. Și obiectele. Sintem proprii noștri actori și regizori, conducîndu-ne, cu o mină sigură, spre marea final: **moartea**. Și mă gândesc din nou la **Cristofor** al meu, la acest hystriion absolut, aflat, permanent, pe scenă, atît de orbit de reflectoare, că nu mai observă un mic amănunt: că **Emma** și **Anca** seamănă ca două picături de apă, că amîndouă nu sint decît proiecția minții lui. Dar dacă seamănă ca două picături de apă, îmi spun, înseamnă că amîndouă rolurile trebuie să fie interpretate de aceeași acrită, care, cu aceeași înfățișare fizică, e obligată să fie cînd soție, cînd iubită, cînd timidă și anodină, cînd strălucitoare și fascinantă, cînd resemnată sub jugul unei căsnicii obosite, cînd femeia dorită, făgăduind toate fericițiile. S-a aprins în capul meu un reflector, cit un soare: rol dublu. **Sigur**, îmi va pune niște probleme tehnice care cer virtuozitatea unui iluzionist, fiindcă femeile nu trebuie să se întîlnească niciodată, pentru că intrările și ieșirile lor din scenă cer o precizie de cronometru, dar pariul mă ispitește și mă așez la lucru.

17 martie 1962. Scris fără întrerupere noua versiune care mă face atît de fericit că binecuvîntez scandalul făcut de M. **Comedia**, „vodevilul”, a căpătat o altă profunzime, pe care atunci cînd am început, în glumă, piesa, nici n-o bănuiam. La zece seara telefon de la M. — „Cum stai cu piesa?” — „Terminată”. — „Jură-mi”. — „Jur”. — „Londra e superbă dar miine sint acasă”.

18 martie 1962, seara. M. e în fotoliul ei, eu în al meu, citesc piesa. M. ascultă, ride, aplaudă, plînge. „Te ador. Cînd începem repetițiile? Cînd dăm premiera?”. Ca să nu o dezamăgesc, fiindcă o văd fericită, tac. M. nu știe că abia de aici înainte începe munca, de ocnă, la replică.

AUREL BARANGA ■

MEMORIILE MELE

ultima oară, în 1951 la Pekin. Făceam parte dintr-o delegație guvernamentală, venită să semneze un acord cultural. Toată călătoria respectivă îmi apare, azi, ca o halucinație, cum o descrie **De Quincey** și o comentează, tulburător și tragic, **Baudelaire**. Într-un sicriu sburător, cu escale interminabile prin aeroporturi îndurerate, amenințați să nu mai piccăm din cauza cetii — cuvîntul „tuman”, auzit la megalofane, n-am să-l uit niciodată. — decolări precipitate, aterizări neprevăzute la Kazan, în republica tătarăscă, la Novosibirsk, Ulan-Bator, Baikalul, sub noi, un ocean înghețat, increment în crește uriașe, o lună, rîniță, la hublou, rosie și de zece ori mai mare decît cea știută și, în sfîrșit, China, continent fascinant. De la zidul ei, care mi s-a părut, toată viața, o poveste, pînă la minunile de la Hanceu, totul mă pune într-o stare de uimire. Dar nici una atît de absolută, ca perplexitatea în care am fost aruncat în ultima seară. Dineu oficial, de adio, la Go Mo Jo. La masa rotundă, dominată de samovarul tradițional, sint așezat între un chinez de vîrstă incertă, mare personalitate culturală, în stînga mea, și R., în dreapta. Chinezul nu știe nici un cuvînt străin și eu, bineînțeles, nici o vorbă chineză. Și, atunci, ca să-mi fie agreabil, chinezul se întoarce, din cînd în cînd, spre mine, și-mi zîmbește cuceritor, cu toată fața lui ușor încrețită. Și tot de atîtea ori, ca un răspuns, mă întorc spre el și îi surîd tandru. La al zecelea fel, nenumărate crustacee scoase, cu bețișoarele, din samovarul în flăcări, îl văd pe chinez incendiat de o lumină fericită. Se întoarce spre mine și îmi spune: „**Cluj**”. Era singura vorbă românească pe care o știa, incintat să mi-o comunice. „**Cluj**”, zic și eu, multumit că putem discuta și adaug: „**un oras în Transilvania**”. Dar în aceeași clipă, R. îmi face semn cu piciorul pe sub masă și îmi șueră printre dinți: „**nu trebuie dat amănunte**”. Marele nostru noroc este că povestite, astăzi, asemenea nebunii: să nu divulgăm secretul că în Transilvania există orasul Cluj, nu le crede nimeni. R. a venit la Mogoșoaia: „să scriu un roman”. Mi-a pierit pofta de cafea și de cele două ouă la pahar, comandate, și fug în cameră. Mă trîntesc pe pat, cu ochii în tavan, incapabil să mă eliberez de imaginea lui R. Și, oricît ar părea de curios — deși scriu un vodevil, pe care l-aș fi vrut grațios ca un cadru, ușor desuet, ca o fișie de mătase din rochia de bal a bunicii, — obsedat de R. și de alții ca el, figura lui **Cristofor** îmi apare într-o altă lumină. **Cristofor** nu e un flecar, într-o permanentă stare de ebrietate verbală, e un caz mult mai grav. Face parte dintr-o categorie de oameni care se privesc, neconștienți, într-o oglindă fictivă. Dar o oglindă care nu le răsfrînge, cu fidelitate, chipul, ci o altă imagine, așa cum ar fi vrut ei, cum ar fi visat ei să arate lumii. Și cu vremea, tot contemplîndu-se în această oglindă din spatele frunții lor, cele două imagini, cea reală și cea imaginară, se contopesc, ca să nască o a treia, monstruoasă, definitivă și socială, purtată cu sinceritate și consecvență. Există în „**Dybbuck**” o parabolă de o mare frumusețe. Comentatorul tragediei îl duce pe unul dintre eroi la o fereastră — „Ce vezi?” îl întrebă. — „Oameni”. Apoi îl silește să se privească într-o oglindă. — „Acum ce vezi?” — „Pe mine”. — „De ce?” întrebă, din nou, comentatorul, „și la fereastră e sticlă, și aici e sticlă. De ce în oglindă te vezi doar pe tine? Să-ți spun eu: fiindcă oglinda are argint, și ori de cîte ori apare argintul nu te mai vezi decît pe tine”. **Argintul contemporan** se numește **Puterea**.

cuminte, **Cristofor!**, inutil, orice argument se lovește de un zid. Mă aduce într-o asemenea stare de exasperare, reală, fiindcă de obicei, exasperările noastre sint simulate, că iau manuscrisul, îl rup în bucățele, și ca să nu existe nici un dubiu, le arunc în closet și trag apa. Bineînțeles că nu mai mîncăm, ne culcăm, eu, în partea mea, M. la capătul celălalt pe o muche de cincisprezece centimetri, incît mă întreb cum de nu cade din pat. Miine dimineața la nouă M. pleacă pentru zece zile la Londra.

11 martie 1962, ora cinci dimineața, după o noapte de iad. M. doarme cumînt, cu tot părul în ochi, ai jura că nu respiră, și tot pe muchea ei de pat, de cîtiva centimetri. Din nou chinuit de coșmarul meu, același în schema lui fixă, modificat doar în amănuntele exterioare, ale decorului. Eram cu M. la D. R., la sfîrșitul unei vizite și plecam acasă. Ușa apartamentului care dă în stradă era deschisă, M. a ieșit înainte, eu am întîrziat, o clipă, ca să-mi iau pardeziul din cuier. Cînd am ieșit și eu, am zărit-o pe M. departe, la capătul unei străzi lungi. Alerg după ea, dar M. a cotit-o la dreapta. Cînd ajung la colț, o altă stradă lungă și M. nicăieri. Alerg pe o stradă pustie, ca într-un tablou de **Chirico**, văd o mașină, un automobil tip 1890, deșcapotabil, cu un sofer care stă teapăn, ca un vizitiu. Vizitiul vorbește ungrește, nu vrea să plece, îl implor să pornească, dar mașina se mișcă de parcă ar înainta cu zece metri pe oră. Cobor, încep din nou să fug, sint într-un soi de bazar oriental, cu tarabe pe care se văd fructe ciudate și coliere de chihlimbar, caut să-mi tai un drum prin viermuiala de oameni care mă privesc, ostil și strigă la mine, am ieșit, în sfîrșit, și am ajuns într-o piață în care e adunată o multime imensă, la un miting. Încerc, din nou, să mă strecur printre oameni, văd două uriașe portrete: **Gheorghii Dimitrov** și **Vasili Kolarov**, „sint în Bulgaria”, îmi spun „la Russe, aproape de casă, ajung și pe jos”... Ce este ciudat: în nici un cosmar de al meu n-am reușit s-o găsesc pe M. Visele mele n-au happy-end.

Noua generație la start

Din nou despre plantele medicinale

Pare-se că lumea de pretutindeni se reîntoarce, mai ales în ultima vreme, la apa limpede și tămăduitoare a unui izvor dat pînă nu de mult uitării.

Așadar, dat fiind interesul major pe care îl suscită la ora actuală, în întreaga lume, plantele medicinale și dată fiind cererea mereu sporită, de la an la an, de plante medicinale, revista Flacăra, ca și alte publicații, a atacat — ca să ne exprimăm ca atare — printr-o suită de articole, problemele acestui domeniu. Am prezentat pînă acum o parte din cercetările științifice ale specialiștilor noștri care se străduiesc să transpună în cultură organizată cele mai importante plante din flora spontană, sau se străduiesc să obțină soiuri ameliorate de plante cu o ridicată acțiune terapeutică. Am informat și am salutată la timpul potrivit înființarea Trustului „Plafar”, care a preluat toate problemele legate de cultivarea, recoltarea, achiziționarea, prelucrarea și desfacerea către marele public a plantelor medicinale. Am întreprins raiduri și am consemnat diverse păreri culese în magazinele, mai exact spus farmaciile specializate în vânzarea plantelor medicinale. Dintre reportajele noastre dedicate acestei teme nu a lipsit prezentarea amănunțită a întreprinderii „Plafar” din Capitală, locul unde florile din poienile și pașistele întregii țări și-au dat parca întâlnire. Am fost bucuri să constatăm că o astfel de activitate, aparent mărunță, presupune organizarea și îndrumarea competentă, tenace și exactă a unui mare detașament de oameni, cei mai mulți dintre ei cuceriti de nobila menire a muncii lor.

Conform unei mai vechi promisiuni, revenim cu noi amănunte din viața acestei mici agriculturi. Iată aici considerațiile tovarășului Ion Cherecheș, șeful centrului Plafar din județul Sălaj:

„Într-adevăr, se poate vorbi, mai ales în ultima vreme, despre o mică agricultură a plantelor medicinale. Menta, cornul secării, macul, muștarul și chiar banala rapiță sînt numai cîteva din plantele care s-au instalat pe hectarele cooperativelor. Se subînțelege că plantele respective, necesare atât industriei farmaceutice, cât și industriei alimentare, sau chiar și industriei chimice, sînt deosebit de rentabile, altfel cooperativii nu le-ar fi inclus în preocupările lor. Să vă dau doar un exemplu; dintr-o suprafață de aproape 200 de hectare, răspindite în tot județul, pămînt nu neapărat arabil, mai degrabă un pămînt de fineturi și pășuni slabe, noi trebuie să obținem în acest an o producție de 1.200.000 lei. Avem însă un necaz. Ponderele în cifre de plan o deține macul, o plantă de cîmpie joasă, ori noi nu avem în județ prea multe terenuri de acest fel. Dacă pe cele 170 de hectare repartizate macului am fi cultivat numai cornul secării, care la noi crește cu un conținut de alcaloizi de 0,5 la sută, față de conținutul de 0,2 la sută, cu care se achiziționează, sau am fi cultivat muștarul, care crește mai ales în această zonă deluroasă, pentru că face parte din familia rapiței, cred că alte ar fi fost rezultatele obținute din cultura plantelor. Îmi asum, desigur, afirmațiile, care au la bază părerile inginerilor agronomi Ioan Tomuță și Andraș Deac de la C.A.P.-Dioșod, unde avem 79,5 hectare cu mac, care nu prea se ridică, și 41 de hectare cu muștar, care se simte ca la el acasă. Foarte bine merg culturile la C.A.P.-Rus, unde avem 10 hectare cu cornul secării și 5 cu mentă. Trebuie neapărat să menționez că foarte bine ne înțelegem cu oamenii din Rus și mai ales cu inginerul Ioan Coriș, cu care am început aceste culturi acum 8 ani de zile și care a reușit să-i învețe pe oameni munca deosebită care se cere la cultivarea acestor plante. La fel de bine ne înțelegem și cu C.A.P.-Românași, unde împreună cu elevii conduși de profesorul Ioan Pop am făcut prima prășilă la cele 6 hectare ale microfermei de mac. Dincolo de acest necaz, ar mai fi și faptul că ne lipsesc aproape cu desăvîrșire erbicidele. Culturile, mai ales în această perioadă, de asalt contra ierburilor, se înăbușă.”

Aflată la început de drum, cultura plantelor tehnice și medicinale mai cunoaște, după cum se vede, unele neconcordanțe care, fără îndoială, vor fi depășite, anulate, poate chiar în viitoarea campanie a micii agriculturi. Comparînd însă

producția valorică globală a plantelor din cultură, acei 1.200.000 lei, cu producția valorică globală de 2.800.000 lei, cit se va obține prin recoltarea plantelor din flora spontană, vom vedea că, deocamdată, accentul încă mai cade pe munca migăloasă a oamenilor care cutreieră pădurile, pașistele și poienile județului Sălaj în căutarea celor 80 de sortimente de plante, cum ar fi florile de podbal, traista ciobanului, feriga, frunzele de mesteacăn, sulfina, albăstrelele, florile de păducel, sunătoare și mușetelul, dar mai ales măcieșul care din totalul celor 700 de tone de flori din flora spontană deține, ca plan, locul întâi, prin cele 350 de tone ce se cer a fi culese.

„Anul trecut așa fi spus — continuă tovarășul Ioan Cherecheș — că sarcinile noastre de achiziție din flora spontană sînt exagerat de mari. Numai că anul trecut au fost alte planuri, mult mai mici, iar anul acesta sînt cele pe care le-am expus și pe care, fără doar și poate, le vom realiza, ba chiar le vom și depăși. Și cînd spun asta mă gîndesc la noua listă de prețuri care trebuie să ne sosească din zi în zi, pînă la sfîrșitul lunii. Ce înseamnă pentru noi noua listă de prețuri? Am să dau un exemplu. Acum cîteva ani achiziționam aproape 5-6 tone de păducel. Anul trecut, dacă am adunat o tonă și jumătate. De ce? Pentru că un culegător îndemnat reușește să strîngă într-o zi cam 5-6 kilograme, pe care, timp de două zile, le usucă și apoi le predă la prețul de 20 de lei. Avea oare omul interesul să culegă plante? Dacă nu aveai altă treabă, dacă erai bătrîn sau copil, poate că da. Dar omul în vîrstă și în putere caută de lucru în altă parte, acolo unde cîștigă cel puțin de patru ori mai mult. La fel, aceleași greutăți le avem și cu florile de podbal. Culegeai cam 25 de kilograme pe zi, le uscai, rămîneau cu 5 kilograme și le aduceai la centrul de achiziție unde cîștigai aproape 30 de lei pe zi. Asta însemna o zi de muncă! Nu mai vorbesc de frunzele de mesteacăn, foarte căutate la achiziție, dar care, ca și traista ciobanului, aveau un preț de numai 2 lei! Se subînțelege, cred eu, că toate aceste greutăți cu care ne confruntăm mai ales în ultimii ani, au fost depășite, noua listă de prețuri la achiziția plantelor medicinale va favoriza desigur, intensificarea activității noastre.”

Ne aflăm, cum s-ar spune, într-un moment propice privind dorința noastră de-a avea la dispoziție, în farmaciile sau magazine specializate, cit mai multe și mai diverse plante medicinale, moment pe care îl consemnăm cu satisfacție, dar Ioan Cherecheș a ținut neapărat să aducem în discuție și următorul aspect: Nu trebuie să credem că prețurile noi vor rezolva definitiv problema mobilizării forței de muncă. Mă gîndesc că, în timpul vacanțelor de vară, printr-o perfectă organizare în ceea ce privește mîncarea, cazarea și asistența medicală, să organizăm în principalele bazine de floră spontană cîteva tabere de elevi, pionieri și uteciști. În așa fel trebuie să le organizăm, încît copiii să se simtă la fel de bine ca și la bunicii de la țară. Să nu le lipsească nimic, nici timpul de joacă și întreceri sportive, nici filmele de desene animate, nici focurile de tabără, nici activitățile culturale, nici concursurile de toate felurile. Munca să fie cu adevărat o plăcere, o distracție, dar și o îmbogățire a cunoștințelor în domeniul științelor naturale sau în domeniul farmacologiei populare. Care părinte, mă întreb eu, nu și-ar lăsa copiii să participe la astfel de acțiuni în aer curat, în sinul naturii?!”

În ceea ce ne privește, considerînd că ideea poate să prindă contur concret chiar în răsîmputul rămas pînă la începerea vacanței mari a tuturor elevilor, vom fi prezenți, mai mult ca sigur, la o astfel de tabără.

VICTOR NIȚĂ ■

Ghici cînd vine camionul cu butelii?

La un ceas însoțit de prînz ne deplasăm cu mașina pe șoseaua care leagă, printre vîile mînoase de la Greaca, Oltenița de Giurgiu. Înainte de intrarea în satul Dăița, comuna Daia, observăm de o parte și de alta a benzii de asfalt picuri de oameni tăifăsuind, bărbați și femei, bătrîni și tineri, copii, alături de care se rînduiesc o sumedenie de butelii de ara-

gaz. Depășim primul grup, format din 6 oameni, îl depășim și pe al doilea, în dreptul celui de-al treilea oprim, lăsîndu-ne lămuriți de Tudor Mătușă, venit în satul natal în ziua sa liberă, primită de la Biofarm, unde lucrează ca pompier. Ar fi avut, firește, multe lucruri de făcut în bă-tătură, dar a trebuit să le lase, înființîndu-se aici din zori, de pe la ora 6, ca să pîndească mașina cu butelii. Acum a trecut de 12, iar camionul mult așteptat nu se vede, nici nu se știe dacă va veni sau nu, au fost cazuri cînd au petrecut și 3 zile pe marginea șoselei, fără nici un folos. În vreme ce elevul de elementară Marin Simion se hotărăște să-și omoare timpul desenînd cu creta pe asfalt, bineînțeles o mașină, bunica sa, Gherghina Simion, femeie trecută de 70 de ani, se hotărăște să ne spună că a venit pînă aici, cale de mai bine de un kilometru, cu butelia în spinare, dar că nu i-ar părea rău de efortul asta dacă ar reuși măcar să-și umple butelia. Dar nu e nimic sigur, zice, iar vecinele dinsei, Cornelia Ștefan, Aurica Cucu și Elena Gîrbăceanu, confirmă, ultima adăugînd că, de fiecare dată, e mare chin cu umplutul buteliilor, că s-a desființat centrul care era în sat și că oamenii sînt obligați să bată drumul pînă la Daia. Dar nici acolo nu se descurcă după nevoie, căci întii sînt satisfacute cererile localnicilor și, în funcție de posibilități, cele ale celor veniți, cu buteliile în spate, din așezările vecine, de la Dăița, Ploșoru și așa mai departe. Butelia pe care o vedeți aici goală, o auzim, am încercat-o la Daia, dar numai în cea de-a cincea venire în care am ajuns acolo. O grămadă de timp pierdut, o grămadă de nervi.

Dar oamenii pe care i-am văzut mai spre Oltenița de unde sînt?, întrebăm.

Tot de-ai noștri, din Dăița, numai că ei au avut mai multe puteri și s-au dus mai departe, să ne-o ia înainte. Dacă o veni mașina, dac-o avea butelii și dac-o avea soferul chef, ei le schimbă sigur.

Cam cîți cetățeni au butelii în sat? Noi trîim bine, tovarășe, butelii are tot satul, dar cu încărcatul lor e mare belea.

Și dacă nu vine mașina, ce faceți? Ne proșăpim și miine aici, și poimîine, stăm în șosea pînă umplem butelia, căci fără butelie nu putem face mîncare, iar bărbații și frații noștri sînt la cîmp, la C.A.P., ori la vie, iar lor le trebuie o mîncare caldă după o zi de muncă.

Situații similare întîlnim pe tot drumul pînă aproape de Giurgiu. Oameni veghind butelii și privind în zare după o mașină care nu mai vine. Înfrîșînd acest reportaj forurilor în drept să rezolve, cit mai urgent, situația, o facem convingși că grija față de om, realitate de primul plan a vieții noastre, trebuie să se manifeste și la Dăița și Ploșoru, în județul Ilfov, ca peste tot în țară, întelegînd prin grija față de țărani ce ară pămîntul patriei și plămădesc piinea ei și grija față de buteliilor lor.

Așteptăm punctul de vedere al organelor respective și, mai ales, așteptăm soluționarea problemei.

EMIL NEGOIȚĂ ■

Despre senzațional

În mentalitatea comună precum și în limbajul curent, cuvîntul **senzațional** este definit în **Dicționarul limbii române** astfel: „care impresionează puternic, uimește, emoționează, care interesează în cel mai înalt grad” (ultima parte a definiției ni se pare inadecvată) este pus, todeauna, în legătură cu un fapt sau un eveniment ieșite din comun, care șochează și violentează obișnuitul, impunîndu-se prin efectele puternice asupra sensibilității noastre, provocînd „senzații” tari de unde și sorginta etimologică. În literatură, cinematografie, mentalitatea s-a convertit în gen, uneori cu prețul comercializării, ceea ce a dus la romane ori filme senzaționale, a căror performanță produce, printr-un fel de sciziparitate sui generis, victime printre infarctoiți. Dar ignorînd această excrescență, de care notiunea în sine nu poate fi culpabilizată, să vedem dacă nu cumva la mijloc se află, cum se-ntîmplă de atîtea ori, o eroare, o optică precară preluată, fără discernămint, din reflexele comune bazate, nu o dată, pe observația ori impresia de epidemie și nu pe straturile de adîncime ale fenomenelor și actelor umane. Prin urmare, dacă din cele un sfert de milion de autovehicule ce circulă zilnic pe arterele, limitate totuși, ale unui mare oraș (este și cazul Bucureștiului) două s-au ciocnit producînd victime, faptul pare **senzațional**; dacă din cele cîteva mii de avioane care străbat, zilnic, cerul, mîrgînit totuși al planetei noastre, se produc circa 10-12 accidente pe an, faptul pare, de asemenea, **senzațional**; dacă din miile de blocuri ce sfidează legile gravitației prin înălțimea lor unul se prăbusește, evenimentul intră în categoria senzaționalului: dacă din miile de alpinisti ce escaladează piscurile ametoitoare ale munților unul singur cade, întimplarea îmbracă forma senzaționalului. Ceea ce se observă, de îndată, este legătura dintre senzațional și dramatic. Intră în perimetrul noțiunii exclusiv fante de zămoase, care ne impresionează prin tragismul lor, chiar dacă uneori, prin extensie, în exprimarea curentă, putem socoti și un fapt tonic, ca de pildă o victorie surprinzătoare, drept „senzațională”. O a doua observație constă în strînsa relație dintre senzațional și excepțional, acesta din urmă mai ales cu sensul de rar, de accidental, de excepție de regulă. Căci senzaționalul, prin frecvență, își pierde înțelesul și, de pildă, într-o stare de beligeranță prăbuseră unuia sau mai multor avioane, zilnic (ca să folosim un exemplu deja furnizat mai sus) nu mai impresionează pe nimeni.

Mi se pare însă că senzaționalul, **faptul impresionant de adîncime**, este tocmai cel rămas în afara sferei mai-nainte descrise. Astfel că propunem un **senzațional à rebours**. Reluînd exemplele folosite mai sus nu vi se pare că, de pildă, e mai senzațional faptul că dintre miile de avioane care zboară zilnic toate ajung unde și-au propus, aproape fără, nici un accident? Și nu vi se pare că sfertul de milion de automobile, un adevărat fluviu metalic pe roate, circulă totuși cu o mare precizie? Sau că miile de alpinisti escaladează, zilnic, înălțimile pe unde ajung doar acvilele? Nu este, oare, **senzaționalul de fiecare zi**, cum bine a fost numit de un mare reporter și scriitor, adevăratul senzațional? Iată un subiect de meditație.

POMPILIU MARCEA ■

Îți jur că nu mai beau

Intre clasic și baroc (XXVII)

Delacroix Tigrii

De ce-l compară Van Gogh pe Delacroix cu măslinii? Artă romanticului francez n-are răbdare. Nici blindete. Fructele ei sint strălucitoare și crude, parfumate și sălbatece. Poate, Van Gogh se gîndea la felul cum strălucește frunza măslinilor la amiază și în amurg... În schimb, mi se pare excelentă comparația lui Odilon Redon: „Cînd l-am văzut pe Delacroix în 1859, era frumos ca un tigru”. Dacă vom privi autoportretul aflat la Lufru, îi vom da dreptate. Un amestec de frumusețe și cruzime învâluie acest obraz care seamănă cu al lui Byron, acești ochi tenebroși, arzători (chiar dacă nu mai regăsim privirea insuportabilă din portretul făcut de Géricault lui Delacroix la douăzeci de ani), această gură amară și disprețuitoare, acest aer neliniștit, straniu și aproape exotic care îmi amintește tigrii desenați de el și mai ales Tigru regal...

Cei care l-au cunoscut îl descriu ca un perfect om de lume. Elegant, cu o conversație strălucită, știind să placă și să adopte o atitudine de prinț romantic. Dar aici, în autoportret, îl bănuim mlădios și nervos ca și tigrii pe care-i pictează. Pare să facă el însuși parte din „rasa inflamabilă” a poezilor, cum îi caracterizează undeva, și e cel mai în măsură să evoce orgii sardanapalice, să picteze cu nervii arși de febră Masacrul din Chios și să freacă în fața trupului unui leu ca în fața unei idei. Iar asemănarea cu un tigru frumos e cu atât mai inspirată, cu cât ea se potrivește și picturii lui Delacroix. Ea are aceeași mindrie, aceeași unduire, aceeași forță.

Pictura e un pod zvîrlit între suflete, declara el. Recitindu-i cuvintele, mă gîndesc că spre sufletul lui Delacroix nu există decît acest singur pod: pictura sa. Tigru umbra prin saloane cu aerul unui gentleman. În atelierul său, însă, masca mondenă cade. În clipa cînd ia penelul în mînă, în inima lui vîiesc dezlănțuite pasiunile. În trupul său fragil și delicat se aprinde un foc violent. Obiectele pe care le privește ochiul pictorului își pierd calitatea de obiecte și devin pradă. Un vis, un sentiment, o idee, toate sint o țintă în jurul căreia dă tircoale, apropiindu-se agil, fremătînd de nerăbdare, simțînd gustul victoriei, pîndind cu ochii săi negri și intenzi să nu-i scape pradă. Și în cele din urmă, el se năpustește asupra subiectului ca pantera care într-un tablou al său atacă un cal.

Și cu aceeași pasiune pictează tigri și flori. Și cu aceeași violență pictează un masacru sau un cal speriat de furtună. El umbla printre modelele sale febril, iubește misterul, parfumurile grele și culorile excesive, visează cai neîmblinziți, beți de furtună și de panică, deșteaptă leii din deșert, îi scutură din somnolență și face să se aprindă în privirile lor cruzimea, minia și teama. E gata să sfîșie pradă asu-

pra căreia se oprește, s-o însingereze pentru a-și înmuia penelul în singele ei și pe urmă s-o picteze cu propriul ei singe. Roșul său ezită, dar ezită numai între singe și flacăra și uneori în același incendiu al culorii se întînesc și singele și focul... O cruzime tristă și o sălbăticie tandră îl împing să picteze masacre și revolte romantice în care descoperă, în aceeași clipă, marea și disperarea. Apoi o melancolie ciudată îl copleșește și-l aduce în fața lui Hamlet. Reia de la capăt dilemele și pentru a scăpa de ele tigrul renaște.

Și astfel, pictura lui Delacroix este un continuu amestec de mister și singe. De melancolie și cruzime. De grandoare și durere. De pasiune și orgoliu. De cavalcade și singurătate. E mai puțin filosof decît Rembrandt, dar mai pătimăș. Mai puțin fastuos decît Rubens, dar mai mîndru și mai enigmatic. Și mai neliniștit decît toți. Are înfrigurarea lui Michelangelo și pasiunea lui Tintoretto. E retras și delicat în viața de toate zilele, dar cînd pictează nimeni nu se roagă în pinzele lui, pentru că în viziunea lui totul trebuie să fie cucerit.

Acest tigru e un colorist. Un colorist care, cum spune Elie Faure, pune culoarea să urle, să suspine, să ridă, să cînte, să ezite, să se prăbușească și să urce din nou. O melancolie necruțătoare ne pîndește din pinzele lui. E modul lui Delacroix de a subjuga. Fără menajamente. La lumina unui singur gest uneori. Aproape fără voie trecem pe lângă care ne leagă de sufletul lui. Și iată-ne amestecați printre leii care se luptă cu vinătorii lor. Și iată-ne privindu-i pe cruciații intrați în Constantinopol și descoperind că pictorul îi învinge pe învingători prin tristețe și oboseală; armurile atîrnă pe ei la fel de greu ca ideea războiului.

Desenul său e aproape totdeauna elastic, ușor șovăitor pentru a îngădui culorii să nu se lovească de el ca de un perete rigid. Sau, după expresia lui Baudelaire, desenul nu este la Delacroix „o cămașă de forță”. Iar culoarea este mai ales ceea ce s-a numit o culoare morală. Ea nu povestește cum arată lumea, ci cum o simte pictorul. Acest pictor la care și homarii arată că niște lei adormiți pe nisip și care intră ca un tigru în grădinile unde clasicismul așezase statui liniștite și trandafiri raționali, descoperindu-ne posibilitățile și riscurile pasiunii. Dacă Rousseau i-a dăruit romantismului re-mușcarea, Chateaubriand nisipurile Orientului, Novalis nopțile, Gérard de Nerval melancolia, Leopardi un mormînt, Byron pe Prometeu, Eminescu luceafărul, Lamartine regretul, Hugo sabia, Scott aventura, Keats durerea, Chopin visul, Baudelaire parfumurile otrăvitoare, Wagner tunetul, de Musset suspinul, Daumier baricada, Delacroix i-a dăruit mai ales pasiunea. Pictura lui consacră triumful pasiunii asupra formei... Nu se citează nici un nume de femeie care să-l fi înflăcărat ca Beatrice pe Dante sau ca Laura pe Petrarca. (Oare acest tigru solitar n-a cunoscut nici o dragoste mare? Giraudoux pretinde undeva că bărbații făcuți pentru dragoste ar trebui să fie cei care au timp să se bucură și să sufere, or el n-are vreme decît pentru pictură.) Dar retras în birlogul singurătății sale, adîncă obiectele, peisajele, arborii, caii, cerurile în furtună, neliniștite și arse de febră. Și de fiecare dată e limpede că-și iubea pradă. O înșăfa pentru a o restitui naturii în toată marea ei. E, de altfel, visul acestui tigru nervos și fîrav care transformă tot ce atinge în pasiune. Delacroix trăiește prin pictura sa, iar viața sa nu face decît s-o urmeze și s-o servească...

OCTAVIAN PALER

Arte plastice

Un artist din provincie: Sorin Ilfoveanu

Dacă pianul cunoaște virtuozii la vîrsta prunciei, e sigur că Sorin Ilfoveanu a fost de foarte timpuriu un pictor bun. El împlinește, la maturitate, toate promisiunile juneții și, în plus, peste darul de subtil colorist, arată mari calități de constructor. Îmi amintesc cîteva picturi văzute, în urmă cu douăzeci de ani, într-o expoziție școlară. Era o selecție a talentelor precoce din toată țara și, între ele, unul care m-a uimit. Vedeam, deci, trei tablouri de conceptii și o execuție fără ezitări. Mai tirziu, cunoscîndu-l pe Ilfoveanu, am regăsit în atelierul său, emoționat, una din acele picturi de a căror soartă nu încetam să mă interesez.

L-am găsit complet, sigur așezat în tipare. Artistul este preocupat cu osebire, de trei teme. Pictează naturi statice cu obiecte puține, în care unele accente de alb, verde și roz vin ca pietre prețioase în monturi de platină. Mai pictează compoziții de toate dimensiunile, cu muzicanți și un public sărac. Este, de fapt, nu tema veche a muzicii, ci aceea tragică, însoțită de tristețe și grotesc, de meditație și înălțare sufletească, de mizerie și sublim a soartei de menestrel. Peisajul românesc, înțeles în felul esențializat al marelui meșter pictor Ion Andreescu, dar cu experiența unui secol de artă foarte frîmintată, constituie a treia temă. Un peisaj unic. O margine de crîng, compact ca o ceață întunecată, o casă albă și solitară în coasta crîngului, o câmpie care se prăvălește spre privitor. Peisajul vorbește cu înfinit alean de capătul timpului, de dulceața dureroasă a singurătății, de prezența grea, dar mintuitoare, a naturii. Este interesant că efectul hotărît modern al pinzelor sale stă pe niște mijloace de expresie pe care ne-am obișnuit să le numim clasice. O dovadă că arta picturii începe cu fiecare spirit, ales, că deși totul pare spus, rămîne încă totul de spus.

Sorin Ilfoveanu este și un desenator de rasă. Grafica lui ne oferă spectacolul unui desen sagace. Liniile tale suprafața hîrtiei ca lama unei săbii suedeze aerul. Auzim parcă mișcarea frenetică a creionului. Un artist în stare să reia la infinit o idee, să-l găsească mereu rezolvări pasionante, să scoată din întinderea brună a unor mari suprafețe, în care pasta abia trădează mina artistului, viață, multă viață. Sorin Ilfoveanu nu este un tenor al picturii. El este un gînditor. De puține ori am avut, ca înaintea operei lui, siguranța că vîd tablouri destinate muzeului.

TUDOR OCTAVIAN

Cronica spectacolelor

Umbrele neverosimilului

Două ore de pace, piesă de Dumitru Radu Popescu. Un scurt armistițiu pe unul dintre cîmpurile de luptă ale războiului independentei. Un ofițer turc îl caută și-l găsește pe un ofițer român, pe care-l cunoștea din tinerete; apoi, turcul îi propune românului, nici mai mult nici mai puțin decît, în schimbul vieții fiului său căzut prizonier, să renunțe la continuarea războiului. De parcă trebușoara asta depindea de cei doi ofițeri. Întîmpierea se petrece într-o piesă scrisă frumos și a cărei reușită am consemnat-o — cu bucurie — în cronica de săptămîna trecută. Numai că textul ei e lezat de neverosimilitatea pretextului ei. Și-i păcat!

Răfuiala, piesă de Ștefan Berciu, regizată cu mult suflu regizoral de Magda Bordeianu, în scenografia gîndită lucid și realizată dur artistic de Mircea Ciobanu, pe scena Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani. Unul dintre numeroasele procese nedrepte care au urmat răscoalei drepte a tîrănilor tragediei de la 1907. Ipostaze individuale ale unei tragedii colective: un tîran condamnat la moarte; un soldat care, foarte omenește, nu poate să-l impuste; un tîran care își pierde mintile; un învățător care își alătură conștiința și viața cauzei tîrănilor părinți: o tîrăncă, mamă și soție, care-și pierde fiul și bărbatul. O piesă și un spectacol care, după 70 de ani, reconstituie, cu un dureros dramatism, întîmplări posibile, ba chiar tipice pentru acele vremuri. Numai că, iar, continuumul dramatismului e știrbit, e întrerupt de fapte neverosimile. Și, iar, îi păcat!

Un boier își impușcă — așa, chiar cu dezinvoltură — fiică, pentru că ea e în amor cu învățătorul propagandist al sămîntei răscoalei; pentru că a prins-o ducînd unor răsculați niște făină de păpușoi

furată din ce a furat el tîrănilor; și deci, pentru că, trecînd, ea, de partea cealaltă, îl va face de rusine în fața celorlalți boieri. Un judecător e înfățișat, de către autor, ca un incult strident, ca un gă-găuță, ca un imbecil care-și proclamă singur și public, chiar acolo în sala de judecată, chiar atunci în timpul procesului, chiar așa în fața publicului, subiectivismul său de clasă, care își clamează — el, judecătorul — părtinirea.

În Procesul Horia, Al. Voitin — dramaturg și jurist care a înțeles că tîrăni nu s-au bătut cu niste caricaturi și că tragedia nu poate fi amestecată cu satira, decît în starea rafinată și inteligentă a ironiei amare — a creat și i-a opus lui Horia un personaj, un judecător de o formidabilă forță, de o perfidă viclenie, de un rasat intelectualism, de un adînc tănuț subiectivism, de o cumplită periculozitate. Pentru că numai față de un asemenea personaj, victoria lui Horia putea dobîndi realele sale proporții. Invers, vigoarea și consistența rolului, a partiturii avocatului (beneficiară și a unei interpretări actoricești tot vigoase), din piesa lui Ștefan Berciu, se rarefiiază din pricina adversarului, a judecătorului, pricînit ca personaj, ridicol ca personalitate.

De fapt, asta am vrut să spun: că neverosimilul e verosimil, și chiar creator și cu putere probantă, doar în condiții de metaforă.

NELU IONESCU

Colecții

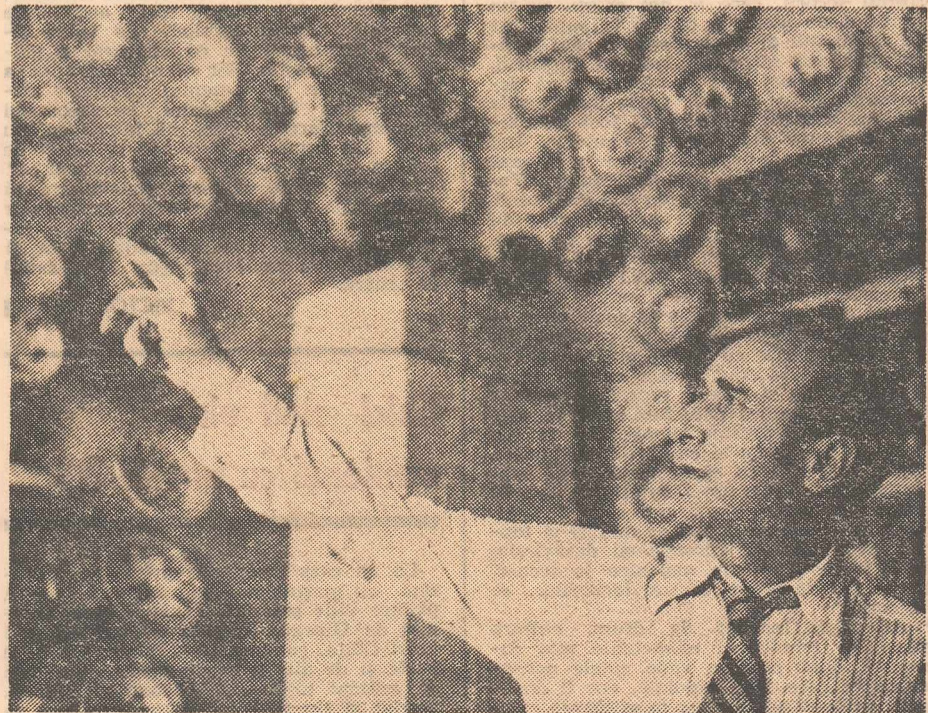
Locul unde se naște veșnicia

Chiar dacă frumusețile acestei lumi sint nenumărate, iar apărătorii lor cită frunză și iarbă, e o lipsă de har să nu poposești în preajma lor ori de cîte ori ai prilejul. De pildă, în preajma judecătorului Pavel Muscă și a soției sale Irina, care, în orașul unde trăiesc, Tîrgu Mureș, în casa unde locuiesc, pe strada Lupeni nr. 17, au întemeiat o splendidă oază unde

întîlnești adunate, evident, cu infinită migală, embleme ale artei populare, ale vechilor meșteșuguri. Dacă vorbele poetei sint adevărate: „Toți venim dintr-un sat / Unii direct, alții trecînd prin părinți”, la fel de adevărat este că unii dintre noi tînjesc toată viața după el și pentru a se simți în largul lor în mijlocul civilizației citadine caută să se inconjoare de obiecte care să le aducă în memorie, în orice clipă, locul de unde au venit. Ele sint o dovadă a apartenenței la o anumită spiritualitate, un blazon ce adevărește descînderea dintr-un loc anume al acestui univers, de acolo unde s-a născut veșnicia, cum ar spune un alt poet, de acolo unde ai învățat ce este frumusețea și omenia. Cancele, icoanele pe lemn (din anii 1812, 1836, 1848), icoanele pe sticlă, obiectele de cult, furcile de tors, bîtele ciobănești, lingurile și poștile strînse de

cei doi soți, desigur, cu cheltuială și cu pierdere de vreme, din Vălenii de Mureș, Brîncovenesti, Deda, Aluniș, Rușii-Munți, Toaca, Tulgheș, Voșlobeni — odoare ale sufletului în alcătuirea căreia coexistă elemente românești, cele maghiare sau săsești — nu alcătuiesc numai o valoroasă colecție de artă populară, pe care stăpîniți casei din strada Lupeni nr. 17 o arată cu bunăvoință oricui i-ar trece pragul, prieten sau necunoscut, ci atestă dragostea a doi oameni de azi pentru mărturiile lăsate de epoci apuse și pentru o artă și un meșteșug ce se vor pierde poate cu trecerea vremii. O astfel de ambianță ce evoacă timpuri de altădată este o proiectare într-o lume din care te întorci cu sufletul mai înțelept în fața rigorilor vieții moderne.

GEORGE MAREȘ

Gică Petrescu:

Simpatia la public de care observ că mă bucur încă socot că nu este un efect al modei retro

Simpla enunțare a numelui său spune multe. Pentru că nu cred să existe în țara noastră vreun iubitor de muzică ușoară care să nu-și lege trecutul de una din melodiile lansate, de-a lungul prodigioasei sale cariere, de Gică Petrescu. Iată motivele pentru care l-am abordat, rugându-l să-și adune gândurile pentru a comunica cititorilor evenimentele, necazuri și bucurii întâmplate de-a lungul vieții sale artistice. Am pătruns cu emoție în apartamentul ce-l ocupă într-un bloc din centrul Capitalei.

Pentru oamenii vîrstnici, mai ales, Gică Petrescu este artistul drag al tinereții lor de altădată. V-aș ruga deci să reinviați farmecul Bucureștiului, cu grădinile de vară și băncile de la șosea, cu birjari îmbrăcați în catifea moșăind în așteptarea cîte unui client.

Emoționante, frumoase amintiri. Grădina de vară, însuflețită de o mică orchestră, este un lucru specific românesc și-și găsește obirșia în plăcerea românului, mare îndrăgostit de natură, și în felul climei noastre, cu primăveri prelungite și veri cu nopți călduroase. Grădina de vară nu e decît noaptea... diurnului la iarbă verde. Orchestra de citiva instrumentiști întreaga atmosferă fără a-l deranja pe consumator ori pe vecin. Grădina de vară mai există și astăzi, însă și-au pierdut din farmecul de altădată, mai ales din cauza orchestrelor prea gălăgioase. Pe vremuri, micile formații ale unui Grigoraș Dinicu, Ionel Cristea, Petrică Moțoi însemnau un fel de „marcă a fabricii”, lumea venind mai mult să-și asculte pe ei decît să mănince. Instrumentele erau reci, adică nebagate în priză, dar pline de poezie. Nu o dată omul necăjit lăsa mititei să se răcescă pentru a cobori o lacrimă pe vioara lui Dinicu, atunci cînd acesta îl cînta romanța preferată. Era epoca corzilor și nu a suflătorilor. Cînd am fost în Canada, acum doi ani, la Montreal am vizitat unul din cele mai mari restaurante și am ascultat cu emoție șase violoniste care, în surdina, nu făceau altceva decît ceea ce făcăm noi acum citeva zeci de ani la București. Trăsura a dispărut din Capitală, dar la Viena am reîntîlnit-o păstrînd încă parfumul timpurilor de odinioară. Astăzi, o plimbare cu trăsura a devenit din păcate un lux.

Mulți dintre partenerii dumneavoastră de ieri au dispărut. Ar fi interesant să evocăm împreună cîteva foste celebrități ale muzicii ușoare.

Mie îmi place să-i zic șansonetă. Mi se pare termenul mai propriu, mai apropiat de repertoriul cîntat de mine și de predecesorii mei. Așadar, pe părintele șansonetei românești l-a chemat Alfred Păgani. Era extraordinar. Niciodată nu se repeta, în fiecare seară era altul, cu toate că repertoriul era cam același. El cînta, în primul rînd, pentru sine și apoi pentru auditoriu, iar de înșelat nu se înșela niciodată. În fiecare seară scruta sala, pune ochii pe un consumator cunoscut, căruia-l închina cîte un catren, spre deliciu și amuzamentul consumatorilor. A urmat apoi Jean Moscopol și după el Cristian Vasile. De cite ori vorbesc despre Cristian Vasile îmi vine să plîng. A fost un foarte mare artist, a ridicat tangoul și romanța românească pe cele mai înalte culmi. Inzestrat cu o voce remarcabilă, cu o prezentă scenică plină de farmec, Cristian Vasile era și ceea ce se numește un bărbat frumos. Aceste avantaje i-au fost, din păcate, fatale. Ultimele zile și le-a petrecut în anonim ca regizor de culise la un teatru oarecare.

— Dacă nu mă înșel, el predă ștafeta lui...

— ...Gică Petrescu, care-și începe activitatea fiind student la Facultatea de drept. Animatorul mișcării artistice de atunci e actualul medic veterinar Eugen Tatulea din Brașov. Este necesară o precizare. Ștafeta, preluată atunci de la Cristian Vasile, e doar un fel de a ne exprima astăzi. El era mare, pe cînd eu îmi îndreptam cu frică privirile spre muzica românească. În lansarea mea ca artist un rol determinant l-au avut radioul și discurile. Apoi au urmat teatrele muzicale care, fără discuție, au însemnat un pas înainte față de radio.

— Înainte de a vă vizita, m-am documentat citind din presa vremii aprecieri și critici asupra activității dumneavoastră artistice. Ce spunea presa? În esență: talentat, amabil, ambițios, bun-simț, serios, exigent pînă la pisălogeală, cu o viață profesională exemplară. Dar zgîrcit. Fără să vreau, v-am schițat portretul.

— Să mă gîndesc. Nu-i ușor, să fi sincer, fiindcă oamenii, cititorii dumneavoastră sint, poate, și spectatorii mei. Cred despre Gică Petrescu că e darnic cu prietenia, că iubeste oamenii, că e sârbitor pînă la sacrificiu. Totdeauna și-a ajutat aproapele, atunci cînd a socotit că merită și a făcut toate acestea nu pentru o recompensă ulterioară, ci pentru că a simțit că așa trebuie să procedeze. Cu mine și cu cei din jur am fost aspru atunci cînd era vorba de risipit bani. Această asprime, această chibzuială mi se trage din tinerețe, cînd, adolescent fiind, am fost nevoit să-mi întrețin familia. A fost un exercitiu pe care nu-l regret, pe care-l recunosc deschis și cu capul sus.

— Repetițiile vă plictisesc?

— Sint un adept acerb al numeroaselor repetiții. Ele sint esafodajul viitorului succes. Sint împotriva improvizatiilor, dar le susțin pe cele ce par spontane pentru spectator, repetate fiind cu asiduitate în culise. Improvizatia de succes este cea gîndită cu niște ceasuri înainte. Un adevărat artist n-ar trebui să accepte nici o apariție în public fără repetiție. Este lipsă de respect față de el și față de tine. Publicul cheltuește bani și timp ca să te asculte. Trebuie onorat.

— Vi s-a întîmplat să apăreți în săli goale?

— Nu o dată. Dar mi-am făcut numărul cu toată seriozitatea. Dacă există un singur spectator în sală, ei bine, acela trebuie onorat. Și, pentru că în meseria noastră puțină amărăciune în suflet nu strică, poate atunci să fi cîntat mai bine. Seriozitatea la repetiții și respectul pentru public le datoresc lui N. Stroe, care are o ținută impecabilă din acest punct de vedere.

— Ultimul dumneavoastră disc cu tangouri românești a apărut într-un tiraj impresionant: 100 000 de exemplare. Cum explicați acest lucru?

— Să dăm Cezarului ce-i al Cezarului și să recunoaștem fenomenul la modă numit retro. Iată deci primul considerent. Apoi tangourile au fost iubite și vor fi iubite datorită liniei melodice liniștitoare. Aici trebuie să-l amintesc cu venerație pe regretatul Ion Vasilescu care a ridicat tangoul pe cea mai înaltă treaptă a cîntecului. Piesele de pe disc le-am selectat singur. Multe din ele sint pentru prima oară impriimate. Cîndva au fost nedreptățite. Orchestra și modernă, multe bucăți beneficiind și de cor.

— Numiți-mi, vă rog, trei compozitori români de referință.

— Vasilescu, Vasilescu, Vasilescu.

— Și apoi?

— Apoi, o mică pauză, pentru a-i enumera pe talentații Dendrino, Fernic, Vasilache-senior. Păcat că sint prea puțin cîntați, pentru că unele cercetări sociologice au arătat că tineretul, pe lingă muzica specifică vîrstei lui, caută tangoul. Probabil că îl relaxează.

— Nu vă place folk-ul? Cred că nu-i cazul să vă reamintesc că revista noastră sprijină și lansează muzica tînăra. Iar faptul că mă aflu la dumneavoastră demonstrează că apreciem în aceeași măsură muzica ușoară de bună calitate, educativă, melodioasă.

— Regret că anii nu-mi permit să mă alătur cîntecului sau să-mi abandonez genul. Iubesc folk-ul pentru marea sa mesaj, pentru frumusețea verbului, pentru adeziunea ce o are la public. După ce am colindat o lume și am văzut cu ochii mei în Occident marile tragedii ale decadenței tineretului, violența, drogurile, prostituția și așa mai departe, port un respect în plus cîntecului care cultivă la cei tineri sentimente curate și patriotice.

— Stimate Gică Petrescu, ce simțăminte aveți cînd ascultați o placă de acum douăzeci-treizeci de ani?

— Mă emoționez, mă intristez și mă bucur. Mă emoționez pentru că a trecut atîta amar de vreme și anii aceia nu-i mai am. Mă intristez pentru că îmi găsesc greșeli de interpretare. Mă bucur că am făcut și eu ceva pentru țara noastră.

— Cum stați cu vocea? Cînd m-ați primit, m-a frapat faptul că, deși în casă, purtați o eșarfă la gît. Să fie vorba de o precauție?

— Toată viața mi-am protejat vocea, care este un instrument foarte rezistent

atunci cînd nu-ți bați joc de ea. Vocea se șlefuieste și se așază cu timpul. După cum vedeți, instrumentul e încă bun. Sau, cel puțin, așa îmi place să cred.

— Ați jucat și într-o operetă. De ce numai într-una?

— Încercarea făcută în „Silvia”, unde l-am interpretat pe Bonny, nu m-a satisfăcut cu toate că regia lui Nicușor Constantinescu a fost fără cusur. Jucam alături de Silî Popescu și Dinu Bădescu. Într-o seară mi-am zis: înapoi la șansonetă, Gică, unde ești ca la tine acasă, și am plecat.

— Ați colindat țări și continente. Datorită dumneavoastră muzica românească a fost auzită pînă hăt, departe. Povestiți.

— Ca să enumer orașele și țările vizitate, n-are nici un rost. Dar măcar două întîmplări, care au miezul lor, țin să le spun. Am avut un contract la Grenoble pentru patru luni. Cîntam împreună cu Nicușor Predescu și Florentin Delmar. Formație mică, dar foarte bună. În oraș locuiau numai două familii de români. Și, drept să spun, eram curios să vedem dacă ne vom bucura ori nu de succes. Ei bine, acolo, la Grenoble, muzica românească a înregistrat succese remarcabile. Secretul e simplu: frumusețea muzicii poartă în ea parfumul gliei românești. Al doilea moment l-am petrecut la New York, unde am cunoscut un succes de-a dreptul fantastic. Plîngea sala, peste două mii de români, plîngeam eu, simțeam că mi se pune un nod în gît. Printr-o supremă voință mi-am terminat concertul și cred că am cîntat dumnezeiește. Am terminat sufocat de emoție și oboseală.

— Dumneavoastră ați apărut în deceniul patru al acestui secol. Sintem în deceniul opt, și vocea dumneavoastră este auzită destul de des în sălile de concerte. Sinteti oare un fenomen? Spun toate acestea deoarece am observat, la public, firește, la cel tînăr, tendința de anulare a vechilor vede-te. Cum explicați această longevitate artistică?

— Sint sigur că publicul nu disprețuește vedeta. Vinovați sint cei ce alcătuiesc spectacolele și care — în goana după nou — se arată gata să lanseze orice dilatat în detrimentul unui consacrat. Cine n-are forță interioară, n-are ce căuta pe lung și spinosul drum al artei. A doua problemă ține de etica profesională. Arta, ca și sportul, cere sacrificii. Somn, odihnă cit mai multă, fără țigară, băutură și așa mai departe. De aceea recomand tinerilor artiști să-și întemeieze o familie, care să le asigure liniștea necesară marilor eforturi cerute de artă. Personal am dus o viață spartană. Tentatiilor tineretii le-am rezistat cu stoicism. Pe vremuri cîntam la bar, la maximum jumătate de oră după ce-mi terminam programul eram în pat. Iată secretul longevității mele artistice.

— Puteți să-mi dați o definiție a șlagărului? Și dacă da, explicați de ce în urmă cu douăzeci-treizeci de ani, cînd televiziunea, casetofonul și alte mijloace de răspîndire nu erau cunoscute la noi, șlagărul se lansa și se răspîndea fantastic de repede. Acum, în 1977, în ciuda exploziei informaționale, șlagărul se răspîndește foarte greu.

— Șlagărul? Lumea îl fredonează la început fără să știe nici un cuvînt. Restul vine de la sine. Dacă acum nu prea putem vorbi de șlagăre, înseamnă că pe un-

deva linia melodică este greu abordabilă, dar nu-i mai puțin adevărat că melodiile apar într-o cantitate fantastică, fiecare concurînd pe precedentă. Ei, bietul Vasilescu cum le mai făcea! Melodiile lui ar fi rezistat cu brio concurenței de astăzi.

— Sinteti bucureștean. Vă iubiți orașul?

— Am vizitat, așa cum am mai spus, foarte multe orașe. Frumoase, nimic de zis. Dar Bucureștiul este inegalabil. Îl privesc uneori cu melancolie, dar îl iubesc mai mult. Cred în el și-l văd renăscînd ca pasărea Phoenix. Toată viața, în toate împrejurările l-am cîntat. Împreună cu soția mea, Cezarina Moldoveanu, am scos un disc, închinat lui. Bucureștiului. Capitala face parte integrantă din viața mea.

— Soția dumneavoastră, pe care o chemați eu apelativul mamă, observ că vă este, în afară de nevastă și mamă, o colaboratoare destoinică.

— E și criticul meu numărul 1 care mă însoțește pretutîndeni. De pe scenă îi caut privirea. Fără ochiul mamei din sală nu știu ce m-aș face.

DAN BIRLĂDEANU ■

Curier muzical

● Un grup de admiratori de la Liceul nr. 5 București: Ne bucură, asta-i situația, că v-am lipsit. Este vorba de Cîntecul Flacăra al Tineretului Revoluționar. Dar totul e bine cînd e. ● Aurelia Rotaru, Blaj: „2 Mai 1977, Ziua Tineretului din România, n-o voi uita ușor, poate niciodată, ba poate chiar deloc, pentru că a fost o serbare la care am participat cu toții cîntînd și aclamînd sentimentele cele mai mari pe care le nutrește fiecare om, mai tînăr sau mai vîrstnic din toată lumea, dragostea de țară și de libertate, dragostea de oameni și de pace. Spectacolul de pe Cîmpia Libertății a fost fascinant”. Vă mulțumim. ● Diaicu Ghiorgakis, Buzău: Poeziile trimise pe adresa cîntecului nu sint lipsite de orice valoare. Încercați să scrieți însă despre ceea ce vă preocupă cu adevărat la această vîrstă. ● Elena Coșuleanu, București: Nu, nu știm dacă naistul Gheorghe Zamfir l-a ascultat vreodată pe Mircea Bodoian. Te pomenesti că nu! ● Ovidiu Marian, Orăștie: Scrieți-îi lui Dan Andrei Aldea pe adresa redacției noastre. ● Ada Florescu, Brașov: „Așteptăm cu nerăbdare venirea cîntecului în orașul nostru”. Asta-i situația. ● Neuhauser Carol, Brașov: Ceea ce presupuneți este adevărat și problema ne depășește. ● Gabriel Ionescu: Să repetăm și pentru dumneavoastră: cîntecul va veni la Iași cînd va fi invitat. ● Anton Margareta, Cîmpulung Muscel: 1) O pagină dedicată muzicii tînere în revista noastră este suficient. 2) Adresați-vă radioului și televiziunii. 3) Poetului despre care ne scrieți îi va apărea cîrind o carte. ● Eugen Măicăneanu, Craiova: Vă mulțumim, în numele tuturor membrilor cîntecului, pentru cuvintele atît de calde și frumoase cu privire la munca noastră. ● Miu Ana, Timișoara: 1) Activitatea Cîntecului Flacăra al Tineretului Revoluționar se desfășoară pe baza unui program publicat de cele mai multe ori în revista noastră. 2) Nu trimitem adrese.

EUGEN SECELEANU ■

George Aposu gîndește în piatră

La Giurgiu ca și la Urziceni, probleme comune, rezolvări diferite

Giurgiu

Este orașul dumneavoastră curat?

Cu această întrebare l-am întâmpinat pe tovarășul inginer Nicolae Simion, directorul Exploatarei gospodăriei comunale și locale din Giurgiu. Răspunsul său a fost ezitant, dar sincer și a venit după lungi clipe de gândire: „Nu prea”.

Aceste două vorbe, rostite de cel investit cu sarcinile ce decurg din îngrijirea unui oraș, adică cu salubritatea acestuia, cu administrarea fondului locativ, cu canalizarea și apa, cu transportul în comun, toate elemente vitale ale existenței unei așezări urbane, includ în ele mai multe fapte decât ar putea apărea la prima vedere. Într-adevăr, parcurgând străzile Giurgiului, atât pe cele centrale cât și pe cele periferice, nu poți să ignorezi realitatea. Praful inundă multe străzi în unele zone, cum este cea a Gării de Nord, partea carosabilă a străzilor este infestată de trafic animalier, la Giurgiu mai există încă în circulație multe căruțe și trăsuri. Groapa destinată depozitării reziduurilor menajere se află practic în incinta localității și cu un drum de acces desfundat, greu practicabil chiar pentru mașinile mari și puternice. Multe străzi au rămas nemodernizate, cu o canalizare veche de peste 60 de ani, necorespunzătoare — acolo unde există. Există apoi vinzători de seminte ambulanti, grămezi de coșci uitate în fața locuințelor, un consum de apă care se situează, adeseori, deasupra capacităților necesare, în consecință cu intervale de gîtuire sau cu presiune scăzută la orele de vîrf, diverse resturi aruncate alături de conținutul destinate de municipalitate acestui scop, coșuri de gunoi puține și de mici dimensiuni. Desigur, există și zone bine îngrijite, mai ales în jurul clădirilor politico-administrative, în cartierele tradiționale, unde — fiind vorba despre gospodăriile proprii — cetățenii fac curățenie, se îngrijesc de cultivarea florilor, de stropirea curților.

Să spicim în continuare din discuția purtată cu tovarășul Nicolae Simion și ceilalți interlocutori pe care i-am consultat: ing. Constanța Moraru, șefa serviciului gospodăriei comunale și locale, și Elena Iordan, arhitecta șefa a orașului. Aflăm, astfel, că din suprafața de 400 000 mp a municipiului o jumătate are străzi asfaltate și pietruite. (Puțin, socotind că pe unele porțiuni lucrările efectuate au fost de slabă calitate, ca pe Bulevardul Gării, de pildă, care se și află în reparații, sau pe artera ocolitoare, care duce spre zona platformei industriale, unde asfaltul s-a turnat direct peste pământ, fără pregătirea de rigoare.) Mai notăm apariția a 5 000 de trandafiri pe aleile și în zonele verzi ale orașului, a 10 000 de pansele, a peste 400 de bușchete de arbuști decorativi ca și pregătirea unei cantități masive de prospecte și frumusețe reprezentată de cele 300 000 de petunii, de salvia și de flori de mozaic.

Din păcate, miercuri cînd ne-am aflat la Giurgiu, trecuseră doar câteva zile de la o ploaie puternică și frunzele copacilor și ale trandafirilor erau deja albe de praf. Apa, care nu se putuse scurge prin pantele străzilor, se ridicase peste nivelul carosabil și peste trotuare lăsînd pe garduri semnele, încă vizibile, ale trecerii ei pe aici. Edili pun totul pe seama ritmului excepțional al dezvoltării industriale la care a fost chemat orașul lor. Acum, pe străzi circula autocamioane de peste 15 tone, utilaje care ating 30—40 de tone. Ele sînt greu suportate de căile de acces ale Giurgiului, amenintate nu numai de denivelările care au și apărut din abundență dar și de stricarea instalațiilor aflate sub pavaie. Pentru salubritate, ni se spune, sumele alocate nu au mai crescut de 10 ani, dar fonduri de investiții există suficiente. Orașul dispune de 4—5 mașini de curățat și stropit, care sînt folosite și la udarea spațiilor verzi, ceea ce ar fi suficient. În multe ore petrecute la Giurgiu n-am văzut, totuși, în acțiune nici unul dintre aceste utilaje. Cînd află că la București cetățenilor li se schimbă, din timp în timp, lăzile de gunoi deteriorate și că plata lor se face eşalonat pe termene lungi, aproape pe nesimțite, interlocutorii noștri se miră și-și notează ideea.

Greutățile prezente, reale, fără indoială, ar trebui să pună cu mai multă exigență la încercare spiritul gospodăresc al cetățenilor orașului, capacitatea lor de a le rezolva, atașamentul lor față de locul în care trăiesc și muncesc. O serie de ministere controlează mari investiții în Giurgiu și sînt cointeresate în buna desfășurare a lucrărilor aflate în curs și al căror profil le indică, de pe acum, a fi de nivel republican. Așa sînd lucrurile, rolul deputaților de stradă, al comisiilor de locatari, instituite prin lege, colaborarea tuturor giurgiuvenilor, trebuie să devină mai active, mai aplicate. Oamenii ne spun că, în zilele cu vînt mai ales, mirosuri neplăcute se abat deasupra orașului, venind de la ingrașătoria de porcine din apropiere (circa 4—5 km). Unii atrag atenția asupra ambalajelor din plastic, destinate consumului de înghețată. Într-adevăr, paharele respective sînt aruncate în stradă. Este aci vorba și despre neglijența, deloc tolerabilă, a unor cetățeni dar și de lipsa de preocupare față de curățenia urbei. Cineva a propus să fie înlocuite aceste ambalaje cu altele comestibile sau chioșcurile să aibă coșuri suficienți de mari (și care să fie golite mai des) pentru depozitarea paharelor. La multe bufete din oraș

consumatorii sînt serviți în stradă, în picioare, cu mîncare și băuturi. În jurul lor, capace de bere, Pepsi, apă minerală, dopuri, cartonaje etc.

Și transportul în comun ridică probleme încă nerezolvate. Ore de mare aglomerație, mașini în staționare, fapt explicat nu numai prin lipsa unor piese de schimb, ci și prin insuficiența seriozitate a unor conducători auto, prin neritmicitatea traficului, lipsa de corelare cu programul unor întreprinderi și instituții.

— Perspective mai bune apar, ne spune tovarășul ing. Nicolae Simion, odată cu terminarea întocmirii documentației privind canalizarea fluvială a orașului, odată cu terminarea gospodăriei de apă, din zona Gării de Nord, întirziată, pînă acum, de constructor (întreprinderea județeană de poduri și drumuri), cu introducerea, din luna aprilie a acestui an, a acordului global pentru conducătorii auto, care servesc transportul în comun, cu realizarea unui garaj centralizat (în momentul de față funcționează trei dispersate) care să reunească întregul parc auto al municipiității, cu sistematizarea Pieței Gării de Nord și cu înlocuirea tuturor autobuzelor T.V. prin Roman Diesel-uri și cu terminarea forării celor 15—20 de puțuri de apă al căror număr va atinge, în final, cifra 35.

Urziceni

Un oraș care se reînnoiește, adică un oraș care miroase a asfalt

Orașul Urziceni este un loc de trecere dinspre București, Ploiești și Buzău spre litoral și invers. Prea puțini sînt aceia care, grăbiți să ajungă în stațiunile Mării Negre, au timp să arunce un ochi mai atent prin urbe. În Urziceni trăiesc peste 14 000 de oameni. Ei sînt preocupați de cum arată orașul nu numai pentru încințarea trecătorilor, ci mai drag, cu seamă pentru a le fi lor mai drag, mai apropiat, pentru a-și desfășura viața în condiții mai ușoare și plăcute.

Am parcurs, mai întii, străzile orașului în automobil și am constatat, cu surpriză, că asfaltul și pavajul nu sînt o exclusivitate a principalelor căi de acces. Peste 32 de kilometri de străzi au fost modernizate, ceea ce a adus cu sine curățenia gospodăriilor lor, implicit, a întregului oraș. Am spus că Urziceniul miroase a asfalt. În multe puncte am întilnit agregatele în care fierbea viitoarea panglică lină a drumurilor. Norii de praf, pe care-i presupuneam ca orice turist grăbit, nu mai există. Frunzele arborilor și ale florilor sînt curate și proaspete. Vremea este închisă, dar nu plouă. Cum se explică bunăstarea vegetației? Echipelile care o îngrijesc își încep munca încă din noapte și revin după amiază. Cu regularitate. Ziua, 30 de oameni au grijă de curățenia străzilor, pentru că și aici se circula cu căruțe și cai (pe anumite perimetre în afara arterelor de mare trafic).

În cartierele vechi, cu căsuțe mici și curți inverzite, gospodarii se ocupă, personal, nu numai de avutul lor ci și de cel obștesc, reprezentat de trotuare și străzi.

La Consiliul popular orașenesc ridică aceste probleme sesizate la Giurgiu și constat că ele și-au găsit aici rezolvarea. Desigur, orașul este mai mic, populația de asemeni, dar asta nu înseamnă nimic altceva decît că, păstrînd proporțiile, lucrurile gospodărești sînt identice. Lipsa de corelare dintre dezvoltarea orașului și unele necesități ce izvorau din acest fenomen și-au găsit soluțiile, experiența căpătată fiind fructificată plenar. Distincția primită în 1973, premiul I pe țară, în rîndul localităților de aceeași categorie, a consemnat un început de tradiție în privința curățeniei și a bunei organizări.

Vicepreședintele Consiliului popular, ing. Anghel Petcuți, de fel din Cerchezul Dobrogei, s-a naturalizat de 20 de ani în Urziceni și afirmă, fără urmă de regret sau infatuare, că s-a legat de oraș și că nu face nimic altceva decît să își respecte îndatoririle pentru care este remunerat. Este de părere că soluția problemei se află în capacitatea sa și a colaboratorilor săi de a-i mobiliza și educa pe cetățeni, și mai puțin în investiții. Un exemplu concret: amenajarea digului de apărare împotriva inundațiilor. Se știe că Urziceniul a avut de suferit în repetate rînduri în urma acestor calamități. Erau necesare fonduri în valoare de 3 milioane de lei. Munca patriotică a cetățenilor, depusă la acest dig, a fost estimată la 2,5 milioane! În privința modalităților de stimulare a interesului public, față de aspectul orașului, s-au folosit diferite metode cum au fost întrecerile pe teme precum cartierul cu cele mai multe flori sau balcoanele cele mai frumoase. Deputatul Alexandru Ionescu s-a dovedit un priceput animator al unor astfel de acțiuni și, în prezent, se bucură de rezultatele muncii cetățenilor săi ca și deputata Iuliana Tănase ori doctorița Maria Popa.

Asociațiile de locatari sînt organisme vii, active, care impart, cu autoritățile administrative ale orașului, sarcinile știute ca și pe cele care se ivesc pe neașteptate. Asist la consfătuirea pe care membrii asociației de locatari nr. 2, una dintre cele mai mari (însurează cam 750 de cetățeni), o au cu edili oficiali. Subiectele puse în discuție: repararea acoperișurilor, a căilor de acces, a zonelor verzi, aprovizionarea cu combustibil pentru iarnă, te-

renuri de joacă pentru copii. În toate cele 13 circumscripții electorale, comitetele de cetățeni sînt active. Deputatul în Marea Adunare Națională, tovarășul Gheorghe Petrescu, vine de două ori pe an pentru a se consfătuți cu alegătorii săi și, neoficial, cam de două ori pe lună. Oamenii au cu cine sta de vorbă, cui să-și spună părurile, de la cine primi sprijin.

— O dorință a localnicilor a fost și aceea de a putea cultiva legume, mai ales a celor care primiseră locuințe la blocuri după ce inundațiile le stricaseră gospodăriile, ne spune Vasile Codi, directorul Întreprinderii de gospodărie comunală și locativă. I-am înțeles cu condiția ca la stradă să se îngrijească de flori și pomi, iar terenul din spatele blocurilor l-am afectat grădinilor de zarzavat. Profitul este dublu. Și colectiv, și individual. Înțelegerea locatarilor este exemplară. Ați văzut cum au dispărut gardurile dintre grădini, pentru că fiecare respectă munca și bunul celuilalt. Această atmosferă ne-a încurajat să sădim în locul arborilor exclusiv decorativi pomi fructiferi. Sînt, în prezent, 30 000.

Am numărat 7 taximetre. Orașul dispune doar de 10 autobuze, pentru cursele interne, dar ele sînt folosite în mod inteligent, bine corelat cu programul de lucru al unităților industriale din localitate, în număr de cinci: Întreprinderea de ferite, Fabrica de zahăr, de ulei, Ceramica, Întreprinderea de comprimare și fermentare a tutunului. Mașinile respective transportă personalul acestor unități dar fac și stații pentru călătorii ocazionale.

Fondurile rezultate din contribuția cetățenească sînt folosite judicios și după consultarea comisiilor despre care am mai amintit și din care fac parte cei care se bucură de un bun renume public.

— Cred, spune tovarășul inginer Anghel Petcuți, că apelînd la capacitatea de înțelegere a oamenilor, la atașamentul lor față de oraș putem obține rezultate bune. Fenomenul de navetă, tipic altor localități, a dispărut la noi. Populația este stabilă. Doar 15—20 de urziceni muncesc la București. Mai mulți, mult mai mulți vin din Capitală la noi (medici, juriști etc.) dar și dintre ei numeroși s-au stabilit aici. Bineînțeles, în condiții corespunzătoare de locuit.

S-ar putea crede că a fi cetățean al Urziceniului echivalează cu paradisul. Nu este așa și cei cu care am vorbit sînt conștienți de acest adevăr, însă ei se străduiesc să-și îmbogățească universul personal și pe cel colectiv astfel încît să se simtă bine în orașul de pe malul Ialomiței. I.A.S.-ul din apropiere dispune de o stație de epurare, astfel încît orașul nu suferă de pe urma vecinătății cu crescătoria de vite. Apa locală este și ea bine filtrată, printr-o instalație modernă, construită și pusă în funcțiune acum doi ani. Perspectiva nu a fost scăpată din vedere. Se întrevede amenajarea unui ștrand, canalizarea fluvială integrală, înmulțirea puțurilor de apă, mărirea parcurilor existente, se urmărește permanent protecția mediului ambiant și se speră, ca un corolar al acestor eforturi locale, trecerea Urziceniului într-o categorie de orașe superioare celei actuale, care nu mai corespund de situației de fapt. Dar acest amănunt, și activ și obiectiv, nu-i împiedică pe cetățenii așezării de tranziț intens care este Urziceniul să se îngrijească atent de viața lor pe lingă care mulți trec cu nepăsare, fără să o bănuiască sau să o poată fixa măcar în limitele ei de frumusețe deloc modestă.

EMANUEL VALERIU ■

Opinia unui alegător

Copiii și piinea lor cea de toate zilele

— Dacă te-apuci să faci copii, înseamnă că ai și ce să le dai să mînce, altfel și iepuroaica fată de trei ori pe an!

Omul nu era din sat de la noi, era — cum s-ar zice — „venetic”, venise de undeva de foarte departe, nimeni nu știa care fusese soarta lui acolo, luase de nevastă o văduvă de popă, nu ducea grija copiilor, lui îi plăceau caii, se scula de la trei noaptea și îi țesăla, îi ducea la păscut hoște în finețurile altora, căra cu ei pe bani, făcea negustorie, îi plăcea să doarmă în iesle, să simtă caii la capul lui și credea că viața nu poate să arate mai frumoasă decît o vedea el printre picioarele cailor, fericit cînd putea să-i adape la fîntinile altora și să lase apa din fîntina lui neatinsă.

— Iar ai nevasta bortoasă, Dumitre, se bucura el rău, utîndu-se strîmb la omul acela și la muierea lui cu burta la gură, faci copii și vii la mine să-ți dau, fiindcă eu dorm cu caii și mă scol din viul nopții și îi pasc și țăsă și mă duc cu ei la muncă, dacă am sta toți să facem copii am ajunge să ne mîncăm unii pe alții.

— Se poate, zicea țărănul, pe gînduri, și muierea lui se gîndea și ea că se poate să ne înmulțim și să ajungem să nu mai avem ce mînce. Sub Măgură, într-un funa de vilcea, pe un fir de apă săracă dar cu nume frumos, Leurzeaua, se înșirau casele Băranilor și Băranii erau puțuri cum se zicea, se înmulțeau repede și erau mărunti și iuți și pistruiți și cam răi de gură, fiindcă aștia, săracii, zicea veneticul, de foame, nu se mai satură de vorbit și de injurat, le meliță gura de foame.

Căzuse o zăpadă grea, o zăpadă cit casa, nu se mai vedea nimic, nici Leurzeaua, nici pămîntul, nici casele nu se mai vedeau, numai coșurile și dira de fum treceau deasupra zăpezii, nu mai țesea din casă țipenie, pierise suflarea omenească de atîta zăpadă, numai dimineața cînd se îngina noaptea cu lumina zilei și seara cînd se îngina ziua cu întunericul nopții, din curtea din dos a unor Bărani o zbughea un cîrd de copii și se înșirau fuior pe zăpadă, le sfîrșiau călcîiele goale pe acele de cristal ale zăpezii, șase sau șapte desculti, se vedeau tălpile roșii pe albul zăpezii, ca fulgerul treceau și se infundau în curtea din dos a casei lui Băran al bătrîn, moșul, care avea o vacă cu lapte și ei așteptau rîndul la mulș și-și beau fiecare gura lui de lapte cum le venea rîndul, o zi copiii unui Băran, alta, copiii altui Băran, unii dimineața, alții seara și trecea ziua, în colo de foame nu le mai țacea gura, fiindcă este adevărat că omul sărac e foarte rău de gură, de foame nu se mai satură de melițat din gură și de injurat. Cînd citeam, mai zilele trecute, legea cum îmi place mie să-i spun, legea cu copiii și piinea lor cea de toate zilele, la Bărani mă gîndeam, desculti pe zăpadă după o gură de lapte și la veneticul care avea și el dreptate, într-un fel, fiindcă dacă te apuci să faci copii înseamnă că ai și ce să le dai să mînce.

DINU SĂRARU ■

Adevărul faptei, adevărul duratei oamenilor

Cronica (271)

Cenacul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra”, cenacul condus de poetul Adrian Păunescu, s-a desfășurat din nou cu publicul bucureștean luni, 23 mai, la Palatul sporturilor și culturii din Capitală — Sala Polivalentă. Aproximativ 5000 de spectatori au fost prezenți la această manifestare de poezie și muzică tină, ultima pe care a ținut-o la București cenacul până în ziua echinoxului de toamnă. Au asistat și cîțiva oaspeți străini, din R.F. Germania și Filipine. Toți cei de față au fost martorii unei serii ce poate fi catalogată drept reușită, atât prin modul de prezentare a pieselor de rezistență, deja intrate în conștiința publicului, cât și prin evidențierea unor tendințe justificate de înnoire a repertoriului, fapt care atestă capacitatea membrilor cenacului de a descoperi în ei înșiși destule resurse pentru a veni în fața spectatorilor nu numai cu lucrări de calitate, dar, din cînd în cînd, și cu lucrări inedite. Acest început de primărie a repertoriului, absolut necesar, trebuie salutat cu toată căldura și înțelegerea din sală au știut să-l aprecieze așa cum se cuvine, aplaudind fără rezerve, ori de cîte ori li s-au oferit „premiere”.

Venit cu patru fete din Maramureș și cîntînd împreună cu ele *Omul pădurii*, Florile dalbe, Balada omului din țara sa, Zimbrul (versuri V. Alecsandri), Ion Zubașca a adus vigoarea și prospețimea cîntecului din acest ținut de legendă. În special în *Omul pădurii* el a fost deosebit de inspirat publicul cîntîndu-i cu insistență să-l repete. Lucru care

la care ține nu numai autorul, dar și iubitorii cenacului: *Lumină! Luptă! Libertate!* „Fii ai luminii cinadins. / Pentru lumină ne vom bate / Sint trei idei de neînvinș: / Lumină! Luptă! Libertate!” *Trăiască România!*, în interpretarea lui Florian Pittiș și Victor Socaciu a răsunat atât de impresionant, încît întreaga sală s-a ridicat în picioare și a secondat pe cei doi tineri artiști. Trecem în această pagină prima strofă din acest nou cîntec al lui Nicu Alifant și Adrian Păunescu: „Dacă ne-nfruntă munții, cu munții ne vom bate, / Pentru lumina țării și pentru libertate, / Aici ne e cuvîntul, cînd îl avem de spus, / Decît slujirea țării nimic nu-i mai presus, / Jurăm credință luptei, oricît ar fi de grea / Jurăm că pentru țară și viața ne-o vom da, / Jurăm să nu ne mintă nici clipa, nici vecia, / Trăiască libertatea! Trăiască România! / Trăiască libertatea! Trăiască România! / Trăiască-n ferice și liniște poporul! / Trăiască România! Trăiască Tricolorul!”

Desprînși din cunoscuta formație cu nume stendhalian, *Roșu și Negru*, Liviu Tudan, Suzana Georgescu, Niky Dorobanțu au lăsat o frumoasă impresie la prima lor apariție în mijlocul membrilor Cenacului Flacăra al Tineretului Revoluționar, ceea ce poate să însemne o colaborare mai strînsă pentru viitor. Ei au etalat o pregătire muzicală remarcabilă și talentul de a captiva mîile de oameni aflați în sală. Printre piesele lor de rezistență din această seară — *Șoimul*, *Piinea răgușită*, *Galben-verde* (versuri de Adrian Păunescu) precum și cîteva piese din repertoriul internațional, executate cu aceeași dezinvolură de parcă ar fi fost rostite în limba română. Programul susținut de Liviu Tudan și formația sa pe parcursul a aproape 30 de minute se înscrie pe linia preocupărilor cenacului de a susține o artă autentică, revoluționară și patriotică, de a sus-

pus *Ultima scrisoare*, una din minunatele poezii de dragoste din limba română, datorată lui Mihai Beniuc, a fost grav în *Elegie*, de Ioan Alexandru, și tumultuos în monologul din *Elisabeta I* de care am pomenit, jucăuș în *Post scriptum*. Traversările mari sau cele patru estetice. *Poezie pe care a scris-o magistrul Ursachi pe cînd se credea pelican* („Un om din Tecuci avea un motor / Dar nu i-a folosit la nimic”), plin de vervă inventivă în *Scrisoarea a III-a* (variantă de interpretare) de Eminescu, indurată în sonetul CXXXVIII al lui Shakespeare („Cînd dragă-mi jură că ea-n veci nu minte / Îi spun c-o cred, știind că m-a mințit, / Ca să mă creadă-un tînăr fără minte / Prin treburile lumii nehrîșit.”), bîntuit de neliniști în *Stagiunea viitoare* de Petre Stoica pentru că să redevină copilul teribil, dornic de jocurile spiritului în *Inscripție pe o tobă* de Tudor Arghezi („Scula asta are mare căutare: / Niciodată golul n-a sunat mai tare.”), în două fabule ale lui Marcel Blesiașu („C-așa e soarta bouului / Vițel adult / Să stea la poarta noului / Nițel mai mult.”) sau în fabula lui Ion Dogar Marinescu, *Puterea obișnuinței*.

Folk cameral grup (adică Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Ioan Oagă și Petrov) au realizat unul din momentele excepționale ale serii. Desi recitalul celor patru n-a cuprins lucruri noi, el a avut avantajul să cuprindă piese de multă vreme îndrăgite de iubitorii muzicii tinere: *Avram Iancu*, *Cum se naște un mit*, *Scrisoarea soldatului de orișunde*, *Shambala*, *Fără tale*, *Balada de copilărie*. Doru Stănculescu a dovedit din nou că este una din proeminentele personalități ale muzicii tinere românești, plină de forță, capabilă să îndemne pe cei care-l ascultă să se întrebă în legătură cu destinul lor în această lume. Dacă e adevărat că flautul se învață în oglindă, atunci înseamnă că Sorin Minghiat și-a luat o oglindă de o calitate superioară, prezența sa pe scenă, deși discretă, fiind din ce în ce mai utilă, simțindu-i-se lipsa ori de cîte ori nu-și acompaniază prietenii. După Folk cameral grup a urmat Adrian Ivanitchi, de multă vreme o certitudine a cenacului, care a prezentat *Ploaia care va veni*, *Amiaza*, *Vinare de vînt* și un cîntec nou, *Balada lui Ioan fără de țară* pe versurile poetului Horia Bădescu. Despre ultima piesă încă nu ne pronunțăm, așteptăm s-o mai ascultăm, însă în ceea ce privește celelalte cîntece ele au fost executate cu toată rigurozitatea artistică.

Ca un vrăjitor care poate face cu lucrurile și făpturile tot ce vrea a fost Eugen Cristea, tînărul actor din Timișoara care, nu pentru că a primit de curînd cheile unui apartament a fost excelent, ci pentru că talentul îl face așa. Eugen Cristea ne-a convins în pantomimele sale de un haz nebun că unii oameni pînă și în deșert ne-ar putea face să credem, prin puterea lor de sugestie, că avem la îndemînă orice obiect din această lume. Parodia unui blues a fost o strălucită demonstrație de virtuozitate, ca dealtfel și parodia la filmul lui Sergiu Nicolaescu, *Cu miinile curate*. Eugen Cristea are toate șansele să devină un „comic vestit al scenei”.

Desi fără Alexandru Dobrăntzki, Erika Josza și Carol Horvath au susținut un program care a căerit pe spectatori. Aceștia au ținut să participe cîntînd la realizarea lui. La cunoscutele *Cînd o fi să fiu mai mare*, *Noi, muritorii* (un cîntec de o tris-

Un posibil „comic vestit al scenei” : Eugen Cristea

tețe luminoasă pe versurile lui Adrian Păunescu, *Nunta* (repetată la cererea asistentei) s-a adăugat un cîntec nou, *Pe unde zboară dorul meu*, compus pentru o piesă ce se va juca la teatrul din Sfîntu Gheorghe unde lucrează Carol Horvath. A fost încă o promisiune de înnoire a repertoriului pe care îl posedă membrii cenacului. Vali Șerban, lansat la începutul lunii mai în cadrul cenacului, s-a acomodat cu colegii săi și a ajuns să fie apreciat de exigenții public bucureștean, căruia i-a făcut cunoscute *Gînd de împămîntenire*, *A plecat moșul în țară*, *Blestem* (ultimul pe versuri de A. E. Baconsky). Cîntărețul cu vocea catifelată care este Mircea Bodolan a cîntat patru cîntece: *Mătrăguna*, *Doi de mamă*, *Rănitul dintre lînji*, *Satul sub secetă după potop*. Adeziunea publicului pentru arta sa a fost totală și justificată.

În cadrul recitalului combinat pe care l-au susținut Evandro Rossetti și Valeriu Sterian, au fost cîntate cîteva din cele mai frumoase cîntece ale cenacului. Ceea ce i-a determinat pe cei doi tineri să dea măsura întregă a talentului lor. Măsură, trebuie s-o recunoaștem, destul de mare. Pline de forță și căldură au răsunat *Tudor la hanul lui Manuc*, *Plîngere* (versuri de Gh. Tomozei), *Cozma Răcoare* (N. Labis), *Vado via*, în interpretarea lui Evandro Rossetti. Lor le-a dat o replică la un nivel artistic deosebit, Valeriu Sterian cu *Amințire cu haiducii*, *Antirăzboinică*, *Nopti*, *Cu iubirea de moșie*. Cele șase ore de spectacol au fost încheiate de Mircea Vintilă, un artist de seamă al muzicii tinere, unul dintre cei care au contribuit la impunerea acestui gen. Către orele 24 el a prezentat *Lordul John* (G. Coșbu), *Bade Ioane* (T. Arghezi), *Mielul*, *Hanul lui Manuc*, *Pămîntul deocamdată* (Adrian Păunescu). A fost o încheiere strălucită a unei serii bogate în lucruri bune și foarte bune care a demonstrat încă o dată ce șansă minunată li se oferă tinerilor de azi de la noi, de a fi în contact cu o artă valoroasă, care să contribuie la educarea lor în spiritul dragostei, pentru acest pămînt, pentru acest popor, pentru cîmăciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, fără de care o realizare de amploare a Cenacului Flacăra al Tineretului Revoluționar nu ar fi fost posibilă. Pentru că numai într-un climat eliberat de orice suspiciune, în care sînt promovate ideile de valoare, de cinste și curaj, poate să înflorească o artă revoluționară, atentă la problemele care frămîntă pe omul de azi din România, pe omul de pretutindeni de pe această planetă. O artă revoluționară, care își propune nu numai să înregistreze spiritul epocii noastre, atât de divers și de contradictoriu, dar să și modifice lumea înconjurătoare. Cîntecele și poeziile pe care le-au cîntat și recitat membrii cenacului în seara de 23 mai, ca dealtfel în atîtea rînduri, sînt o dovadă de netăgăduit a faptului că artistul contemporan este chemat să fie tot mai implicat în viața poporului său, în viața întregii omeniri, pentru a putea surprinde cele mai caracteristice fenomene ale societății contemporane și a lua o atitudine, pentru a contribui la nașterea unei lumi mai bune, mai drepte, mai înțelepte.

GEORGE ARION ■

Pentru prima oară în cenacul nostru — Liviu Tudan, Suzana Georgescu, Niky Dorobanțu

s-a și întîmplat, nu înainte ca Ion Zubașca să intoneze pentru prima oară în public o variantă de colind a *Mioriței*, *Linu-l lin*. A urmat, apoi, Victor Socaciu. Pentru început el a cîntat din repertoriul internațional, *Dona, dona*. Pe fundal sonor al acestui cîntec melancolic, poetul Adrian Păunescu a recitat poezia sa *Porumbelii și vîntul*, un îndemn la o viață trăită eroic: „Ce porumbelii cu coșitor în oase, / Ca niște felinare ce s-au stîns, / Mișcați de vîntul toamnei pe cuprins, / Sontic, sontic din aripi glorioase, // I-a molesit, prea lenesa plimbare / Pe cursul vîntului nehotărît / Și de salvat i-ar mai salva atît / De-ar vrea și contra vîntului să zboare.” A urmat apoi *Dor de țară*, „cu versuri de poporul român, unor român importanți” (expresia îi aparține conducătorului cenacului). Talentatul cîntăreț Victor Socaciu a fost îndelung aplaudat pentru modul în care a interpretat *Tîntă între bine și rău*, *Oitul*, *Un punct de vedere*, la această ultimă secvență a programului său contribuind și Florian Pittiș, Evandro Rossetti, Sorin Minghiat, Eugen Cristea, Dealtfel, e bine să amintim că prietenia, întrajutorarea nu sînt pentru membrii cenacului vorbe pe care ei le rostesc doar pe scenă, ci își ordonează viața după astfel de precepte, începînd chiar cu prezența lor pe scenă, unde fiecare are grijă ca să facă totul pentru ca tuturor celorlalți să le izbutesc orice clipă din programul pe care îl susțin. După îndelung aplaudatul Victor Socaciu, Evandro Rossetti a ridicat literalmente temperatura sălii cu *Cozma Răcoare*. Adrian Păunescu și-a recitat un poem

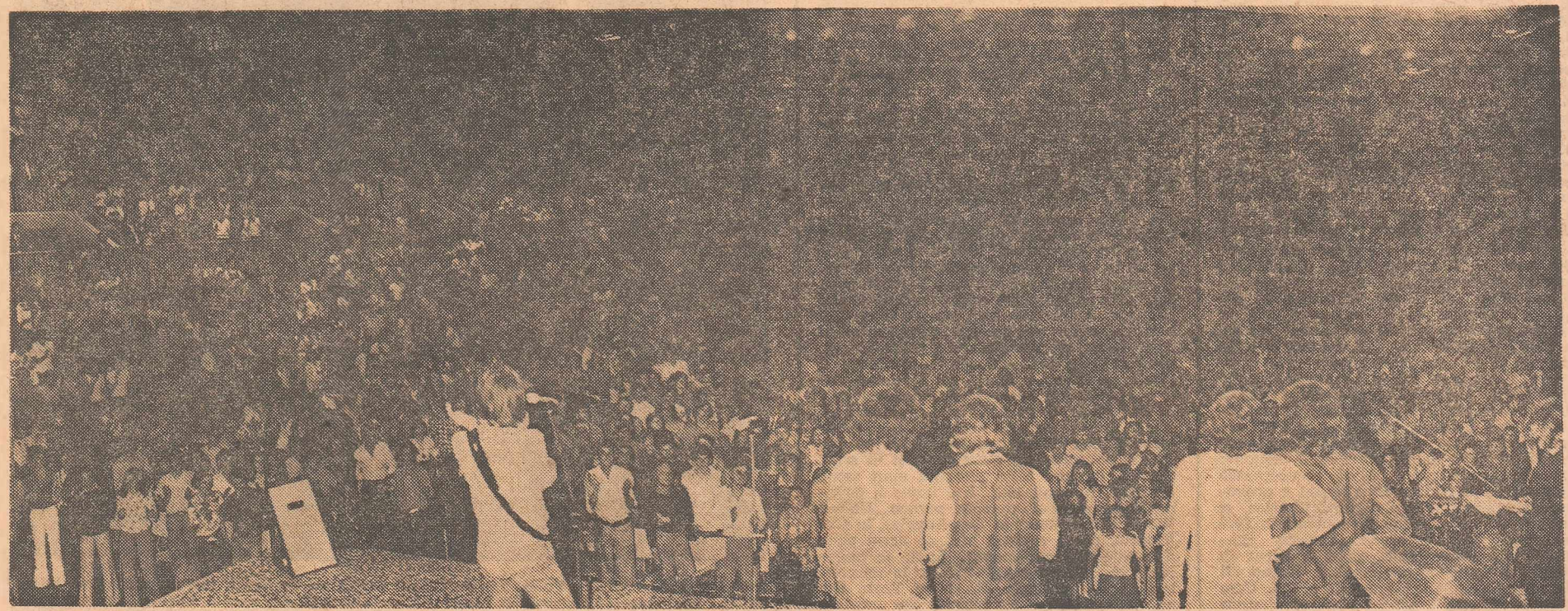
ține muzica bună indiferent pe ce meridian a fost creată. Recitalul celor trei cîntăreți n-a fost întrerupt decît de poetul Adrian Păunescu care a ținut să-și amintească și să amintească și sălii că în aceste zile s-au împlinit 20 de ani de la moartea unuia din marii poeți români dintotdeauna, G. Bacovia. El ne-a rememorat acest lucru recitînd *Dor de Bacovia*: „Foloasele în vîntul toamnei ard, / Mușcate singeros și trist de lună, / Și turturele se despreună / Acum, noi doi în focul revanșard / Acum, atît de singuri pe pămînt, / Să recităm Bacovia, plîngînd.”

După un moment de excepție nu putea veni decît un altul pe aceeași măsură. Marele actor al acestui timp care este Florian Pittiș, „cel mai bun recitator pe care îl avem”, n-a dezmințit ceea ce scria pe unul din bilețelele venite din sală: „Îți mulțumim, Florian Pittiș, pentru frecvența ta sută la sută la sedințele cenacului și pentru că niciodată nu-ți uii sufletul acasă”. O simplă enumerare a titlurilor poeziilor recitate în seara de 23 mai de Florian Pittiș poate să sugereze complexitatea talentului acestui mare actor care trece cu nonșalanță de la texte de o gravitate răscolitoare la altele pline de haz, de la exerciții de virtuozitate la comunicarea unor adevăruri fundamentale pentru existența noastră. Dacă ar fi să-l definim cu un noian de aprecieri, așa cum își caracterizează eroina dramaturgului Paul Foster în piesa sa *Elisabeta I*, tînărul actor român a fost plin de forță și încrîncenat atunci cînd a recitat *Prometeu* de Goethe, plin de tristețea renunțării cînd a

Programul cenacului nostru

Duminică, 29 mai 1977, Cenacul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenacul condus de poetul Adrian Păunescu, își invită prietenii la o nouă întîlnire în cadrul marilor serbări populare de la Costești — județul Hunedoara.

Deplasarea în această zonă se va face prin excursii organizate de B.T.T. și mijloace de transport auto pe ruta Orăștie—Costești.

La capătul puterilor

Povesteam în numărul trecut despre serile din Frankfurt pe Main în care imigranții își amăgesc viața, după ce au parcurs, în voie, printre vitrine aranjate pentru alții, kilometri întregi de exotism electric. Dar viața nu se amăgește numai cu o bere și un crenvurst...

★

Se recomandă: Hans Klüge. Are 19 ani. Vorbește rar de parcă și-ar aduna cuvintele dintr-o dezordine aflată departe. E îmbrăcat cu ostentația jerpelită a numeroșilor săi colegi de „evaziune”: blugi slinoși și un tricou cu imagini totemice desfășurate pe diagonală. Poartă sandale cu tocuri de o altitudine alarmantă. Din când în când își lasă capul pe spate. Plețele i se revarsă abundent pe umerii înguști.

Hans m-a oprit pe o stradă dosnică din Köln somindu-mă, cu o melancolică fermitate, să îl împrumut cu 50 de mărci. Categorie, nu face parte din tagma cuțtarilor de rind care își inaugurează atacul într-o asemenea manieră. Hans este pur și simplu la capătul puterilor. Peste câteva

ore, dacă nu își ia porția de drog, s-ar putea să devină agresiv. Știam că în zona aceasta din Köln... discotecile se înșiră ca și ciupercile. Unele dintre ele, nu puține, au devenit o tradițională piață de recrutare a clientelei și de întâlnire pentru cei urcași cu arme și bagaje în trenul morții. Îi invit pe Hans într-un asemenea local să bem ceva. Simt cum crește în el speranța iar eu îmi înfring un nemernic sentiment de satisfacție. Căutam de aproape o zi să intru „cu acte în regulă” în infern...

Parcurgem împreună câteva străzi. Din spatele obloanelor trase și din subsoluri luminate cu dichisul comertului de gang răzbat melodii în majoritatea lor insinuante. Pe aici nu se dansează. Se ascultă. După ceva timp Hans pare să se deconecteze. Am ajuns. Coborim câteva trepte, parcurgem un coridor jalnic, dăm la o parte două rinduri de perdele de bambus și intrăm în plin haos. Până să mă dezmeticesc, „gorila” de la intrare îmi ia mina și îmi aplică direct pe piele o ștampilă. După ce facem câteva ocholuri printre mesele joase unde se află prăvăliți băieți și fete foarte asemănători între ei ajungem la teigheaua barului. Mă uit la ștampilă: un șarpe violet încolțit în jurul unei flori violet. Mă rog. În jur fum dens și o ucigătoare apatie. Un magnetofon varsă în local o muzică gândită exclusiv pentru sfârșitul pământului. Tinerii

din jurul meu, sfrijiți și cu igrasie în priviri, nu îmi dau nici o atenție. Dealtfel nimeni nu vorbește cu nimeni printr-un consens parcă vechi de când lumea. Sint dominați cu toții de sumbrul deliciu al epuizării. Hans însă face excepție. Depune un substanțial efort să îmi între în grații.

— Pot să vă fac oricând rost de marijuana...

— Alțeva?

— Hașiș.

— Nu mă interesează. Heroină, da. M-ar interesa...

— Și heroină. Dar așteptați două zile. Și e nevoie de un avans de 1 000 de mărci.

Discuția continuă de parcă am negocia o afacere cu nasturi. Dialogăm cu cărțile pe față și cu o dulce degajare. Lingă noi, cățarați pe scaunele înalte ale barului, o pereche își aprinde, cu mișcări deviate, a nu știu câte porție de țigări cu marijuana...

Ca ei sint sute de mii în Republica Federală Germania. Numai anul trecut 40 000 de adolescenți între 14 și 16 ani au fost depistați drept consumatori „avanșaji” de droguri dure. Dintre aceștia 325 au murit în chinuri groaznice. Desigur, poliția acționează: 13 000 de... comisionari au fost anchetați. S-au sechestrat în 8 luni 5 300 kilograme de hașiș. Dar, evident, piața drogurilor, proliferată miriapodic nu poate fi demontată de azi pe mâine. Unii

spun că dimpotrivă. Tehnica de urmărire a rețelelor de droguri — dincolo de indiscutabilele ei „puncturi” — este din ce în ce mai evident devansată de tehnica de acomodare a bandelor la cele mai dificile conjuncturi.

Primele victime? Tinerii. Spectacolul degradării unei generații nu are echivalențe în istoria coșmarurilor omenirii. Este o moarte lentă, la început ascunsă, care toacă puterea de a mai avea speranțe și de a mai trăi la lumina zilei. Comertul cu disperarea este unul dintre cele mai rentabile nu numai pe piața vest-germană. În întreaga lume a... tuturor posibilităților.

Se știe cine sint clienții potențiali ai drogurilor de tot felul: cei cărora li se refuză o viață normală. Peste 400 000 de tineri din R.F.G., după ce au absolvit o școală, sint tinuți la poarta celor mai modeste afirmări. Ei devin șomeri înainte de a munci. Cțiva ani de pelerinaje, la marginea societății, le defrișează drumul spre una din miile de discoteci ca acestea din Köln.

L-am părăsit pe Hans, m-am îndreptat spre hotel și mi-am spălat mina o jumătate de oră. În sfârșit sarpele violet a dispărut. Am simțit, brusc, nevoia nebună să strig.

RADU BUDEANU

seriale • seriale • seriale

Din culisele boxului profesionist (VI)

Joe Louis

și necazurile sale

2 februarie a.c. Las Vegas, orașul gangsterilor, femeilor frumoase, tripourilor, bancherilor, actorilor de cinematograf și negustorilor de droguri. În fața elegantului hotel „Caesar Palace”, spre ora prinzului erau puțini trecători. În schimb, în barul hotelului, lume multă și gălăgioasă consumind fel de fel de gustări și băuturi alcoolice. În fața ghișeului „relații publice” un om în etate, un negru în jurul vârstei de 65 de ani, cu părul complet alb, își strânge lucrurile și le așază cu grijă într-un seif. Se uită atent în jurul lui, închide seiful și apoi cu pași mărunți se îndreaptă spre uriașul hol. Pe drum, către ieșire, cțiva salariați îl salută cu respect, de parcă el ar fi fost directorul acestui hotel rezervat oamenilor de afaceri și bancherilor. Plictisit, negrul închide usa principală, mai face cțiva pași și apoi cade în stradă, făcându-i-se rău. Se strânge mulțimea în jurul său și în scurt timp se aude sirena salvării. Medicii îl transportă pînă la spitalul din apropiere, pentru a-i de îngrijirile necesare. Nici vorbă de internare. Negrul în cauză nu este altul decît fostul campion mondial al greilor, celebrul boxer Joe Louis. Medicii nu i-au pus nici un diagnostic. Fostul „Bombardier din Detroit” este astăzi un om sărac. El nu are cu ce să-și plătească medicii. Dar de ce a ajuns Joe Louis un biet om de rind? Care au fost cauzele declinului său financiar? Iată întrebările care se pun din nou după atțtia ani în legătură cu, poate, cea mai grandioasă figură a pugilatului mondial, un om a cărui măiestrie în scrima cu pumnii este socotită în continuare inegalabilă. Acest rege al boxerilor de categoria grea și-a apărut timp de 12 ani coroana pusă în joc în 25 de bătălii memorabile. Joe Louis a rămas „marele maestru”, „idolul” tuturor celor care doresc să cucerească celebritatea pe scena imprejmuită de cele 12 corzi. Parcă un destin crud l-a urmărit pe magnificul Joe Louis din momentul în care pumnii săi nu au mai avut forța și viteza tinereții. Cu toate că luptele din ring i-au adus mulți bani (regretatul comentator american Nat Fleischer aprecia în revista „Ring” că totalul sumelor obținute de Joe Louis depășește 4 milioane și jumătate de dolari), bătrînul Joe Louis duce o viață modestă, nesigură.

Cînd Joe Louis și-a anunțat retragerea din box, la 1 martie 1949, abandonînd centura de campion al lumii, pe care o deținuse timp de 12 ani, el credea că are viitorul asigurat și că va putea trăi în liniște, lipsit de grijile cotidiene. Dar nu a trecut decît un an și Joe Louis, căruia managerii „uitaseră” să-i plătească impozitele, s-a trezit într-o neașteptată criză financiară. Mai mult decît atita, avea de achitat o serie de datorii. Silit de împrejurări, Joe Louis a trebuit să-și facă reîntrearea în ring pentru a primi noi burse necesare plății datoriilor. Fostul campion intenționa, desigur, să-și recucerească centura cu diamante. El a lansat o provocare succesorului său Ezzard Charles, și întîlnirea a avut loc la 27 septembrie 1950 pe ringul celebrei arene „Yankee Stadium” din New York. Cînd a urcat în ring, Joe Louis a rămas uluit vîzînd cît de puțini spectatori erau în arenă. Cam vreo 13 000. De 7 ori își apăruse centura pe acest ring, dar niciodată numărul ce-

lor veniți să-l vadă nu fusese sub 30 000. O clipă își aminti de seara aceea din iunie 1938 cînd îl doborîse pe Max Schmeling în meciul celor 124 de secunde. A-tunci, 70 000 de spectatori asistaseră și plățiseră bani grei să-l vadă cum îl „excută” pe Max Schmeling. Unde erau oare acei spectatori, acei susținători ai săi? Joe Louis își dădu seama că acum, la 36 de ani, „Bombardierul din Detroit” nu-i mai interesa nici pe unii, nici pe alții. Rămase cu ochii pironiți în colțul opus, unde Ezzard Charles discuta cu managerul său, Tom Tannas. Tocmai se gîndea că Ezzard Charles are numai 29 de ani, cînd arbitrul Mark Conn a anunțat începerea întîlnirii. Joe Louis nu s-a mai încumetat, ca de obicei, la gîndul să-l doboare rapid pe Ezzard Charles. S-a pironit la mijlocul ringului și a început o luptă cu șiretlicuri și curse. De cîte ori Joe Louis a crezut că va cîștiga înainte de limită, de fiecare dată Ezzard Charles revenea în atac cu forțe proaspete. Începînd din repriza a 10-a Charles a declanșat un adevărat „bombardament” de lovituri și fostul campion al lumii a rezistat cu un stoicism rar întîlnit, terminînd meciul în picioare. Desigur, decizia i-a revenit la puncte lui Ezzard Charles. Joe Louis luîndu-și, pentru totdeauna, adio de la lupta pentru centura cu diamante.

Adevărații săi prieteni l-au sfătuit să renunțe și să-și pună în cui mînușile de box. Joe Louis trebuia însă să-și plătească datoriile către fisc și să-și întrețină familia. Managerii îi organizau fel de fel de meciuri și-l plimbeau ca pe un cal de curse dintr-un oraș în altul, oferindu-i burse mici, de speculă. În octombrie 1951, tentat de o bursă mai bună, acceptă întîlnirea contra tînărului Rocky Marciano, unul dintre cei mai serioși pretendenți la titlul mondial. Marea experiență a lui Joe Louis nu a putut depăși forța și ambiția tinerească cu care Marciano pornise la drum spre titlul de campion al lumii. În repriza a 8-a Joe Louis a recepționat o serie de lovituri grele la corp fiind, pur și simplu, măturat din ring. Louis a pierdut prin k.o. tehnic fiind umilit în acest meci inegal, organizat numai în scopuri financiare.

Prea sărac pentru a se retrage, fostul campion al lumii a continuat să urce în ring, dar nu ca boxer, ci ca luptător de „catch”, tot așa cum făcuse și nefericitul italian Primo Carnera. După cțeva întîlniri, Joe Louis este nevoit să renunțe și la cariera de luptător, deoarece medicii au constatat că inima sa nu mai poate face față eforturilor. Mulți oameni se întreabă cum este posibil ca un boxer ca Joe Louis, care a cîștigat, așa cum arătam, peste 4 milioane și jumătate de dolari, să aibă astăzi serioase dificultăți financiare. Explicația este extrem de simplă. Joe Louis, ca și mulți alți campioni de box, a încercat să intre în lumea oamenilor de afaceri, investind sume importante în întreprinderi care l-au ruinat. Născut numai parcă pentru a lupta în ring, Joe Louis nu s-a putut adapta nici unei alte ocupații. A încercat fără succes să devină barman, actor de cinema, reprezentantul unei firme de lactate, șeful direcției de publicitate a unei fabrici de conserve și altele. A investit foarte mulți dolari într-o afacere cu băuturi răcoritoare, cum-părînd chiar o fabrică, care a lansat pe piață apa minerală numită „Joe Louis punch”. Dar dolarii nu l-au iubit pe Joe Louis. Afacerile au mers prost și în scurt timp a lichidat totul pierzînd mari sume de bani. În anul 1962, Joe Louis a devenit organizator de meciuri pentru „United World Enterprises” la Los Angeles, în California. Nu a rezistat nici pe acest post, deoarece era om cînstît. Apoi, se angajează ca director administrativ la un centru de stomatologie din New York, dar nu poate rezolva problemele de serviciu și, în scurt timp, renunță și la această

slujbă. În 1969, Joe Louis lucrează pentru societatea de radio și televiziune, la serviciul publicității. O soartă tristă îl urmărește pe fostul campion al lumii. La numai cțeva zile, după această nouă angajare, Joe Louis face o criză de inimă, prăbușindu-se pe trotuarele Broadway-ului. A fost internat cțeva luni în spital. Un an mai tîrziu, la 28 aprilie 1970, o știre a explodat ca o bombă în mijlocul amatorilor de box de pretutindeni. Ziarele anunțau că Joseph Barrow, student în drept, fiul lui Joe Louis, a cerut parchetului din Denver internarea tatălui său într-un spital de boli nervoase.

Odată vindecat, Louis revine în sinul familiei, marcat de o tristețe fără margini. Nu discută cu nimeni despre modesta sa situație financiară. Înainte de a fi angajat funcționar la serviciul „relații cu publicul” al hotelului „Caesar Palace” din Las Vegas, bătrînul Joe Louis a fost salariatul arenei „Madison Square Garden” din New York, unde arbitra meciuri de box și de catch. Tagma managerilor și organizatorilor, care l-a stors pe

Joe anj în șir ca pe un burete, a vrut în continuare să obțină cît mai mult de pe urma numelui lui. Cum? Oricum. Chiar cu prețul umilirii fostului campion al lumii, astăzi un biet bătrîn căruia nu i-a mai rămas decît celebritatea. În luna iunie 1974, pe Broadway și pe alte artere de mare circulație din New York trecătorii au putut vedea un camion uriaș deasupra căruia era montat un ring de box. Sus, pe camion, singur între corzile ringului, un bărbat în vîrstă își ridică mîinile, așa cum fac boxerii cînd salută asistența. Era Joe Louis, fostul campion al lumii, care făcea reclamă pentru meciul dintre Joe Frazier și Jerry Quarry, al cărui arbitru de ring avea să fie la 17 iunie 1974. Aceasta a fost istoria lui Joe Louis, astăzi un simplu slujbaş, boxerul care a umit o lume întreagă și care se luptă din greu cu dificultățile financiare ca urmare a acțiunii unor manageri ce i-au exploatat cît au putut tinerețea și extraordinarul său talent.

PAUL OCHIALBI

Primăvară fierbinte la Paris. Lingă Turnul Eiffel nu defilează turiști purtînd în mînă ghiduri ale Orașului Lumină, ci muncitori metalurgici din nordul Franței purtînd pancarte. Ei cer naționalizarea industriei siderurgice.

„ELIBERAȚI COPIII NOȘTRI!”

În lupta împotriva sectelor religioase, ai căror „profeți” au conturi personale de milioane de dolari în bancă, un negru american întreprinde o cruciadă de unul singur.

O carte-document care povestește cum a devenit Ted Patrick „vinător de copii pierduți”

În numărul său din 22 aprilie 1977, revista „Paris Match” a publicat o adaptare după cartea „Eliberați copiii noștri!” de Ted Patrick și Tom Dulack, în cele ce urmează redăm câteva fragmente.

Ira amiezii. La New Haven, pe strada Elm, unde se află cunoscuta universitate americană Yale, circulația devine din ce în ce mai intensă. În apropierea unei mașini parcate lângă trotuar trei oameni așteaptă. Unul dintre ei se numește Ted Patrick; el este negru care, de ani de zile, se bate pentru libertatea tuturor oamenilor, indiferent de rasă, și în primul rând împotriva sectelor care, în lumea întreagă, subjugă literalmente zeci de milioane de tineri.

Alături de el se află cei doi oameni care au făcut apel la serviciile sale: Lockwood, agent de schimb la o agenție pe coasta de est a Americii, și cumnatul său, Alan. Toți trei așteaptă ca studentii să părăsească universitatea pentru a merge la masă. Wes, fiul lui Lockwood, care de luni de zile face parte din asociația „Amicii misionarilor Noului Testament”, trebuie să treacă și el pe strada Elm.

Wes apare, în sfârșit, și se oprește, văzându-și tatăl și unchiul. Surprins, se lasă dus fără împotrivire spre mașină; cînd încearcă să se elibereze, mașina goneste de-acum pe șosea. În mod surprinzător, semafoarele arată, unul după altul, culoarea verde. Alan încetează în apropierea pasajului de intrare pe autostradă. Wes profită și, aplecându-se pe geamul mașinii, strigă:

— M-au răpit! Poliția!

— Prostule, îi spune Patrick, n-ai văzut că polițistul este un negru? Cum crezi că-și va trăda un frate? Te înșeli.

Totuși, Ted observă în retrovizor două mașini ale poliției care, cu zgomot infernal de motoare și urlete de sirenenă, îi urmăresc. Cinci, zece, cincisprezece mile: deodată în fața mașinii, un baraj; un detașament de polițiști, agiți puști automate, carabine și pistoale se îndreaptă spre mașină. Aproape cincisprezece mașini pline de agenți, cu armele îndreptate spre cei patru. Aceștia din urmă, cu minile ridicate, înaintează, avînd aerul unor oameni brusc deșteptați dintr-un comar. Girofarurile mașinilor continuă să se învîrtească lansînd lumini multicolore.

— Doamne, strigă Alan, ce înseamnă toate acestea, ce ne așteaptă?

— Dragii mei amici, răspunde Ted Patrick, în ochii legii sîntem niște criminali.

Cei patru fugari sînt rezemați brutal de una dintre mașini, cu brațele și picioarele depărtate, în timp ce li se cercetează hainele. Wes Lockwood, ieșit brusc din starea de prostrație și surpriză, începe să se plîngă:

— Vedeti, v-am spus doar. Uite ce se întîmplă cînd Diavolul pune stăpînire pe corpul nostru. Acum ați cunoscut Diavolul și veți suferi: am să vă pun sub acuzare și veți fi închisi.

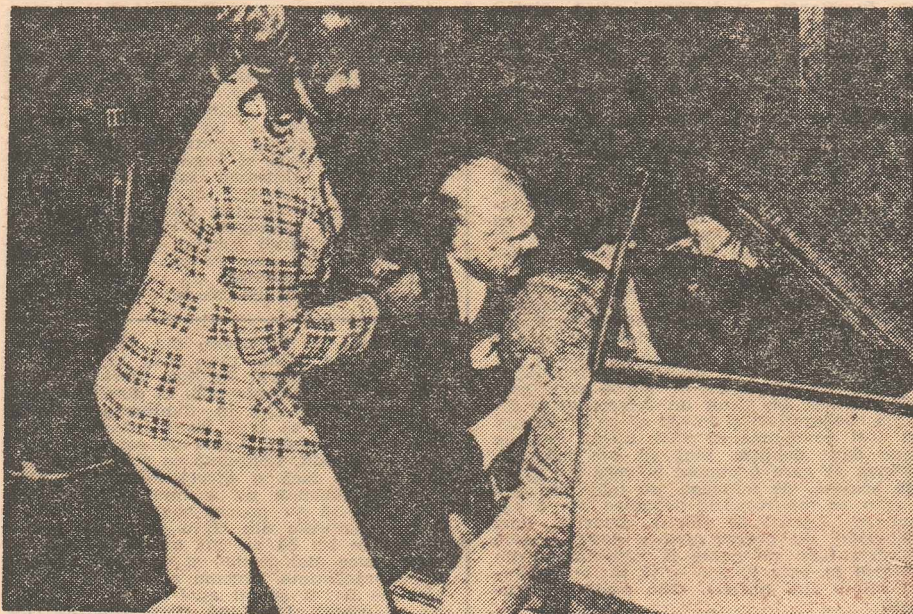
Tatăl lui Wes simte că o prăpastie îi se deschide sub picioare. Cum a putut crede că un simplu agent de schimb, pios și timorat, s-ar putea împotrivi tuturor acestor adunări de demoni cu nume atât de semnificative: „Hare Krishna”, „Copiii Domnului”, „Misionarii Noului Testament”, „Biserica unificată a lui Moon”? I se pare că aude încă glasul avocatului său pe care-l consultase, telefonic, la Los Angeles:

— Pentru numele lui Dumnezeu, domnule Lockwood, nu vă lăsați antrenat în această treabă căci veți fi, automat, urmărit pentru răpire. Nu are importanță faptul că Wes este fiul dumneavoastră. A împlinit 20 de ani și legea este lege: este liber să facă ce-i place, chiar dacă va slăbi ca un schelet din cauza posturilor rituale, chiar dacă o să ajungă nebun datorită „spălării creierului” pe care o practică secta. Nu asculta ce spune Ted Patrick. El se bate împotriva unor oameni mult mai puternici decît el, împotriva a milioane de fanatici, împotriva a milioane de dolari!

Lockwood, ud leoarcă de sudoare în ciuda frigului din această seară de ianuarie, se vede deja închis, dezonorat și poate condamnat la închisoare pe viață. Ce idee nesăbuită a avut să se adreseze lui Ted Patrick! „Ajutați-mă să-l eliberez pe Wes din ghearele lui Hannah Lowe.” Alături de el, cumnatul său tremură din toate încheieturile. Numai Ted Patrick rămîne impasibil. Cu figura de apostol, fața slabă sub un păr bogat ondulat, o mustață mică, ochii strălucind de deșteptăciune în spatele lentilelor, el este o figură aproape legendară în Statele Unite. Acestui negru din Chattanooga, statul Tennessee, i-a trebuit o mare doză de îndrăzneală pentru a înfrunta forțele polițienesti locale și federale, tribunalele, business-ul misticismului, pentru a-i ridica pe tineri din stradă, a-i duce la el — uneori chiar împotriva voinței părinților — și a-i „deconșiona” redîndu-i viață.

Tinărul Wes, cu un aer rătăcit, apostrofază un polițist:

— Îmi cunosc drepturile; vreau să părăsesc mașina.

Tatăl studentului Wes Lockwood, ajutat de cumnatul său și de Ted Patrick, răpește pe propriul său fiu! O acțiune disperată, menită să-l salveze pe Wes. Intervenția poliției a avut un final neașteptat.

În tăcere, Ted Patrick își deschide servieta în care se găsește o cantitate apreciabilă de tăieturi din ziare. Polițistul poate citi în ele mulțumiri sfîșietoare și strigăte de suferință, nenumărate mărturii ale tinerilor. Iată câteva: Charles Pinson din Decatur, statul Georgia: „El m-a scos din sclavia în care mă aruncaseră «Copiii Domnului». Randy Sacks din San Diego, statul California: „Viața mea ar fi fost distrusă fără Ted Patrick; n-aș fi fost decît un robot manevrat de «Hare Krishna». John Colaluca din Fort Lauderdale, statul Florida: „Dacă-l veți împiedica pe Ted Patrick să acționeze, nu-i veți revedea niciodată pe acești copii căzuți în minile lui Moon. El m-a salvat; ca un doctor pe un bolnav.”

— Hei, repetă Wes adresîndu-se polițistului cu o voce slabă, ați auzit ce-am spus. Am douăzeci de ani, clar?

Un locotenent care se apropie și citește extrasele din ziare îi spune:

— Dragul meu, dacă ai douăzeci sau patruzeci de ani nu ne interesează. Urcă în mașină cu tatăl tău și acest domn. Repede!

Polițistii se îndepărtează.

In felul acesta Ted Patrick a re-purtat a mia sa victorie. El nu este chiar sigur de această cifră, dar nu are prea mare importanță; ceea ce contează sînt sutele de mii, milioanele, poate, de tineri care trebuie să fie smulși din tentaculele acestor secte, a căror influență se întinde din ce în ce mai mult în Statele Unite, în Europa și, am putea spune, în lumea întreagă.

Este cel mai stupefiant fenomen de masă în lumea occidentală. Nu are precedent. Evul mediu și-a avut vrăjitoarele sale, dar acestea desfășurau o activitate neînsemnată, la marginea societății, în acele timpuri cînd creștinii se agițau pentru a construi zeci de mii de biserici, cinci sute mari sanctuare și patruzeci de catedrale. Astăzi, noile culte desfășoară o activitate triumfală, la care aderă studenții în fizică, fii și fiice de magistrați, pastori, oameni de afaceri, autori de best-sellers, moștenitorii unor mari averi.

Iată, pe scurt, istoria citorva dintre aceste secte:

Crăciun, 1972. „Copiii Paradisului” sosește la Paris. Douăzeci de tineri veniți din toate colțurile lumii, foști hippy sau drogați care au încercat în van să-și găsească refugiul în hașis, violență, alcool și sexualitate. În fiecare săptămîna ei recrutează noi „călători pierduți”. Reuniunile lor se desfășoară în cripta unei biserici. Doi ani mai tîrziu, numărul lor a crescut la cinci sute. Își au sediul într-o clădire de șase etaje în inima Parisului...

La începutul anului trecut o nouă Biserică a început să cucerească Parisul. Este vorba de ultra-moderna „Biserica scientologică din Franța”. Ea garantează puteri supraomenești celor care aderă la ea și imunizarea contra tuturor bolilor. Membrii săi, cică, nu se îmbolnăvesc niciodată, iar rănile lor se vindecă de zece ori mai repede decît în mod normal. Ei pot deveni „supraoameni”, pot fi nemuritori, iar dacă secolul în care trăiesc nu le place, se pot reîncarna. În plus, li se asigură posibilitatea unui control absolut asupra lor înșile, posibilitatea de a conversa cu extraterestrii și, bineînțeles, de a domina Universul! „Biserica scientologică” numără 15 000 000 de aderenți în lume, dintre care numai în Franța mai mult de 10 000. Conducătorul ei, Lafayette Ron Hubbard, un uriaș cu părul roșcat strălucitor, născut în 1911 la Tilden, statul Nebraska, are mînașirea sa flotantă denumită „Royal Scotsman”, o

navă luxoasă de 3 300 de tone al cărei echipaj este compus din adepții săi. O disciplină de oțel domnește pe bordul acestui vas-fantomă, în care accesul celor din afară este riguros interzis. Este templul inaccesibil al unui dalai-lama al oceanelor. „Scientologia” posedă 22 biserici în metropole, o sută de misiuni și numărul adeptilor săi se dublează în fiecare an.

Revista bilunară „Deșteptați-vă” a „Martorilor lui Iehova” are 32 de pagini, este publicată în 29 de limbi și în 7 500 000 exemplare. Numărul adeptilor acestei secte crește cu 10 la sută în fiecare an; numai în 1974 numărul celor „botezați” a fost de 300 000! În Franța numărul aderenților se ridică la 64 000, iar în lume la trei milioane. Au 40 000 congregații în întreaga lume și 41 203 predicatori în Franța. Broșura lor propagandistică se intitulază „Adevărul ce duce la viața eternă”, apare în 45 de limbi și se vinde în cinci milioane de exemplare. Doctrina lor nu s-a schimbat de-a lungul anilor, ea proclamînd, în esență, următoarele: omul nu are suflet, slujbele religioase nu au sens, botezul prin cufundarea în apă nu este decît un semn al consacării în religia lui Iehova. Este interzis a vîna, a pescui, a fuma, a saluta drapelul. Nu este recunoscută nici o ierarhie religioasă sau civilă și este periculos să aparții unui partid politic, unui sindicat și chiar să participi la o operă de binefacere sau să votezi, întrucît toate instituțiile sînt, fără excepție, opere ale Diavolului.

Moon, conducătorul unei alte secte religioase, are 25 000 000 dolari în bunuri imobiliare, 15 000 000 dolari cont în bancă, 20 000 000 dolari venituri anuale, dirijînd un adevărat imperiu industrial și cumpărînd castele din ceea ce obține de la cei două milioane de adepți ai săi. În 1955 la Seul a fost condamnat pentru delict sexual, pe baza declarației a 15 studenți și oameni ai bisericii...

Astăzi, deci, sectele sînt la modă. În ciuda unor grave gafe și a unui scandal provocat de moartea unuia dintre adepți, ele nu se sinchiesc de părinți, de judecători și de poliști.

Împotriva acestei caracatițe cu multiple tentacule, Ted Patrick se bate aproape singur. El a scris în colaborare cu romancierul Tom Dulack o carte care va apărea la New York și care se intitulază „Eliberați copiii noștri!” Subiectul este atât de dramatic și de fantastic, încît autorii au preferat să lase faptele să vorbească singure. Lucrarea lor poartă pecetea austerității și minuțiozității unui raport al poliției. Totul este important: interminabilele așteptări, ezitățile, îndoielile, pîndele, rătăcirile, propunerile neînsemnate în aparență.

În esență, părinții trebuie să înțeleagă bine următorul lucru: a lupta pentru eliberarea copiilor de sub dominația sectelor care încearcă să stăpînească milioane de suflete este același lucru cu a merge în ceață sau a încerca să găsești ieșirea dintr-un labirint unde totul este extravagant și confuz.

Afacerea Wes Lockwood este, din acest punct de vedere, semnificativă. Wes face parte dintr-o familie cultivată, de bună condiție, trăind într-o înțelegere perfectă. Un adolescent care se bucură de o bună sănătate fizică și psihică, cultivat, prezentabil, fără nici un fel de probleme afective sau intelectuale. La Universitatea Yale este un student serios și conduita sa nu se remarcă prin nimic special, exceptînd zelul său religios, dar aceasta nu este surprinzător la vîrsta sa și în mediul acesta de catolici practicanți.

Mondo umaço ?

Festivaluri ?

Regizorul american Sydney Pollak declara: „Sînt foarte sceptic în ce privește viitorul producției de filme a Hollywood-ului”. Și tot el ținea să explice acest scepticism: „Nu trebuie să uităm că aici domnește legea profitului. Se poartă ceea ce aduce bani. Și pentru că filmele «porno» fac bune rețete de casă, mi s-a cerut pînă și mie să realizez un astfel de film, eventual chiar cu Robert Redford, actorul meu preferat!” Relativ recent revista italiană „L'Europeo” scria, în același sens: „Fenomenul tîrgului de artă a devenit general și privește clasele avute pe care societatea de consum le determină să se ocupe de obiecte estetice pentru că dau prestigiu, pentru că reprezintă o bună investiție. În acest matrimoniu între artă și comerț, sfîrșitul îl reprezintă exclusiv vinzarea, căci opera a devenit o simplă marfă.”

Iată și un fapt mai nou consemnat la Los Angeles — desigur, nu din întîmplare, exact în zilele de mare fierbere care, de obicei, preced atribuirea prestigioaselor premii Oscar. Exact în acele zile, la Los Angeles se desfășura un festival al filmului pornografic. Astfel încît privirile celor prezenți s-au oprit, poate din întîmplare, poate atrași de vasta publicitate făcută special, asupra unor pelicule «porno» oferite în premieră mondială dar și asupra unora intrate deja în arsenalul unor astfel de detestabile mărfuri. Fără jenă, fără teamă, organizatorii festivalului consacrat special acestui gen care face bune rețete de casă au oferit pelicule precum „Animalul”, realizat de un anume Valerian Borowczyk, a cărei proiecție fusese interzisă într-o serie de orașe elvețiene din cauza „aspectului ei obscen” și a „caracterului monstruos”. Realizatorul nu este un nume nou în materie. Tot el regizase „Povestirile imorale”, film a cărui proiecție fusese interzisă în Elveția, anul trecut.

Asadar, nu poate fi vorba nici pe departe de un fenomen la începuturile lui, sau — de manifestări răziate. O subliniază chiar și o bună parte a presei occidentale care, pe pagini întregi, abordează cauzele extinderii și mai ales ale profundelor implicații ale acestei „reconversuni” a operei de artă. Pentru că, la scara întregii societăți de consum, pornografia și cultul ei nu sînt, la ora actuală, un fapt divers ci un adevărat flagel. O subliniază ziarul italian „La Stampa”: „N-am ajuns încă la nivelul Parisului sau al New York-ului, dar vom ajunge și aceasta într-o indiferență generală”. O argumenta și cotidianul parizian „Le Monde” care, într-un amplu documentar, îl ridiculiza pe un anume Jens Jorgen Thorsen ce solicitase statului danez o importanță sumă pentru a realiza un film pornografic despre... viața sexuală a lui Isus Cristos.

Nu au fost puține cazurile cînd scenariile unor astfel de pelicule au devenit povestiri de sine stătătoare pe care, aceeași lege de care vorbea Sydney Pollak, edituri occidentale le-au multiplicat în mii și milioane de exemplare, ce se găsesc oriunde.

Astfel proliferază într-un ritm amețitor rețetele care vizează nu numai profiturile și în care opera de artă a fost înlocuită de comerțul cu obscenități. Dar poate nimic nu redă mai fidel o astfel de stare de lucruri decît titlul unui film de același tip — „Doamne, cum am mai decăzut”.

PETRE NICOLAE ■

În cursul verii survine un fapt atât de nesemnificativ încît, pe moment, părinții nu-i acordă nici o atenție: Wes primește prin poștă un jurnal intitulat „Yale Standard”, o foaie austeră, scrisă pe un ton doct și condusă de o oarecare Hannah Lowe. Ea informează studentii de la Universitatea Yale că asociația „Misionarii Noului Testament”, al cărei „profet” este Hannah Lowe, propune un adăpost frătesc pentru creștinii fervenți care în perioada studiilor universitare se află departe de familiile lor.

După întoarcerea la universitate, Wes ia contact cu asociația, fiind viu interesat de activitatea sa și nedîndu-și seama de influența crescîndă pe care Hannah Lowe o exercită asupra lui. Ted Patrick mărturisește că nu i-a mai fost dat să fie supus unui proces de fascinare atât de lent și de rafinat. Rezultatul: Wes Lockwood se îndepărtează din ce în ce mai mult de familie și începe să o urască. Este în întregime absorbit de activitatea „grupului”. În decursul primului semestru adunările de rugăciune devin din ce în ce mai pasionante. Membrii asociației cîntă, dansează, cad în extaz și încep să vorbească limbi străine. Aceste întîlniri mistice durează patru, cinci ore, fără întrerupere și-i lasă epuizați.

Primum din partea Editurii Junimea, Iași :

Recent a intrat în librării cartea document intitulată „SECUNDE TRAGICE, ZILE EROICE” — din cronica unui cutremur, 4 martie 1977”, a cărei copertă v-o trimitem în reproducerea alăturată. Volumul cuprinde instantanee, documente, comentarii, rememorări, semnate de 56 cunoscuți scriitori și ziariști, conținute în 264 de pagini, cu ilustrații.

Primum din Valea Jiului o jalbă semnată de nu mai puțin de o sută de oameni, care, cum zic, „muncesc sub pământ la mare adâncime și nu prea sînt de acord cu tovarășii de la suprafață, din conducerea federației de fotbal”, pe care îi acuză că delegă la meciurile echipei lor favorite arbitri părtinitori, precum acel „nepriceput al fotbalului, arbitru C. Niculescu... un adversar de netrecut, după cum scria și ziarul Steagul roșu din Petroșani”. Este vorba desigur de meciul F.C.M. Reșița-Jiul, încheiat cu scorul de 2-1 în favoarea gazdelor. Cei 100 de semnatori se întrebă pe bună dreptate: De ce sînt ocrotiți și nepedepsiți după cum ar merita cei care astfel greșesc?

(Împreună cu alți 99 de mineri semnează „redactorul acestor rânduri”, minerul Chiariac Antohie, str. Viitorului, Bl. 1, ap. 7, Petroșani.)

★

In satul nostru se pune de aproape 15 ani problema de a avea sau nu un teren de fotbal. În anul 1973, prin străduința profesorului Popescu Stelian, obținem un teren de fotbal în curtea C.A.P.-ului. Am sfârșit bolovani, am netezit, am plantat și puiștii de plute în jurul lui. Dar, ca orice minune care nu ține decît 3 zile, tocmai cînd terenul era bun de joc, el a fost arat, cum se petrecuse și cu celelalte terenuri amenajate de noi. În anul 1975, din nou la insistențele profesorului Popescu am obținut un teren, l-am amenajat și pe acesta, am reușit să construim și două bare metalice, dar cînd totul a fost gata cineva a dat din nou dispoziția să fie arat. Barele au fost scoase în bucăți și aruncate într-un șanț. În toamna anului trecut terenul arăta jalnic — nefiind folosit dealtfel la nimic altceva decît la depozitarea unor gunoate. Persoane care după părerea noastră duc o existență duobiasă depozitaseră pe o latură a terenului câteva mașini cu gunoi de la Combinatul avicol Titu, în vederea cernerii și comercializării în satele vecine.

(Semnează D. Stan, Gh. Mihăilă, D. Moise, Al. Olteanu, I. Vlăsceanu, P. Stelian, N. Epure, A. Moise, I.S. Voicu, I. Gh. Voicu, I. Stan, V. Stan, V. Vlăsceanu și Gh. Vișan — toți din satul Serdanu, comuna Lungulețu, județul Dimbovița).

La sfîrșitul lunii septembrie 1976 sînt lăsat la vatră, iar la trei zile după aceasta mă prezint la întreprinderea cinematografică a județului Vilcea, unde lucrasem ca operator proiectant înainte de a fi încorporat. Aici sînt întîmpinat cu răceală, ba chiar mi se spune că postul meu a fost desființat și că ar fi mai bine să-mi găsesc de lucru în altă parte. Neînțelegîndu-i pe tovarășii din conducere, depun — probabil spre surprinderea acestora — o cerere de reincadrare, bazată pe Legea 14/1972 și Codul Muncii, din care reiese clar că cel lăsat la vatră are obligația să se prezinte la locul de muncă avut anterior încorporării. Înțelesesem că dacă eu am obligația să mă prezint, rezultă că și întreprinderea respectivă are obligația să mă primească: în plus, aflasem că postul meu nu era desființat, așa cum mi se spusese, ci, dimpotrivă, se aflau pe el două persoane... După cîva timp primesc o adresă prin care sînt sfătuit de conducerea I.C.J. Vilcea să-mi găsesc un serviciu „de care societatea are nevoie”. În paranteză fie spus: oare serviciile I.C.J. Vilcea nu sînt puse în slujba societății? Dînd instituția în judecată, mi se dă cîștig de cauză. Instituția face recurs, mi se dă pentru a doua oară cîștig de cauză. Sînt reangajat ca... manipulant în curtea I.C.J. Vilcea, contrar hotărîrii judecătorești. De atunci și pînă astăzi sînt supus sistematic unor permanente sicanării. Oare cu ce să fi greșit? (Ion Toantă, Rimnicu Vilcea)

Sînt Alexandru Nemzet din comuna Ruscova, județul Maramureș. Vecinul meu de la nr. 580. Ioan Bumbol, are un atelier particular de fierărie. Pînă aici toate bune,

necazul este însă acela că avînd tot felul de aparate — motoare electrice, forjă, tocilă, polizor etc., folosite zilnic — racordate la rețea și probabil nedeparazitate, vecinul asta îmi creează, mie și vecinilor, greutate în urmărirea programelor radio și T.V. Ne-am adresat organelor I.R.E. Baia Mare, am sesizat și ziarul județean, a apărut și un articol în acest sens, am primit și un răspuns că vecinului l s-a tăiat curentul electric. În realitate nu este așa, aparatele acestuia continuă să funcționeze așa cum funcționau și înainte, adică făcînd practic imposibilă vizionarea programelor T.V. sau audierea aparatelor radio din pricina parazitilor provocați de ele.

În data de 18 martie a.c. am fost numit responsabil la unitatea nr. 59 a Cooperativei „Fotografia” București din strada Colței nr. 9. În această unitate mai lucrează și tovarășa Viorica Ivan. La cîteva zile după sosirea mea în unitate am observat că tovarășa Viorica Ivan vine la program în stare de ebrietate. Am avut răbdare cu dînsa o perioadă de timp crezînd că situația se va îndrepta, dar lucrurile au luat amploare ajungînd să fiu pur și simplu batjocorit în fața clienților. De asemenea, de cîte ori este în stare de ebrietate, strică o mare cantitate de materiale fotografice pe care eu mă văd nevoit să le plătesc. Situația a devenit de-a dreptul insuportabilă; în urma unui incident de genul celor arătate mai sus am făcut un referat către direcția cooperativei și în loc să se ia măsuri am fost amenințat că dacă nu-mi convine să-mi dau demisia. Sînt un om suferînd, meseria pe care o cunosc și care îmi place este aceasta, de fotograf, nu mai am cînd și cum să mă recalcific deoarece am o capacitate scăzută de muncă, datorită unei infirmități, nu doresc altceva decît — dacă tovarășa Ivan nu poate fi schimbată din unitatea în care lucrez — să fiu eu schimbat într-o altă unitate. (Ilie Andrei, București)

Cititorii ne sesizează

● **Horia Constantinescu**, București: muncă de frumusețe umplu de cîteva zile o bună parte a spațiilor marii piețe Obor din Capitală; este o adevărată problemă să-ți alegi din mîile și mîile de piese oferite spre incalzirea cumpărătorilor de către maștrii creatori olari din diverse zone ale țării.

● **Cristian Sandu Păuna**, Drăgășani, Vilcea: calificat în meseria de tinichigiu, angajat al Fabricii mixte de Industrie locală, se trezește — la numai trei luni de practicare a meseriei — obligat să se recalcifice în meseria de timplar; vrea să știe dacă este just să se procedeze așa.

● **Silvia Balaban**, Galați: în noiembrie 1975 flica ei a cumpărat de la un magazin din Galați o vază din import cu prețul de 950 de lei, deși cu puțin mai înainte văzuse aceeași vază într-o vitrină din București avînd prețul de numai 450 de lei. În aprilie a.c., aflîndu-se în București și trecînd pe la magazinul de sticlărie al M.C.E. zărește aceeași vază, avînd același preț, 450 lei. Interesîndu-se din nou la Galați, la Direcția județeană comercială, află cu stupeoare că într-adevăr prețul acestui obiect sosit aici și formulat în facturi este cel de 950 lei !!

● **Ion Finică**, București: a sesizat în mai multe rânduri cazul unei unități comerciale de pe Șoseaua Chitila nr. 169, care stă cu obloanele trase și lăcăț la ușă de aproape un an de zile; asta cu toate că deasupra ușii de intrare s-a așezat o firmă impunătoare: „Ape minerale și lapte”.

● **Reveica Crețu**, Suceava: nu numai majoritatea vechilor clădiri din municipiu, dar și o parte dintre noile blocuri sînt amenințate cu degradarea pereților exteriori datorită buranelor sparte — de exemplu Policlinica specială sau unele blocuri de pe strada Trandafirilor, care au pereții uzi, apa amenințînd să intre mai devreme sau mai tîrziu în clădiri. Să fie chiar vorba numai de o neglijență cetățenească?

● **Ioan Bologan**, Beiuș, județul Bihor: Arată că de timp îndelungat în magazinele alimentare din orașul Beiuș nu se găsește spirit medicinal. În schimb, în rafturile acestor magazine se găsește enorme cantități de băuturi alcoolice, de diferite sortimente și calități, chiar dintre cele exotice.

● **Ștefan Buriacu**, Lipova, județul Arad: Presa sosește la Lipova cu aproape două zile întîrzire, cu toate că ea poate fi citită la Arad orăș aflat la 30 kilometri distanță, în dimineața fiecărei zile, la orele 7-8. Pînă la un timp, ziarele și revistele se aduceau de la Arad în aceeași zi, cu mașina poștei, astfel încît către orele 9-10 puteau fi citite și de către cei din Lipova. Acum, cu toate că mașina poștei n-a dispărut, presa se aduce cu trenul, dar nu în aceeași zi (cu toate că trenurile sînt destule) ci în ziua următoare, după-amiază. Pe jos dacă ar fi adusă de la Arad și tot ar ajunge în cursul aceleiași zile la Lipova!

Mă numesc Nicolae Alilozi și sînt administratorul blocului 37 A-B din strada Eufrosina Popescu nr. 54, sector 4. Blocul nostru s-a împărțit în două tabere pentru plata întîrzierii liftului de către cei care locuiesc la parter și etajul I. În sensul că unii vor să plătească, iar alții nu. Eu sînt în situația că nu știu cum trebuie să procedez, deoarece ambele tabere au dreptate, fiecare avînd o hotărîre judecătorească, hotărîri care se bat însă cap în cap. Iată cum s-a ajuns aici: am dat în judecată doi coproprietari — Nicolae Joițoiu și Alexandru Halmaghi — pentru a plăti întîrzierea liftului. Mi s-a admis acțiunea, cei doi fiind

siliți să plătească întîrzierea liftului prin sentințele nr. 5134 și 5136 ale Judecătoriei sectorului 4. Ambii priți au făcut recurs și, paradoxal, lui Nicolae Joițoiu i s-a respins recursul prin decizia nr. 3032 a Tribunalului Capitalei, urmînd deci a plăti întîrzierea liftului, iar lui Alexandru Halmaghi i s-a admis recursul, urmînd deci să nu mai plătească întîrzierea liftului, conform hotărîrii aceleiași tribunal — decizia nr. 3081. Și acum a doua curiozitate: Nicolae Joițoiu, care a pierdut procesul, face memoriu la Procuratura Generală și i se răspunde că hotărîrea Tribunalului Capitalei este temeinică și legală, și deci trebuie să plătească întîrzierea liftului; bineînțeles că și Asociația de locatari face memoriu la Procuratura Generală, pentru Alexandru Halmaghi, care a cîștigat recursul, exact în aceeași problemă, iar asociația i se răspunde că hotărîrea pentru Alexandru Halmaghi este legală și temeinică și, deci, nu trebuie să plătească întîrzierea liftului. Trimițîndu-vă alăturat deciziile respective, precum și răspunsurile referitoare la cei doi, date la 1 februarie și respectiv 14 martie a.c., mă întreb cum să procedez, deoarece nu înțeleg cum se pot concilia aceste două situații legalizate de instanțe judecătorești, atît timp cit ele sînt contradictorii.

Vă scriu cu întîrzire, din motive independente de voința mea. Fiul meu, Ștefan Kosa, elev, a plecat din Baia Mare în seara zilei de 18 decembrie 1976, în direcția București, ajungînd aici în dimineața zilei de 19 și urmînd să facă transbordare pe trenul spre Slobozia. Avînd de așteptat patru ore, s-a gîndit, împreună cu alți colegi balmăreni, să facă o scurtă plimbare prin Capitală, intrucît nu o mai vizitase niciodată. Ca să nu poarte bagajele cu el, s-a dus la seifurile din Gara de Nord, introducînd în cel cu nr. 223 un geamantan în care avea mai multe și valoroase obiecte de îmbrăcăminte, precum și suma de patru sute de lei. A plecat apoi în oraș împreună cu colegii, iar după circa trei ore, întorcîndu-se și deschizînd seiful, a constatat cu uimire că geamantanul îi fusese furat; menționez că seiful a fost reînchis de către autorul furtului. V-am scris această scrisoare nu pentru a vă ruga să anchetați cazul furtului, ci pentru a atrage atenția organelor în drept să verifice mai substanțial modul în care acei oameni din personalul nu să vegheze securitatea seifurilor. Își fac sau nu datoria. (Ștefan Kosa, Baia Mare)

Sîntem foarte mulți cetățeni din cartierele Militari, Drumul Taberei, din Roșu și Chiajna etc., care pleacă din sau în întoarcerea acasă trecînd pe o stradă: este vorba de strada Fabricii din sectorul 7, stradă care pe o lungime de circa doi kilometri, datorită unor lucrări executate de I.R.E. — săparea unor șanțuri de trei metri adîncime, așezarea unor cabluri electrice și astuparea șanțului, de bine, de rău, după șase luni de la săparea sa — ne provoacă mari dificultăți: trotuarul continuă să fie strîct, cînd plouă noroiul și bălțile acoperă asfaltul, șoferii circulă pe aici parcă dinadins cu viteze mari, stropindu-ne de sus pînă jos cu noroi, iar cînd nu plouă e praf ș.a.m.d. Ar trebui să se sesizeze cineva pentru ca starea acestei străzi de intensă circulație să intre în cursul ei firesc.

Mă numesc Ana Rod, am 79 de ani și locuiesc în satul Berbești, comuna Giulești, Maramureș. În vara anului trecut, casierul I.R.E. Sighet a venit la domiciliul meu pentru a încasa plata consumului energetic pe ultimul trimestru, sumă pe care am achitat-o. La cîteva zile după aceea, mai exact la 30 iulie 1976, trei lucrători de la I.R.E., ce mi s-au părut a fi în stare de ebrietate, mi-au cerut să le arăt contorul, după care au tăiat firul, au scos contorul și l-au luat cu ei nu știu ce să-i facă, punîndu-mă să semnez un proces verbal și promițîndu-mi că vor aduce un contor nou. Nu l-au adus nici pînă astăzi, cînd vă scriu, și este sfîrșitul lui aprilie, iar de-atunci, din iulie și pînă acum, eu nu am curent în casă.

Sînt Gheorghe Nicolăescu, locuiesc în comuna Lădești, județul Vilcea, și sînt angajat al Cooperativei de consum din comună. Pe data de 10 mai m-am dus la casieria Consiliului popular Lădești pentru a ridica un ajutor bănesc ce mi se cuvenea, din partea statului, pentru un vitel, la prima fătare. Tovarășul casier mi-a cerut ca din această sumă să achit 100 lei pentru contribuția voluntară din cadrul comunei, pe anul în curs. Am cerut să mi se rețină numai 50 lei, pentru că pe anul 1976 mi se ceruse suma de 150 lei, pe care o achitasem integral — chitanța nr. 395 din 23 martie 1976 — în loc de 100 lei, cit prevede legea în acest sens, intrucît plafonul maxim nu poate fi mai mare de 100 lei și se plătește numai de capul de familie. Nu am fost înțeles și, deci, nu am primit acum indemnizația ce mi se cuvenea, fiind anunțat că banii vor fi vîrsați în bancă. E normal acest procedeu?

Mă numesc Ion Racoviță și sînt muncitor la întreprinderea de construcții metalice și prefabricate București, din cadrul Ministerului Energiei Electrice. În anul 1972, după ce mi s-a spus de către șeful serviciului personal că am dreptul la categoria a 5-a, am făcut o cerere pentru acordarea categoriei și am promovat astfel conform aprobării comisiei și șefului serviciului personal, care a semnat decizia. Iată însă că după ce au trecut alția ani, acum sînt chemat din nou de către șeful serviciului personal care îmi spune că s-a făcut o greșală, eu neavînd dreptul la acordarea categoriei a 5-a, și că va trebui să restituiesc banii primii în plus în cei cinci ani. Cînd am auzit, am cerut lămuriri, dar a rămas că trebuie să plătesc. Mă întreb: cei care au aprobat acordarea categoriei cunosc legea ori nu?

Locuiesc în cartierul Militari, București. Am doi copii de vîrstă școlară în urmă cu 2-3 ani s-a creat în apropiere, lângă localitatea Roșu, un „sat de vacanță”, o tabără pentru pionieri. O inițiativă lăudabilă, cred, a Consiliului popular al sectorului 7. Tabăra se deschide însă odată cu începerea vacanței de vară a elevilor. Înseamnă deci că tabăra stă nefolosită circa o lună și jumătate, cam de la începutul lunii mai pînă pe la mijlocul lui iunie. Iată de ce consider că, în condițiile în care și așa cartierul Militari este destul de vitregit în privința bazelor de a-

grement, tabăra ar putea fi pusă la dispoziția publicului, cu taxă de intrare la bazinul de înot, eventual numai simbatic și duminică. Pînă la deschiderea taberei pentru pionieri, desigur. De fapt, cu puțină inițiativă și cu concursul tinerilor din cartier, s-ar putea amenaja de-a lungul Dimbovitei, în aval de tabăra pionierilor, un punct de agrement dintre cele mai frumoase, cred, dacă avem în vedere și pitorescul zonei în care acum, din păcate, se aruncă gunoarele unor întreprinderi. (Anca Miron)

În comunicarea „Contribuții medicale prahovene la războiul pentru Independența României”, prezentată în aprilie a.c. la a XIV-a reuniune științifică națională organizată la București de Societatea de medicină și farmacie militară și Societatea de istorie a medicinei și farmaciei, semnalăm descoperirea unui album dăruit de dr. Carol Davila unui agent sanitar după terminarea războiului din 1877-1878, ca răsplătă a umanismului și devotamentului pentru îngrijirea răniților. Pe lângă însemnarea sanitarului pe o filă din album, recent am mai descoperit și portretul luptătorului sanitar, care prin decorațiile dobîndite ne dovedește eroismul și spiritul de sacrificiu ale acestuia. Trimit spre publicare cele două poze amintite. (Ioan Neagu, Ploiești)

Amintire de la
Doctorul General
Francisc Davila

Amintire din
armata mea
Duda P. Neagu
Com. Vispești
Județ. Jiuului

POSTA REDACȚIEI

Maria Ivan — Slatina. Conform legilor în vigoare nu aveți dreptul pentru că persoanele care beneficiază de o pensie nu pot opta și pentru ajutor social.

Dumitru Ionescu — Craiova. Lucrătorii care au fost scoși din producție pe perioade mai mici de 12 luni, pentru a urma cursuri de pregătire profesională, vor primi concediul de odihnă în anul reincadrării lor în muncă, cu durata integrală, corespunzătoare vechimii în muncă.

Ion Cursaru — Dragna, Prahova. Am primit de la dumneavoastră o serie de acte omînd și nu scrieți în ce scop ni le-ați trimis.

Dana Constantin — Ciuj-Napoca. În situația dumneavoastră nu puteți beneficia de alocație. Persoanele care se află în concediu fără plată nu beneficiază de alocația de stat pentru copii pe luna respectivă.

Maria Neaga — Iași. Greдем mai potrivită calea directă. Faceti dumneavoastră propunerea respectivă Ministerului Educației și Învățămîntului.

Adam Stoica — Constanța. Muncitorii care au absolvit școala profesională pot promova în categoria a V-a dacă au o vechime minimă de opt ani în meserie.

Elena Ungureanu — Suceava. Este necesar să vă adresați Judecătoriei Tirgoviste pentru a vă elibera hotărîrea definitivă.

Margareta Popescu — București. Din scrisoare nu a reieșit clar despre ce negație este vorba. Reveniți.

Vasile Raicu — Iași. Ne scrieți că nu ați fost promovat proiectant din desenator II, deși meritați și vreți o confirmare din partea revistei că aveți dreptate. Nu sîntem în măsură să vă confirmăm.

MARGA NEDELEA

«FLACĂRA» nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

Inspecția văzută ca bacșiș sau viceversa

Am fost martorul unei inspecții a Sanepidului de-o ciudățenie fără precedent.

Albul sugerează inocența de cînd lumea și pămîntul, dar individul ăla și zvelt și rotofei și bondoc și înaltuț reușise să distrugă legenda.

— Dumneata de ce n-ai bonetă?

Ospătărița nu se îngrijorează ci îi cere numai câteva precizări.

— Cu salată roșie sau salată verde?

Omul în halat alb dădu din umeri în semn că salata, fie roșie, fie verde, n-are importanță. Important e să fie ordine și igienă în local.

Am înțeles că obiectele, chiar și cele juste, nu erau decît un cifru secret prin care își exprima preferințele culinare fără să scoată un leu din buzunar.

Ospătarii știau să-i descifreze muștrarea cu promptitudine. Ei știau că lipsa hainei de protecție înseamnă o sticlă de Fetească la gheață, absența hîrtiei igienice de la W.C. înseamnă și puțin mușței la friptura de pui, friptură de pui venită și ea pe lume grație dezordinii și mizeriei din bucătărie, și așa mai departe.

La sfîrșitul mesei, exigenta echipă a Sanepidului a cerut și o cafeluță, de data aceasta așa, fără nici o obiecție, apoi unul din ei a început să tipe.

— De unde e, mă, firul ăsta de păr în mușței?

Mușteul, altfel excelent, se mincase de mult, dar firul ăsta de păr, proba vinovăției, rămăsese intact și toată conducerea localului fusese invitată să-i verifice autenticitatea. Dar nici de data asta ospătării nu s-au îngrozit. Ei știau numai că tovarășii inspecțori vor avea și pentru acasă.

— Avem un mușchi de vacă, o splendoare.

Omul cu firul de păr găsit în muș-

dei era însă tot cu gîndul la obligațiile lui de serviciu.

— Bine, mă, dar să fie proaspăt, că dacă nu, dau cu voi de pămînt și vă amendez de vă ies ochii...

Spre fericirea personalului, mușchii de vacă era foarte proaspăt.

TEODOR MAZILU ■

ION DOGAR MARINESCU ■

Altfel despre glorie

Erau mulți în jurul mesei
Și mai vîrstnici și mai tineri.
Schimbau vorbe și impresii
Fără patimi ori rețineri.

Tată, fii, nepoți sau veri
Împărțeau aceleași zile
Ieri ca azi, mine ca ieri
Fără-ncrîncenări subtile.

Armonii definitive
Se-arătau a fi clădite —
O polemică deschisă
Cu durerea de-a fi singur
De-a-ți ști viața hărțuită
De tăcutele termite...
Și se confesau vital
Prin concertul viu de linguri.

Pină cînd — ce zi de hronic! —
Comeseni-au observat
Că din strachină nu toți
În același ritm, sincronic,
Ciorba și-au adjudecat.

S-au stîrnit, era firesc,
Prea năprasnice polemici
Combatanții arătîndu-și
Verbele, neacademici:
„În ce ordine-ar urma

Ciorba să-și împartă-aroma?”
„De ce primul, dumneata?”
„Ce, ești Papa de la Roma?”

...Curgeau vorbe, schimburi-schimburi
Într-un grav vacarm de linguri...

Neclintit, în capul mesei
Alb de vreme ca fața iernii
A privit cu mare milă
Stîlpul casei, comesenii.
A rostit încet și rar
Taina gravă, de prin vremuri
Scrisă în vreun calendar
Ori păstrată-n vechi totemuri:

— „Zarvă fără cap și coadă
Vorbe goale, fără șir
S-au aprins de la o ciorbă
Numai lobode și știr.
Nu sînt miinile de vină
Că-s la grabă fel de fel.
Aș putea să zic: spre ciorbă
V-a-ndemnat același zel.
Lingurile sînt egale
În găvan, nu-s privilegii
Cînd sorbiți, cîntați cu toții
Pe aceleași simple-arpegii.
Iar de e la o adică
Vina cuiva s-o aflați:
Strachina-i atunci de vină?
Zmălțuită e, da-i mică?”

„S-o schimbăm cu un castron!”
Strigă, înțelepti, mesenii
Și visează cum spre nări
Urcă pașnic mirodenii.

— „Asta n-ar fi greu — răspunde
Stîlpul casei — s-ar putea,
Dar nici strachina nu-i mică
Dacă ai ce pune-n ea.”

Morala

Poți picta — smulgînd din ierburi
Vii culori, fără egal —
Cele mai de preț imagini
Ne-ntrecute, pe alese
Pe al străchinelor lut
Ori pe vase de cristal
Dar nimic nu o să iese
Dacă-n golul cunoscut
Nu pui nici un conținut.

NICOLAE DRAGOȘ ■

SORIN POSTOLACHE ■

Crocodil și om

la malul plin de mil
devorează un crocodil
nestingherit
alt crocodil
și tu omule stai tolănit
în șezlong pe puntea unui vapor și
privești ca la teatru prin binoclu
la acest spectacol înfiorător

abia după prinz
prinzi revoltă în glas
un crocodil devorează deci
un crocodil
și asta în plină zi

oare acest animal jerpelit
e chiar atit de hapsin și debil
sau de-atita mincare
complet senil

cine știe de cite mii de ani
devorează un crocodil
un alt crocodil
nimeni pe acest pămînt

întreb însă oamenii
care se devorează în același stil
ca un crocodil pe alt crocodil
la malul plin de mil
sinteți voi răi
sau de atita mincare complet senili
ca acești monștri temuți

NIKOLAUS BERWANGER ■

Traducere: ANTON PALFI ■

Un bondar „omoiară” doi oameni și „rănește” alți doi!

În după-amiaza însoțită a zilei de 2 mai a.c., familia Gervescu din Iași se întorcea cu autoturismul dintr-o excursie făcută în județul Neamț. Vizitaseră minăstirile, se opriseră citeva ore la Roznov, locul de naștere al lui Ion Gervescu — șoferul autoturismului — și în drum spre casă ocupanții mașinii, satisfăcuți de călătoria realizată, își împărțeau impresiile despre frumoasele locuri văzute.

În autovehicul, în afară de șofer, se mai aflau Aglaia Gervescu de 36 ani, soția lui Gervescu Ion, Maria Gervescu de 76 de ani, mama acestuia, și micuța Oana-Maria, fiică, în vîrstă de 9 ani.

Cînd autoturismul a intrat în orașul Tg. Frumos — pe drumul național 28 — în mașină a fost adus de curent un bondar care s-a așezat pe partea interioară a parbrizului din spate. Pentru ca „zgomotoasa” insectă să nu deranjeze ocupanții, bătrîna Gervescu a „capturat-o” într-un servetel și i-a dat-o norei care se afla pe locul din dreapta șoferului pentru a o arunca afară. „Operația” însă nu a reușit, bondarul reușind împins din nou de curent să-și reia zborul în interiorul autovehiculului.

Secvența următoare reprezintă punctul culminant înaintea tragediei. Aglaia Gervescu a scos un țipăt, iar pilotul pentru a vedea unde s-a așezat insecta a întors brusc capul. Odată cu mișcarea capului, a rotit însă involuntar, dar destul de puter-

nic spre dreapta și volanul. A urmat pierderea controlului autovehiculului. Acesta a lovit mai întîi în profil parapețului unui podet, a continuat să ruleze „stergînd” un copac, a intrat în plin în al doilea și de acolo literalmente a ricoșat la circa 15 m pe cîmp în afara părții carosabile a drumului.

O întimplare nenorocită, vor spune mulți. Un banal țipăt ce a distras atenția șoferului, acesta a scăpat de sub control mașina și drama s-a consumat. Un accident în care și-au pierdut viața șoferul și mama acestuia, iar soția și fiica s-au ales cu leziuni foarte grave. Un accident care arată încă o dată valoarea deosebită a unei fracțiuni de secundă de neatenție la volan, mai ales cînd autovehiculul se deplasează cu viteză de peste 80 km pe oră, așa cum rula autoturismul despre care e vorba în cazul nostru.

Neatenția la volan continuă să ocupe locul secund după excesul de viteză în ieraria accidentelor provocate de conducătorii auto.

Deunăzi o mașină s-a răsturnat la o curbă, proaspăta conducătoare auto pierzîndu-și viața, iar fetita acesteia fiind rănită. În autovehicul s-au găsit două pisici. Cazul este în curs de elucidare, dar cercetările de pînă acum au stabilit că șoferița a fost derutată de un salt făcut de una dii feline.

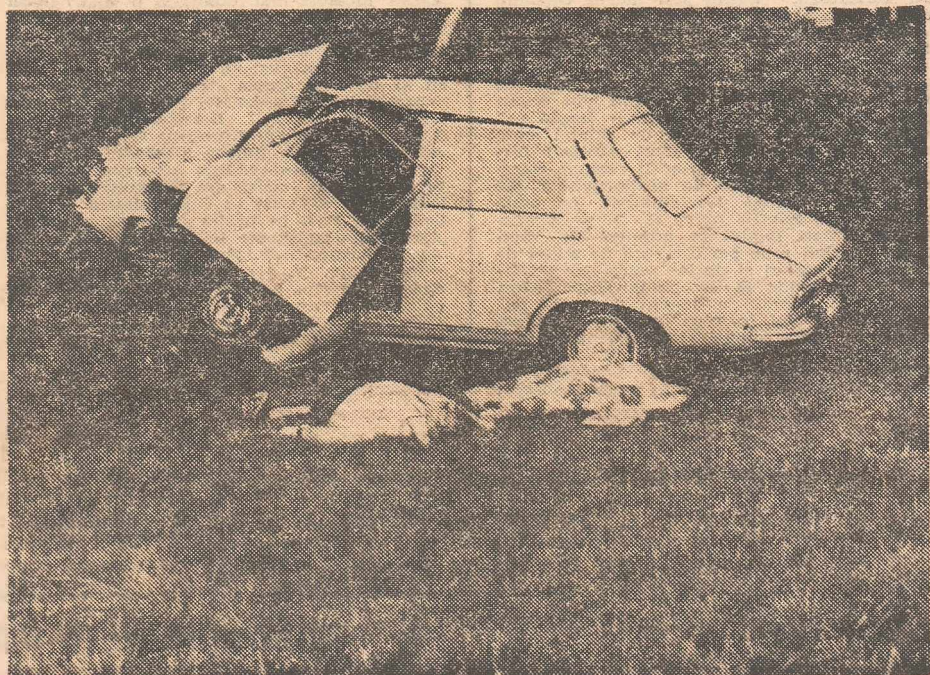
Un alt accident soldat din fericire numai cu avariarea gravă a autovehiculului a fost determinat tot de o neatenție. Căzîndu-i țigara pe podea, șoferul s-a aplecat să o ridice. La prima imprudentă s-a adăugat a doua. Rezemîndu-se de volan, el a pierdut pentru citeva secunde din vedere că acesta e construit de așa natură încît se rotește. Și s-a „rotit” pînă ce roțile s-au bracat la maximum și mașina s-a dat peste cap.

În timpul verii se călătorește desigur cu fereastra ori cu ferestrele deschise. Pătrunderea unor insecte în mașini nu e o tragedie, dar nici un lucru care să fie tratat cu ușurință. Ce s-a întîmplat în accidentul descris reprezintă numai una din variante. S-au înregistrat cazuri cînd șoferul a luat miinile de pe volan pentru a se feri de o albină, de o viespe, al-teori o întepătură dureroasă l-a speriat, derutat, deznodămîntul fiind de asemenea pierderea controlului mașinii cu urmările ușor de dedus.

Cît privește pasagerii din mașină, ei trebuie să fie „solidari” cu șoferul în a asigura deplasării autovehiculului maximum de siguranță. Fără a le pretinde să stea

în mașină ca niste „sfînti”, gesturile, discuțiile, exclamațiile lor nu trebuie în nici un caz să ducă la distragerea atenției conducătorului auto. Dimpotrivă cînd merge prea „tare” să-l sfătuiți să o „lase mai încet”, cînd a obosit să-i recomandăm o haltă, cînd e tentat spre licori să-i recomandăm pepsi etc. Doar viața pasagerilor și nu numai a lor, ci și a altor participanți, e în miinile lui. Recent un băiețuș a strigat brusc „uite, tată, avionul”. Tatăl s-a uitat la avion și a intrat în cel din față. De unde învățătura că și tații-piloți mai trebuie să se autoinstruiască pentru a conduce preventiv.

Colonel VICTOR BEDA ■

Șmecheri și huligani

N-o să punem pe canicula neașteptată toate relele din fotbalul nostru la ora de față. Dar trebuie spus că foarte multă lume asistă stupefiată la partide trucate, că falși suporteri, manifestând o falsă indignare, devin clienți ai miliției, lucruri care, coroborate, duc la concluzia că există o lipsă de autoritate în viața noastră sportivă. Să nu mi se spună că la Federația de fotbal nu se știe că jucători cu renume o fac pe morții-năpușoi, ascunzând sutele în jambișe sau în frigider, plătind cinstea pe rușine. Este regretabil dar adevărat! Ultimele meciuri au arătat ciudate răsturnări de rezultate, exact în locurile cele mai nevralgice. Sigur că nu toate rezultatele-surpriză, de pildă cel de duminică de la Hunedoara, pot fi socotite aranjamente. Dar tot la Hunedoara, două echipe în mare formă: Steaua și Universitatea Craiova au pierdut într-un mod cel puțin curios. Și mai curios, duminică, la Craiova, o victimă sigură a tuturor echipelor din anul acesta, F.C. Constanța, a plecat cu un punct acasă. Să fie de vină soarele Mării Negre care i-a înlăturat de bine pe jucătorii Tomisului, într-atât de mult încât, până și la București, au scos de aur? Infuzia cu juniori să fie explicația salutară a acestor semisuccese? Nu știm ce să mai credem. Suspect este și faptul că un portar care se lasă greu învins — e vorba de Răducanu — a putut să încaseze simbăta nu mai puțin de șapte goluri, lucru pentru care, evident, sint vinovați și apărătorii din fața lui, dar ca un jucător care a asistat la acest meci, spun că în condiții normale Rică n-ar fi scăpat cel puțin 4 baloane din cele șapte pe care le-a scos din plasă. A fost, într-adevăr, foarte cald, dar cald îi era și lui Cheran care a zburdat pe tot terenul și a marcat un gol, o minunatie; cald îi era și lui Dudu Georgescu care a punctat de patru ori, încălzind pe jumătate gheata de aur de anul acesta. Și-atunci?

După unele informații, încă neverificate, există indicii că unii jucători de la Universitatea Craiova, cărora publicul din Bănie le-a strigat duminică, pe față, HOȚII, HOȚII! sint implicați în afaceri dubioase. Dacă acuzațiile pe care antrenorul le-a adus acestor oameni se vor dovedi întemeiate, aceștia vor trebui să dispară din fotbalul românesc odată pentru totdeauna! Sigur că ei nu sint singurii vinovați, ca și în cazul de anul trecut al arbitrilor. Curățirea trebuie să fie totală, fără milă și înduioșări, pentru că cu cit un jucător este mai talentat, cu atît obligațiile lui mo-

rale sint mai mari. Să trecem acum la o altă categorie: la cea a huliganilor.

Există o echipă numită Rapid București, pe care foarte multă lume o iubește, în frunte cu subsemnatul. Dar iață că în ultimele meciuri, unsprezecele feroviar a ținut să ne arate că a trecut la fotbalul mortal. Prin fotbal mortal înțeleg că adversarii sint loviți, injurați, cotoțogăți, băgați în spital, numai pentru motivul că această echipă nu vrea să retrogradeze. Cînd Real-Giuleștiul a fost „lucrat” de alte echipe, ne-am spus cuvîntul și am înfierat manevrele care au nedreptățit pe jucătorii de pe podul Grant, dar acum, în această formație, a apărut un cotoțogar de cea mai înaltă clasă, pe numele lui, Petcu. Cerem răsplată, de la această tribună, ca el să nu mai fie lăsat pe o arenă de sport. De multă vreme, sinistrul personaj rupe oasele adversarilor, e suspendat și avertizat s.a.m.d., dar se dovedeste a fi incorrigibil. Exemplul lui a devenit contagios. Mai mulți coechipieri îi imită cu succes și trebuie spus că una dintre cauzele victoriei pe care Rapidul a înregistrat-o asupra lui Dinamo a fost tocmai acest joc dur, căruia echipa din Ștefan cel Mare nu i-a rezistat. O altă victimă, a aceleiași formații din Giulești, a fost U-Craiova, și duminică era să fie Steaua, campioana noastră națională, salvată numai de arbitrajul excelent al lui Nicolae Rainea, care a dat trei cartonașe roșii, dar ar fi putut să-l dea și pe-al patrulea, cu prilejul eliminării lui Zamfir care a fost la fel de vinovat ca și Telespan. De fapt, cel care a provocat cotoțogalea reciprocă a celor doi. Ajuși aici, mai trebuie amintite uluitoarele fapte huliganice ale galeriei Rapidului, sosită în Ghencea cu rîngii de fier și care, pur și simplu, a devastat tribuna a doua a frumosului stadion, în vîzul lumii. Cerem organelor în drept pedepsirea exemplară a acestor falși suporteri care distrug numele atît de iubit al celei mai vechi formații muncitorești românești. Am trăit alături de această echipă ani mulți și frumoși, dar niciodată galeria feroviară nu a putut să fie confundată cu adunătura dezgustătoare a celor care, duminică, au transformat arena roș-albastră într-un cîmp de bătăie. Nu spune nimeni că echipa giuleșteană a sfătuit galeria să se comporte astfel, dar plătirea reparatiilor stadionului din Ghencea clubul rapidist trebuie s-o suporte, nemaipunînd la socoteală oprobriul moral pe care această echipă îl va resimți multă vreme. Nu vreau să îi scuz pe violeți, dar violența din teren era mama violenței din tribune, așa încît să se gîndească cine trebuie la ceea ce scriu eu aici.

Cu aceste zise, vreau să cred că federația de specialitate are datoria să treacă la măsuri foarte drastice. N-avem nevoie de pungăși și de huligani pe gazon! Și nici lingă gazon!

EUGEN BARBU

DIVIZIA A : 21 și 22 mai

BUCUREȘTI: Dinamo-Sportul studentesc 7-1 (4-1). Adevărul a fost că „Sportul” nu s-a ținut pur și simplu în picioare, fiind de-a dreptul zdrobit de o echipă aflată în bună condiție de joc în ziua respectivă. Formația studentescă, s-o nu uităm, se afla la numai două zile de odihnă de meciul (restanță) susținut în compania Corvinului. În ultimă instanță, conducerea echipei a dorit reprogramarea meciului cu Dinamo pentru a doua zi, duminică. Echipa dinamovistă a refuzat însă, invocînd, pe bună dreptate desigur, programarea prestabilită la federație, cu acordul ambelor cluburi dealtfel. ● Iată cu alte cuvinte explicația cea mai plauzibilă a acestui scor-fluviu, alături de care nu trebuie să uităm desigur nici forma foarte slabă în acest moment a lui Tănăsescu, Cazan sau Marin Olteanu, ultimul reîntrat după o lungă absență. ● S-au remarcat: D. Georgescu, Cheran 9, Sătmăreanu II, Dinu, Al. Moldovan 7 (Dinamo) și jucător de la „Sportul”. ● A arbitrat bine C. Bărbulescu, ajutat de C. Ionit 2 și R. Platoș — toți din București (Dumitru Graur); Steaua - Rapid 4-1 (2-1), după un meci plin de scînteie, care ar fi luat probabil foc dacă arbitrul birădean Nicolae Rainea n-ar fi curmat, exact și la timp pornirile de nesportivitate ale jucătorilor Rainea 1-a eliminat, pe bună dreptate, pe Zamfir (min. 25'), pe Anghelescu și Petcu (ambii în minutul 67), rapidistul reușind rara performanță de a lovi de cîteva ori balonul și de tot atitea ori picioarele adversarilor. ● În ciuda eliminărilor, după care Rapidul a beneficiat 65 de minute de un om în plus, meciul a plăcut, avînd de toate goluri și ratări, între care un penalty (Iordănescu, min 2), dramatism și molesală, bucurie și disperare, cel peste 30.000 de spectatori, record absolut

pentru stadionul din Ghencea, plecînd mulțimi de fotbalul văzut, dar mai puțin suporteri rapidiști, desigur, de revulutul partidei. ● Drept pentru care cîteva huligani din galeria Giuleștiului au făcut praf o parte a tribunei a II-a, distrugînd grădenea! ● Golurile au fost înscrise, în ordine, de Dumitru (din lovitură liberă, min. 1) și la plasamentul greșit al portarului Ionit 2), Rontea (min. 22), Iordănescu (min. 32), Năstase (min. 51), la o altă gafă a lui Ionit 2), care a scăpat în față șutul anemic al lui Iordănescu și Iordănescu (min. 89), după ce a driblat portarul, la o fază superbă, după un doi cu Ion Ion, în urma căreia „nouarul” stelist și-a cîștigat dreptul, printr-o prestație pe alocuri excepțională, de a fi considerat cel mai bun jucător de pe teren. ● Victorie indiscutabilă a liderului care, chiar dacă în inferioritate numerică, a adus pe gazon jucători mai dotați și o mai mare fantezie, în fața unei garnituri cu adevărat fără pretenții ca asezare și ca disponibilități tehnice, incapabilă să fructifice avantajul unui fotbalist în plus, atît din teren cît și de pe banca antrenorilor. ● Remarcați: Iordănescu 10, Stoica 9, Sameș, Vigu, Fl. Marin, Dumitru 7, respectiv, Adrian Dumitru s. Cojocaru 7. ● Excelent arbitrajul lui N. Rainea (Birlad), știind să treacă peste inexactitățile fuzierilor T. Istrate și C. Ignat, ambii din București. ● F.C. Constanța 0-0. În prima repriză, atacurile gazdelor, desfășurate în viteză și nu lipsite de spectaculozitate, lăsau impresia că golul este, firește, în aer. Donose, Balaci și Beldeanu zburdau printre jucătorii echipei de pe litoral, care nu păreau prea mirați sau speriați, combinau, lucrul faze interesante, dar nu marca nimeni, nici de la trei și nici de la șase metri, după cum Negriță n-a marcat nici atunci cînd s-a aflat singur cu portarul, executînd foarte prost un penalty,

corect acordat de bucareșteanul N. Georgescu. ● Repriza secundă nu și-a schimbat prea mult aspectul, numai că „neputința” de a înscrie a jucătorilor craioveni devine o chestiune foarte împedecă. Balaci s-a adăpostit între fundașii constănțeni, postură în care, de obicei, nu se complăce nici un înaintaș din lume. Donose a arătat multe semne de oboseală, deși a fost singurul care a mai încercat cîte ceva, Beldeanu, printr-o ciudată metamorfoză, a devenit un jucător anonim, expediind cu mare sete și excitatitate cîteva mingi peste și pe lingă poartă iar Marcu s-a străduit să execute conerere direct în picioarele adversarilor. Dominarea oltenilor a fost de domeniul evidenței, și totuși a fost un moment cînd Peniu era cît pe-acți să înscrie, însă Purcaru a intervenit prompt, ferindu-și unii coechipieri de remuscări. ● S-au remarcat: Purcaru, Tilihoi, Donose 7 (Universitatea); Ștefănescu 9, Antonescu, Mustafa 8 (F.C.). ● A arbitrat bine N. Georgescu ajutat la fel de C. Biznichi și cu scăpări de C. Niculescu — toți din București (Răzvan Bărbulescu). ● ARAD : U.T.A. - Progresul 2-0 (0-0). Cum Nedelcu II era stranie păzit de Iorgulescu și Moraru, au ratat, pe rînd, Leac, Gaspar, Domide, Tisa și alții însă golul se lăsa mereu așteptat, semn că oaspeții au înțecat o bună stăvilă deschiderii scorului. Drept să spunem, meciul se mai putea juca vreo două săptămîni în același ritm stereotip, cu tabela nemodificată, dacă, la o centrare cu efect a lui Gaspar, Nedelcu nu ar fi izbutit să se înalte și să înscrie un gol curat ca lacrima și frumos ca fotbalul. După un sfert de oră cîminte, Tisa satează de la 22 metri și hotărâște ca acest meci plictisitor, dar nu urît să se încheie cu 2-0 (și cu contribuția ratărilor lui Apostol, din final). ● Remarcați: Nedelcu II 8, Leac, Tisa, Gaspar, Leșan 7 (U.T.A.); Iorgulescu 8, Apostol, Tevi, Grama, Moraru 7 (Progresul). ● A arbitrat foarte bine O. Androș (Satu Mare), corect ajutat de N. Raab (Cîmpia Turzii) și V. Catană (Carei) (Teodor Bulza). ● HUNEDOARA : Corvinul - F.C. Bihor 0-1 (0-1). Meci foarte greu și rezultat descurajant pentru gazde, care au luptat mult pentru o victorie și enorm pentru un meci nul, în timp ce oaspeții, cu doi fundași centrali, Lucaș și E. Naghi, plus un portar Vidac, în zi mare, și-au asigurat mai înt un meci nul apoi, prin Kun II, servit excelent de către „bătrînul” Sucu, introdus inspirat în locul tinărului molatic Lupșu, și-au asigurat chiar victoria printr-un gol înscris în minutul 55. ● Dar trebuie să spunem că pînă la înscrierea golului, cît și după aceea, meciul s-a desfășurat într-un singur sens, spre poarta lui Vidac, numai că Agud și Surenghin, în zi foarte slabă, cam de noia 2, au ratat cîteva bune ocazii, potrivit-vrî și o înecăneală băbească baloanele, timp în care fundasil centrali adversi au intervenit cu succes. ● S-au remarcat: Vidac 10, Lucaș, E. Naghi 9, Kun II, Sucu 8, iar de la hunedoreni: Economu 9, Gruber și Dumitru IV 7. ● A arbitrat foarte bine Ioan Rus (Tg. Mureș), ajutat de Gh. Vasilescu II și G. Fodor — ambii din București (Victor Niță). ● TG. MUREȘ : A.S. Armata - Jiu 5-2 (4-1). De la bun început trebuie spus că duminică, la Tg. Mureș, am asistat la un adevărat meci de fotbal. ● Elevii antrenorului Bone au prins o zi fastă, atacînd de la un capăt la celălalt al primei reprize, concretizîndu-și superioritatea prin cele patru goluri realizate (față de unul singur al minerilor). ● Mulțimi de rezultat, după pauză militară n-au mai atacat cu aceeași vigoare decît rareori, dar a unei cînd au făcut-o și-au creat cu ușurință faze superbe de poartă. ● Petroșeni au echilibrat jocul în această a doua repriză, atacînd mai insistent poarta apărată de Nagel; dealtfel, ei puteau relansa partida, la scorul de 4-2 (pe fondul automulțumirii și oboseii militarilor), Dumitrache ratînd din apropiere (Körtesi a salvat de pe linia porții). ● Cei mai buni de pe teren : Fazekas, Boloni 9, Hajnal, Ispir 7 (A.S.A.); Mulescu 8, Stoichiță, Sălăjan 7 (Jiu). ● A arbitrat foarte bine Fr. Coloși, ajutat la fel de Gh. Retezan — ambii din București, și D. Arndt — Iași (Cornel Catană). ● BACĂU : S.C. - F. C. Argeș 1-0 (1-0). Forma bună manifestată de băcăuanii în ultima vreme a fost confirmată și în întîlnirea cu echipa piteșteană, venită la Bacău pentru un joc deschis, cu dorința de a obține cel puțin un punct. ● Sport Club și-a desfășurat obisnuitul joc pe aripi, de unde Băluță și Pană au trimis zece de centrări în careul argeșean, respinse însă cu regularitate de excelenții C. Olteanu și Stancu, atenți pînă și la desele ezitări ale lui Cristian, mult prea nesigur în acest meci. ● În două rînduri, nici fundașii centrali piteșteni n-au mai putut evita golul (centrare scurtă Zotez, înscrie Catargiu, cu capul, unicul gol validat de arbitri). În a doua situație (Pană, tot cu capul, la o nouă ezitare a lui Cristian), arbitrul Dinulescu a anulat golul, la semnălizarea eronată a tușierului C. Raica. ● Repriza a doua a aparținut în mare majoritate oaspetilor, conduși de un Dobrin în formă de zile mari, dar îndrîjirea apărării băcăuane i-a împiedicat pe argeșeni să concretizeze. ● Remarcați: M. Constantinescu 2, Catargiu, Cărpuci 7 (S.C.); Dobrin 8, C. Olteanu, Stancu 7 (F.C.). ● A arbitrat bine C. Dinulescu, ajutat la fel de C. Mateescu și slab de C. Raica — toți din București (Cornel Ionescu). ● IAȘI :

Politehnica - F.C.M. Galați 2-0 (0-0). Fără Dănilă (încă nerestabilit), cu un Romilă zăbîndu-se ca pește de uscat pe post de atacant central, cu două extreme ce sorintau adesea uitînd să mai ia și mingea și cu un Simonaș căuțîndu-și încă forma care l-a consacrat, ieșenii n-au lăsat impresia că vor găsi prea repede drumul spre gol. ● La reluare însă, o simplă dar inspirată mișcare tactică efectuată de antrenorii Oană și Antohi, constînd în retragerea lui Romilă pe linia mijlocașilor, a limpezit jocul gazdelor ca prin minune.

Extremele au început și ele să simtă mai bine mingea, iar Ciocirlan, care a muncit mult în acest meci, a urcat mai des și cu curaj în atac. ● Dintr-o asemenea fază a ieșit și primul gol: centrare Ciocirlan, cap Romilă sub bara porții lui Oană. Cîteva minute mai tîrziu, Costea primește în careu o minge ricoșată din Florean, ștergînd printr-un gol foarte frumos toate nereușitele precedente. ● Cei mai buni: Ciocirlan, Romilă 8 (Politehnica); I. Constantinescu 7 (F.C.M.). ● Foarte bun arbitrajul lui C. Petrea (București), ajutat de I. Storoj și M. Feciorescu — ambii din Bacău (Ion Roșu). ● TIMIȘOARA : Politehnica - F.C.M. Reșița 2-3 (2-0). Cifrele din paranteză grăiesc despre paradoxul meciului din orașul de pe Bega; prima repriză a fost dominată clar de gazde (au înscris Floares și Nucă), pe fondul unei evoluții slabe a apărării reșițene. ● Partidei, în ciuda lipsei de miză, i-a fost dată o surprinzătoare răsturnare de scor după pauză. A fost suficient ca Bojin să reducă din diferență (min. 52), pentru ca oaspeții să se avine prin contraatacuri rapide spre poarta adversă, încheosî prin Florea aflat în zi de excepție, și să reușească sa înscrie încă de două ori, prin Forajon și Jacoia. ● Evident, victoria reșițenilor este neașteptată, socotind valoarea lozurilor celor două echipe, însă expucație decurg din lipsa coeziunii dintre compartimente și din căderea de formă, vizibilă de la meci la meci, a echipei locale. ● Remarcați: Nucă, Petrescu, Floares 7 („Pol”); Florea 10, Bojin, Forajon 9, Windu 8 (F.C.M.). ● Foarte bun arbitrajul lui N. Petriceanu, ajutat la fel de D. Găncu Manușaride — toți din București (D. Constantinescu).

DOUA RESTANȚE : 18 MAI

BUCUREȘTI: Sportul studentesc - F.C. Corvinul hunedoara 1-0 (1-0). După informațiile noastre, jucătorii bucareșteni au fost foarte aproape de a se lasa „înduioșați” de nevoia de puncte a echipei vizitatoare, ale cărei argumente au mai avut și în alte rînduri cauză de cauză. Cum, neicum, fapt ese că oamenii serioși din conducerea clubului studentesc au luat măsurile cuvenite, prevăzînd cu înțelepciune posibilitățile de neapărare corespunzătoare a șanselor. ● În teren, totuși, meciul a fost destul de banal. A cîștigat „Sportul” — spre mai marea bucurie a rapidiștilor, prezenți în tribuna, decît a studenților — mai ales grație jocului atent în apărare, unde Răducanu și Cugănu au jucat foarte bine. ● Cu alte cuvinte, rezultat echitabil, după un joc cu adevărat modest. ● Remarcați: Răducanu, Cugănu 8, O. Ionescu 7 (Sportul); Economu 8, Tonca, Văeșu 7 (Corvinul). ● A arbitrat satisfăcător I. Igna (Arad), ajutat de C. Petrov și P. Silvestru (ambii din Focșani); Progresul - Steaua 0-2 (0-1). Parada începută în tromba de echipa stelistă, care părea dornică să aplice o corecție severă formației fără pretenții din strada dr. Stăncovici. ● Pe parcursul meciului, jucătorii militari au scapat însă foarte mult ritmul, acoperînd cu nonșalanță o replică de la egal la egal a adversarului, pe care, dacă și-ar fi dorit, l-ar fi putut aduce ușor în situație de K.O. ● S-au remarcat: Moraru 8, Giron, Apostol 7 (Progresul); Năstase, Sameș 8, Vigu 7 (Steaua). ● A arbitrat bine C. Bărbulescu ajutat de Gh. Vasilescu I și C. Ionit 2 — toți din București (Dumitru Graur).

TOP „FLACĂRA” - FOTBAL

A noua etapă a returului continuă lupta pentru supremație în clasamentul de constantă în jocuri-buns al fotbalistilor din prima divizie. Au ieșit din „top” Mehedintu, Burcea și Augustin. Ei au fost înlocuiți de Iordănescu (pentru prima oară în „top”). Economu (care a acumulat puncte și în restanța de miercuri, cu Sportul studentesc) și Dumitru, care revine în „top” după cîteva etape de absență. Dar iată mai întii cum arată

TOPUL ETAPEI A 26-A

1-3. Iordănescu, Florea (F.C.M. Reșița), Vidac - 10 p; 4-14. Fazekas, Boloni, D. Georgescu, Cheran, Stoica (Steaua), Ștefănescu (F.C. Constanța), Bojin, Poratchi Lucaș, E. Naghi, Economu - 9 p; 15-27. Mulescu, Sătmăreanu II, Iorgulescu (Progresul), Nedelcu II, M. Constantinescu (S.C. Bacău), Dobrin, Ciocirlan, Romilă, Antonescu, Mustafa, Windt, Kun II, Sucu - 8 p; 28-60. Hajnal, Stoichiță, Sălăjan, Dinu, Al. Moldovan, Sameș, Vigu, Fl. Marin, Dumitru, Cojocaru, Ad. Dumitru, Leac, Tisa, Gaspar, Leșan, Apostol, Tevi, Grama, Moraru, Catargiu, Cărpuci, C. Olteanu (F.C. Argeș), Stancu, I. Constantinescu (F.C.M. Galați), Purcaru, Tilihoi, Donose, Nucă, Petrescu, Floares, Ispir, Gruber, Dumitru IV - 7 p.

Prin adiționare cu punctele (notele) primite pînă acum, iată cum arată topul permanent alcătuit de revista noastră:

1. ROMILA	—	64 p
2. Nedelcu II	—	63 p
3. Mulescu	—	61 p
4. Dobrin	—	60 p
5-6. Balaci	—	59 p
C. Ștefănescu	—	58 p
7. Economu	—	58 p
8. Antonescu	—	53 p
9. Iordănescu	—	51 p
10. Dumitru	—	50 p

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (L. Nițescu - 16 17); cultură, cenoacu (Eugen Seceleanu - 16 06); știință (Tudor Octavian - 16 19); probleme cetățenești, anchete (Liviu Timbus - 16 18), scrisori (Margo Nedeleo - 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu - 16 18); fotoreportaj (15 95); documentare - (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuza - 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu - 17 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Prosan - 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef - 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM - Departamentul Export-import

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU